BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
24 S
20

M

Inter libros Franc. Danielis do-
no Rodulphi Iselij Icti Basile-
ensis viri doctissimi et amicissimi.

18

Delle Vigne P.

[illegible]

[illegible]

13-24-5-20

QVERI=
MONIA FRIDERI
CI II. IMP. QVA SE À RO

mano Pontifice, & Cardinalibus im=
merito perſecutum, ex imperio
deiectum eſſe, oſten
dit.

À Doctiſsimo Viro D. Petro de Vi
neis, eiuſdem Friderici II. Cancel
lario, Anno M. CC. XXX.
conſcripta.

CAPITA
Opuſculi.

QVerimonia Friderici Imperatoris, ſuper depoſitione ſua, contra Papã & Dominos Cardinales. Cap. I.

Fridericus, Regibus & Principibus mundi, ut non obediant Domino Papæ, & Cardinalibus, eo ꝙ ſunt eleemoſynis pauperum impinguati. Cap. II.

Fridericus Regi Franciæ, ſuper ſententia depoſitionis lata contra eum per Papã & Cardinales in Concilio Lugdunenſi. Cap. III.

Fridericus Magiſtro Iuſtitiario regni Siciliæ, ut procedat contra Clericos, non celebrantes Miſſarum ſolennia tempore interdicti, & quod religioſi non transferant ſe de ciuitate in ciuitaté. Cap. IIII.

Fridericus, regi Franciæ ſignificat aliqua facientia ad tractatum pacis reformandæ, inter ipſum & D. Papam. Cap. V.

Fridericus Cardinalibus, ſuper ſentẽtia excõmunicationis lata contra ipſum, per

Dominum

Dominum Papam in Vrbe. Cap. VI.
Inuectiue ſcribit Romanis, eo quod non oppoſuerunt ſe domino Papæ, quando excommunicationis ſententiam protulit in eundem. Cap. VII.
Comitibus, Principibus, & aliis nobilibus, ſuper obſidione Fauentiæ, & captione Legatorum, & Prælatorũ uocatorũ ad Concilium. Cap. VIII.
Eiſdem ſuper eadem captione Prælatorũ, & etiam Legatorum. Cap. IX.
Iuſtitiario terræ laboris, ſuper depoſitione ſua, ut exigat ſubuentionem à Clericis. Cap. X.
Regi Angliæ, & aliis Regibus, de morte Domini Gregorii Papæ noui. Cap. XI.
Rex Franciæ, Friderico Imperatori, ſuper liberatione Prælatorum regni Franciæ captorum per ipſum. Cap. XII.
Reſponſiua Friderici Imperatoris ad præcedentem. Cap. XIII.
Fridericus, ſcribit inuectiue Cardinalibus, quia nimis tardant in electione noui Pontificis. Cap. XIIII.

Fridericus Regi Caſtellæ conqueritur de Domino Papa. Cap. XV.
Regi Anglorũ, narrans ei, ꝙ nõ potuit obtinere pacẽ cũ dño Papa. Cap. XVI.
Friderici inuectiua ad Cardinales, cum increpatione, quia non creant nouum Papam. Cap. XVII.
Fridericus, regi Franciæ conqueritur de Domino Papa. Cap. XVIII.
Fridericus, Capitaneo regni, ut procedat contra Religioſos, portantes literas Papales in regnum. Cap. XIX.
Fridericus regibus, & uniuerſis Baronib9 regni Franciæ, narrans eis proceſſum habitum, inter ipſum & dominum Papam. Cap. XX.
Fridericus eiſdem, & ſuper eiſdem, conquerendo grauiter de Summo Pontifice. Cap. XXI.
Fridericus Viterbienſibus, inducens eos ad fidem ſuam, commemorans, quod Papa eis in neceſſitate noluit ſubuenire. Cap. XXII.
Fridėric9, ꝙ moneantur Clerici, ut diuina

celebrent

celebrẽt tẽpore interdicti. Cap. XXIII.
Reſcribit Papæ, quod non remittit captiuum ſibi repetitum per ipſum, ſed ob ſui reuerentiam, mitigat ſibi captiuitatem. Cap. XXIIII.
Cõſtitutiones editæ per Imperatorem, cõtra Hæreticos. Cap. XXV.
Item alia de eodem. Cap. XXVI.
Item alia ſuper eodem. Cap. XXVII.
Fridericus, uniuerſis mundi Principibus de ſiniſtris rumoribus Terræ ſanctæ. Cap. XXVIII.
Regi de aduentu Tartarorũ, & cõqueritur ei de Papa, propter cuius impedimentũ nõ poteſt eis obuiare. Cap. XXIX.
De eodem. Cap. XXX.
Vniuerſis prælatis, ut compeſcant Papam à ſuis illicitis motibus. Cap. XXXI.
Fridericus, fidelibus ſuis de ſeruitiis collatis Eccleſiæ per eũ, & de creatione noui Pontificis. Cap. XXXII.
Fridericus de promotione Papæ, ſcribit ſibi, ſignificans ſe paratũ mandatis ipſius, per nũcios & legatos. Cap. XXXIII.

QVERIMONIA, FRIDERICI IMperatoris, ſuper depoſitione ſua, contra Papam, & Dominos Cardinales.

Cap. I.

COllegerunt Pontifices & Phariſæi cõſilium in unum, aduerſus Principem, & Romanorum Imperatorẽ. Quid facimus, inquiunt, quia hic homo de hoſtibus ſic triumphat, ſi ſic ipſum dimittimus, omnẽ ſibi ſubiiciet gloriam Lombardorum, & more cæſareo ueniens non tardabit, ut poſſe nobis & locũ auferat, & deſtruat gentem noſtram. Vineam autẽ Do

mini

mini Sabaoth, aliĳs locabit agrico-
lis, et bonos abſq; iudicio, male per
det. Obſtemus ergo principiĳs, ne
forte ſcintilla tenuis in flammã trãſ-
eat deſtructiuam. Et morbus quidẽ
incipiens fiſtulare, nõ abſciſus uſq;
quo perueniat in medullas. Sæpe
enim uix fumus ignis extinguitur,
& morbo cronico ſalubris ſero pa-
rabitur medicina. Nullos igitur hu
iuſmodi ſermones Principis attẽdẽ
tes, percutiamus ipſum acriter, aie-
bant, lingua, nec ſagitta noſtra plus
lateat, ſed procedat: ſic procedat, ut
feriat: ſic feriat, quod lędat: ſic læda
tur, quod iaceat: ſic proſternatur,
ut amplius non reſurgat, & tunc cla
re uidebitur, ſi ſua ſomnia proſint il
li. Super cathedra Moſi ſedentes,
hoc tẽpore Phariſæi ſic moti ſunt

contra Romanum Principem ob-
errantes, quod actores malitię facti
ſimul & iudices, aperte iudiciũ ſub
uerterunt. Tandem illos ſui cordis
malitia ſic intus & extra penitus ob
cæcauit, quod una prorſus errante
clauium inſontem & iuſtum Princi
pem ligauerunt. Sed audite mirabi
lẽ tam glorioſi Principis ligaturã.
Iſte Pater patrum, qui dicitur Ser-
uus ſeruorum Dei, omni pror-
ſus excluſa iuſtitia, factus eſt aſpis
ſurda, nõ admittens Romani Prin-
cipis allegata, & uelut lapis qui de
funda iacitur, ſic emiſit ſubito uer-
bum malũ, ac uelut omnino reſpu-
ens in perturbatiõe conſiliũ, quod
Scripſi Scripſi, uociferans, reſpuit
uiam pacis. Sed qui Chriſti uicari
us diceris & Petri ſucceſſor, etiam

humilis piſcatoris, cur accenſus furore, refugis id pro quo rex omniũ induit formã ſerui? Dic rogo, quid reſurgens a mortuis dixit primo diſcipulis, ille magiſter omnium magiſtrorum: Non, inquit, arma & ſcutum ſumite, nec ſagittam uel gladium, ſed pax uobis. At quid gloriaris in malitia, qui ſolus in orbe diceris fraus & dolus? Quid aliud niſi pacem, hymnus dicit Angelicus, & tertius agnus Dei? uel quid ille mirabilis regis æterni filius, corporali præſentia diſceſſurus, tũc reliqt diſcipulis, cum rediјt unde uenit. Certe pax & dilectio ſunt principaliter illa duo, quę plus teneri uoluit poſt diſceſſum. Ergo, ſi Chriſti uicarium, & Petri te aſſeris ſucceſſorẽ, a Chriſti prorſus & Petri tramite nõ

diſcedas. Sed actus concordent acti
bus, & Cãpanus inhæreat Galilęo.
Iſtud autem ſatis, & merito, turbat
Chriſti fidelium puritatẽ, quod Pe
trus relictis omnibus & rete, ſequi,
Chriſto uocante, uoluit uiam uitæ,
qui tanquam omnia poſſidens, &
nil habens, ad theſaurum cœleſtis
patriæ ſemper ardentius aſpirabat.
Tu uero nihil prorſus habens, om
nia autem poſſidens, quæris ſem-
per quid deuores & deglutias, nec
ſedare poteſt aliquando totus mun
dus tui uentris ingluuiem, quia ti-
bi non ſufficit orbis terræ. Petrus
autẽ Apoſtolus, ut legitur, ad por-
tam ueniens Speciosãm: Nec argẽ-
tũ nec aurũ habeo dixit claudo, quę
rẽti anxie quę ſunt mũdi. Sed qui,
Chriſto iubente, prædicas tanquã

pastor

paſtor eccleſiæ paupertatem, cur re
ſugis quod hortaris, quærens ſem-
per, ut copules aurum auro. In hoc
ergo, nõ reſtat aliud, ſi nõ dormis,
niſi ut ſummi Põtificis prorſus præ
dicatio cõtemnatur. De cœlo nãq;,
ſi bene recolis, deſcendit lintheum
ſuper Petrum, cui ſurge, macta, &
comede, dictum eſt, dum oraret,
qui tamen immunda noluit man-
ducare, dura quãuis eſſet eſurie ſti-
mulatus. Tu uero ad hoc uiuis, ut
comedas, in cuius uaſis & ciphis au
reis ſcriptum eſt: Bibo bibis. Cu-
ius uerbi præteritum ſic frequenter
in menſa repetis, & poſt cibum, ꝙ
quaſi raptus uſq; ad tertium cœlũ,
Hebraice, Græce loqueris, & Lati-
ne. Poſtq̃ autem impleta fuerit ui-
no uentris ingluuies, & ſtomachus

uſq; adſummū eius, tunc ſuper pennas uentorū æſtimas te ſedere. Tūc tibi Romanorum ſubſtat imperiū, tunc adferunt tibi munera reges terræ, tunc uinum mirabiles facit exercitus, tūc tibi ſeruiunt omnes Gentium nationes. Ploret igitur mater Eccleſia, q̊d paſtor gregis Dominici, factus eſt lupus rapax. Craſſum quidem de grege comedens, confractum non alligat, & diſſolutum ad propria non reducit, ſed uelut amator ſchiſmatis, caput & author ſcandali, pater doli, contra iura Romani Principis & honorem tuetur Hæreticos, Dei quidem & omnium Chriſtifidelium inimicos, omni prorſus altiſſimi timore poſt poſito, & hominum uerecundia re troiecta. Sed ut poſſit hic melius

ſui

ſui cordis malitiam occultare, prędi
ctos crucis hoſtes & fidei, fouet &
protegit ſub quadã ſpecie pietatis,
adſerens ſe Lombardis, ad hoc tan
tum ferre ſubſidiũ in hac parte, ne
Cæſar illos cædat, aut iudicet pluſq̃
requirit ſeries ſui iuris. Sed doloſę
uulpis aſtutia nunquam in hoc fal-
lit ingeniũ uenatoris. At qui regis
Iſrael, intende ſingularis Dominici
gregis paſtor. Dic rogo, quid eſt
hoc, quod curabat, ut legitur, infir-
mos a morbis ualidis, umbra Pe-
tri? Tu uero, tanquam uir ſangui-
num, ad hoc ſolum inuigilas, ut fa
cta ſtrage, uiuentium ſanguis inno
xius effundat, & de te ſacerdos ma-
le, optime dici poteſt, qui tuo tem
pore Deo diſplicere proponis, &
excellentia tua eſt iracundiæ tempo

ris imitatrix, dicens: Guerram ue
ni mittere in terram, & quid aliud
uolo, niſi ut inter ſe homines præ-
lientur? Nõ enim eſt hoc Romani
Principis, cui paſce dictum eſt oues
meas, ut illas quidẽ mortifices, qua
rum paſtor & caput diceris, dux eti
am & ſeruator. Iſtud quidem conſi
deres, nec uoluntas uel furor oppri
mat ius & uerum, quod ille rex ter
reſtrium & cœlorum, in terris diu-
tius conuerſando, nil prorſus habe
re uoluit cum terrenis, ſed dicendo
diſcipulis: Beatos pauperes ſpiritu
tunc uocauit. Tu uero tantũ in ter
ris habens proprium & commune
terrenis, in terris terrea theſauriſas
Sed prohdolor theſauros eccleſiæ
raro uel nunquam in uſus erogas
egenorũ. Sed ut teſtatur anagnia,
mandaſti

mandaſti ſtatim domum fieri mirabilem, ſicut regia ſolis erat, oblitus prorſus Petri inopiæ, qui dudum non habuit, niſi rete: & quod peius eſt, etiam illa noſtra Hieruſalē, in qua Chriſtus effuſo ſanguine, pati uoluit & occidi, iacet ancilla canibus, & tributaria Saracenis. Et tu Chriſti uicarius in hoc dormis, nec curas, quod noſtra dolet hæreditas ad alios deuoluta. Sedet enim deſerta ciuitas plena populo, et gentibus ſpecioſa. Romani quidem antiſtitis omni prorſus ſolatio deſtituta, fundens riuos amaritudinis, quæ lac & mel olim fundere conſueuit. Vox cuius uox turturis, quæ pro cantu dat gemitum, uiduata plorat anxie, uelut Rachel filos ſuos, quos in templo ſancto ſuo non uidit Sab

batha uenerari, aſſidue Regem regum Romanum expectans Principem, captiuitatis ſuę fidutiam, & ſui exterminij redemptorem. Sed tu hoſtis Herodes impie; illuc ire timens, lapis offenſionis & petra ſcandali, maris & terræ ſemitas conturbaſti, ne Cęſar iſte mirabilis, mũdi lumen & ſpeculum ſine ruga, ſuccurrat more cæſareo terræ Dei. Sed defendens Hęreticos perditionis filios & erroris, audire potes merito uerbum illud: Error cui non reſiſtitur, adprobatur: & nec eſt mirũ, nõ enim cares occultę ſocietatis ſcrupulo, cũ manifeſto facinori deſinis obuiare. Ad cor ergo reuertere, nec opponas te Principi matris Eccleſię defenſori, ſed cogita & attende, q̊d Sylueſtro dudum Papæ, pauperrimo la

mo latenti tūc temporis in cauerna respondit, ut decuit tantum uirum sacri magnificentia Conſtantini, q curatus a lepræ uitio, dedit Eccleſię quicquid habet libertatis hodie uel honoris. Sed Sylueſtri uicarius male reſpondet Friderico: Nunquid enim dimittis ſeptuagies ſepties, ſicut æterni regis filius dixit Petro, qui non uis inſtanti ſemel parcere, ſæpe ueniam poſtulanti. Aut cum dicat Apoſtolus: Omnis poteſtas a Domino Deo eſt, qui poteſtati reſiſtit, diuinæ potentiæ contradicit. Reuertentem ergo ad gremium matris eccleſię, benigne recipias filium ſingularem, preſertim cum petat inſtāter ueniam abſq; culpa, alioquin leo noſter fortiſſimus, qui ſimulat hodie ſe dormire, rugitu ſolo terri-

bili trahet om̃es a terræ finibus tau‑
ros pingues, & plantãdo iuſtitiam,
eccleſiam diriget, euellens prorſus
ac deſtruens cornua ſuperborum.

¶ Fridericus Regibus & Principi
bus mundi, ut non obediant Papæ
& Cardinalibus, eo quod ſunt elee
moſynis pauperũ impinguati.
Cap. II.

ILlos fœlices deſcribit antiqui‑
tas, quibus ex alieno præſtatur
cautela periculo. Status nanq; ſe‑
quens formatur ex principio prece
dentis, & ut impreſſionem cæra re‑
cipit ex ſigillo, ſic humanæ uitæ for
matur mortalitas ab exemplo. Hãc
utinã fœlicitatem, noſtra ſerenitas
prægustaſſet, ut cautelæ ſolertiam,
quam uobis, o Chriſtiani reges &
principes

Principes, ex noſtra maieſtatis ni-
mia læſione relinqmus, nobis Chri
ſtiani reges & principes reliqſſent.
Porro, quia Clerici cenſentur pau-
perum eleemoſynis impinguati, fi
lios opprimunt: ipſiq; noſtrorum
filij ſubditorum paternæ conditio-
nis obliti, nec Imperatorem nec Re-
gem aliqua ueneratione habere dig
nantur, quoties in patres Apoſtoli
cos ordinãtur. Quod autem ex cir-
cunlocutionibus noſtris innuitur,
ex Innocentij Papæ quarti præſum
ptiõe probatur, quia uocata Syno-
do, ut aſſerit generali cõtra nos nõ
uocatos, nec ſuper aliqua fraude uel
prauitate conuictos, auſus eſt ſentẽ
tiam depoſitionis ſtatuere, quam
præter omniũ regum enorme præ
iudiciũ non poterat ſtabilire. Quid

enim uobis & ſingulis regibus, ſin gularum regionũ, a facie tanti prin cipis ſacerdotum timendum? non ſupereſt, ſi nos ex Principum electi one ſolenni, et adprobatione totius Eccleſiæ, ac in Chriſtianæ fidei reli gione uiuentium, Imperiali dyade mate diuinitus inſignitos, & alia regna nobilia magnifice gubernan tes, deponendos adgreditur, & cu- ius, quo ad Imperiale dyadema, nõ intereſt aliquid in nos exercere rigo ris, etiam ſi cauſſæ legitimæ proba- rentur. Verũ, quod ſacerdotalis ſic infeſtat abuſio poteſtatis, a ſummo nos conatur præcipitare deorſum, nec primi ſumus nec ultimi. Et hoc quidem uos facitis, obedientes, re- ligionem ſimulantes ſanctitatis, quorũ ſperat ambitio, quod totus

mundus defluat in os ſuum. O ſi ue
ſtræ credulitatis ſimplicitas, a Scri-
barum & Phariſæorum fermento,
quod eſt hypocriſis, iuxta ſententiā
Saluatoris, ſibi curaret aduertere;
quot illius Curiæ turpitudines exe
crari poſſetis? quas inhoneſtas &
pudor ꝓhibet nos effari. Sane red-
ditus copioſi, quibus ex pluriū de-
pauperatione regnorum ditantur,
quemadmodum ipſi noſtis, ipſos
faciunt inſanire. Apud uos Chriſti
ani mendicāt, ut apud eos Patareni
manducent: ibi ueſtras domos ob-
ſtruitis, ut illic aduerſariorum oppi
da conſtruatis. Sicq; de ueſtris elee
moſynis impinguati, tales Chriſti
pauperes ſuſtentantur, qui benefi-
cij compenſatione, qua ſaltem grati
tudinis exhibitione uobis ſe prębēt

obnoxios, qui quãto manus eis in-
dignãtibus liberaliores oſtenditis;
tanto non ſolum manus, ſed etiam
manus & cubitos auidius adprehẽ
dunt, ſuo uos laqueo detinentes, ſi
cut auicula, quæ quanto ad euaſio
nem fortius nititur, tanto firmius
alligatur. Hæc uobis ad preſens ſcri
benda curauimus mittere, inſuffi-
cienter exprimentia uotum noſtrũ.
Cætera uero ſecretius intimãda de
creuimus: uidelicet in quos uſus di
uitias pauperum expendit prodiga
litas auarorum. Quid ſuper Impe-
ratore comperimus eligendo, niſi
pax, quam per magnos mediatores
intendimus reſerare, ut inter nos et
eccleſiam ſaltẽ ſuperficialiter refor-
metur? Quid de regum omnium
cõmunibus ſpecialibusq́ negotijs
diſponere

diſponere intēdamus? Quid ſuper inſulis Oceani fuerit ordinatum? quid cōtra Principes uniuerſos quibuſdam conſilijs uel negotijs, quæ nos, qui nonnullos ibidē habemus familiares & ſubditos, licet clandeſtina latere nō poſſint, illa curia machinatur, quod omnes tot uiribus, tot uirorum inſidijs, quos habet inſtructos ad bella, in hoc ipſo iure quod inſtat, qui nūc uos & nos opprimunt, & opprimere poſſe ſperemus. Quod autem tales & tales fideles noſtri latores præſentium, uobis retulerint, certe credatis, ac etiā ſi ſctūs Petrus iuraſſet, firmiſſimū habeatis, nec propter hoc q̄d a uobis petimus uideatur uobis, quod propter in nos latam ſententiam depoſitionis, ueſtra magnanimitas,

noſtræ maieſtati aliquatenus incur-
uetur. Habemus enim conſcientiæ
puritatem, ac per conſequens Deũ
nobiſcum, cuius teſtimonium in-
uocamus, quia ſemper fuit noſtræ
uolũtatis intentio, Clericos cuiuſcꝫ
religionis ad hoc inducere, & præ-
cipue maximos, ut tales perſeuerẽt
in fide, quales fuerãt in Eccleſia pri
mitiua, Apoſtolicam uitam dũcen-
tes, & humilitatem dominicam imi
tantes. Tales nanque Clerici ſole-
bant angelos intueri, miraculis co-
ruſcare, ægros curare, mortuos ſu-
ſcitare, & ſanctitate, non armis ſibi
principes ſubiugare. At iſti ſeculo
dediti, ebriati, delitijs Deum poſt-
ponunt, quorum ex affluentia diui
tiarum religio ſuffocatur. Talibus
igitur ſubtrahere nocẽtes diuitias,

 quibus

quibus damnabiliter onerantur; opus eſt charitatis, ad hoc uos omnes Principes una nobiſcũ, ut cuncta ſuperflua deponentes; modicis rebus contenti, Deo ſeruiant, cui ſeruiunt omnia, omnem debetis diligentiam adhibere.

¶ Fridericus Regi Franciæ, ſuper ſententia depoſitionis lata, contra eum per Papam, & Cardinales, in Concilio Lugdunenſi. Cap. III.

ET ſi cauſſæ noſtræ iuſtitiã, uulgaris famę prǽloquiũ, & multorũ ueridica teſtimonia nũciorum, ad ſerenitatis ueſtræ notitiã perduxiſſe credamus, quia cum ſegnius irritant animum demiſſa per aurẽ, quam quæ ſunt oculis ſubiecta fidelibus, ipſam puram & nudam ue-

ritatē, proceſſus uidelicet, quos cō-
tra nos Summi Pōtifices hactenus
habuerunt, ueſtro conſpectui præ
ſentamus. Ad cuius inſpectionem
plenariã et attentã, de tot tēporibus
& diebus noſtris negotijs deputa-
tis, unū ſufficiens tēpus & diem no
bis adfectio ueſtra concedat: q̄d ſi li
cuerit diligēter attendere regia cōſi
lia, recte cōſiderēt, ſi fuerit in prędē
ceſſoribus noſtris rectitudinis ze-
lus, ſi nobis tot & tantis iniurijs la-
ceſſitis iuſta debuerit, aut debeat de
fenſio denegari. Si demum Chriſti
uicarius, Chriſti uices impleuerit,
& ſi Petri ſucceſſores, eius imiten-
tur exemplum, conſiderent, in quo
iure cenſeri debeat, ualidus proceſ-
ſus haberi contra nos habitus, uel
quo nomine nuncupari, ſi dici ſen-
tentia

tentia liceat, quam iudex incompetens promulgauit. Nam & ſi nos noſtræ catholicæ fidei debito ſuggerente manifeſtiſſime fateamur collatam, a Domino ſacroſanctæ Romanæ ſedis antiſtiti, plenariam in ſpiritualibus poteſtatem, ut quantumcunq;, quod abſit, ſit ille peccator, quod in terra ligauerit, ſit ligatum in cœlis, & quod ſoluerit, ſit ſolutum, nuſquam tamen legitur diuina uel humana lege ſibi conceſſum, quod trãsferre pro libito poſſit imperium, aut de puniendis temporaliter in priuatione regnorum regibus & principibus iudicare. Nã licet ad eum de iure & more maiorum cõſecratio noſtra pertineat, non magis ad eum depoſitio ſeu remotio pertinet, quam ad quoſlibet

regnorum prælatos, qui reges ſuos
prout aſſolent, conſecrant & inun-
gunt, uel eſto ſine præiuditio no-
ſtro, quod habeat huiuſmodi pote
ſtatem, eſt ne iſtud de plenitudine
poteſtatis, q̊d nullo prorſus ordine
iuris ſeruato, animaduertere poſſit
in quoslibet, quos aſſerit ſuæ iuriſ
dictioni ſubiectos. Proceſſit enim
nuper contra nos, ut dicitur, non
per accuſationis ordinem, cum nec
accuſator comparuiſſet idoneus,
nec inſcriptio præceſſiſſet, nec per
denunciationem, legitimo denun-
ciatore ceſſante, nec per inquiſitio-
nis modum, quem clamoſa inſinua
tio non præceſſit, cum etiam nullo
rum inquiſitorum nobis facta fue-
rit copia, ſi qui forte fuerint, cũ nõ-
nulli fuerint publice per huiuſmo-
di iu

di iudicem ad inquiſitionem addu-
cti, aſſerit enim omnia fore notoria,
quę eſſe manifeſta negamus, & quę
notoria per legitimum teſtium nu-
merum non probantur. Sic enim
quilibet iudex, poſſet per ſe ſolum-
modo aſſerendo notorium, ſpreto
iuris ordine, quemlibet condemna-
re. Inſurrexerunt in nos, ſiquidem
in cōcilio, ſicut dicitur, aliqui teſtes
iniqui, ſed ualde pauci, quorum ali-
quos uelut Calinen. Epiſcopum,
quē ſuus frater, uidelicet & nepos,
per nos ex cauſſa proditionis ad ſu-
ſpendium legitime condemnatus,
offenſa rationabili nobis reddit odi-
oſum: alios autem, tanquam ex ulti-
mis partibus Hiſpaniæ prodeūtes,
Terraconenſis uidelicet, & Cōpo-
ſtellanēſis antiſtites, quos negotio-

rum Italiæ natalis zonę longinqui-
tas inſcios, & eos uenenoſæ ſubor-
nationis inductio noſtræ iuſtitię fe
cit infeſtos. Et eſto ſine præiuditio
noſtro, quod legitimi fuerint ſub-
ſiſtentibus teſtibus, actor & iudex,
defuit tertius, qui uel præſens uel
contumaciter abſens, ſecundum iu
ſtitiam debuit condemnari. Citati
nanqȝ in prædicatione ſua, ſicut au
diuimus, licet prorſus informiter
fuimus, uidelicet quod ipſi citati, et
alijs cauſſis nonnullis omnino per
ſonis aut rebus expreſſis facturi, iu
ſtitiam per nos deberemus, uel per
reſponſales idoneos comparere:
præſentes pro certo nō fuimus, ſed
ex iūſtis cauſſis abſentes, a quarum
allegatiōibus noſtri legitimi reſpō-
ſales fuerūt repulſi, nec abſentes cō
tumaciter

tumaciter fuimus. Cum præter id
q̊d nulla fuerit citatio, ut eſt dictũ,
prout ordo iuris expoſtulat, citatio
locũ nõ haberet. Cõtumaciã noſtrã
Magiſtri Thadæi de Sueſſa magnę
curiæ noſtræ iudicis fidelis noſtri
plene procurationis mandatum ex-
cuſat, cuius authoritas pro eo quod
fuerat criminale iudicium, aut ꝙ
fruſtra ꝓcurator interuenerit, nul-
latenus enumeratur, cum ipſius ci-
tationis tenor, quæ nos aut procu-
ratores noſtros exegit manifeſte cõ-
trarium dediſſet intelligi, uidelicet
quod contra nos non criminaliter
fuiſſet agendum, prædictis etiam
omnibus abſq; noſtro præiudicio
circunſpretis. Et dato, quod mani-
feſte fuerimus contumaces, non eſt
iſta legitimæ contumacię pœna, ꝙ

delatus, aut accuſatus & contumax, priuato uel publico iudicio, nullo de ſua cauſſa diſcuſſo; per diffinitiuam debeat ſententiam declarari. Sunt etiam & aliæ cõtumatium pœnæ cuilibet & a legibus & canonibus introductę. Deniq; poſito, q omnia prædicta iuris præſidio fulciãtur, licet irrefragabilia cauſſæ noſtræ deficiant, ipſius pronunciationis tenor ipſam ſententiam nullam oſtendit, per quam nõ procurator noſter præſens, ſed nos abſentes extitimus condemnati, quam ipſo iure nullam ſententiam ex ſe leges & iura quælibet manifeſte declarant. Euidentes quoq; proceſſus præcedentis iniquitatem cauſſæ notant, cum ſententia cõprehendat multiplex periurium, uidelicet, de ſacramento

mento pacis præſtito, per nos ſicut
aſſerit nõ ſeruato. Preterea de ana-
gnia per priuilegiã diuorũ Augu-
ſtorũ & noſtra eccleſia Romana cõ
ceſſa, uiolenter a nobis poſtmo-
dum occupata, ut aſſerit de Cardi-
nalibus & Prælatis captis, ad Con-
cilium cõuocatis, de quibuſdam Ec
cleſijs & eccleſiarum Prælatis, re-
bus & Clericis regni noſtri, per Of
ficiales de regno, nobis abſentibus,
uiolatis, a quibus omnibus incor-
ruptibilis ueritas, & publica muni-
mẽta deſcẽdunt, prout ſeriatim hec
omnia fida relatio latoris preſentiũ,
et ipſorum munimentorum tenor,
manifeſtiſſime profitetur, quan-
quam ad tam dire pœnæ ſententiã,
ſi tamen ſententia dici poteſt, quæ
contra nos præcipitata dinoſcitur

In prædictis Venerabilem Friſingen. Epiſcopum, dilectum Principem noſtrum, fratrem honorabilẽ Magiſtrum domus ſanctæ Mariæ Theutonicorum, & Magiſtrũ Petrum de Vineis, dilectos fideles noſtros, quos ultimo pro omnimoda conſummatione pacis tractatæ, ad concilium mittebamus, ſaltem per triduum, ad multorum nobilium, & quam plurium prælatorum inſtantiam Summus Pontifex noluit præſtolari, nec quod de conceſſione cenſus adijcitur, pro regno Siciliæ, nos ab ipſius regni dominio uel iure ſedudit, cum cenſus ante diſcordiam, inter nos & eccleſiam exortam abſentes, a regno per Officiales noſtros, ſolui mandauerimus, prout literæ noſtræ inter rationes

ratio

rationalium noſtrorũ inuentæ manifeſte declarant, & quem pro tempore ſupradicto, Domino teſte, uſque in pręſentem diem credimus eſſe ſolutum, pręſertim, cum a nobis nunquam extiterit requiſitus. Poſt diſcordiam uero cenſum eundem conſignatum Prælatorum & publicarum perſonarum ſigillis, apud ſacras ædes deponi mandauimus, & hodie depoſitus cõſeruatur. Adparet igitur animoſa nimis, & ampulloſa, non minus ex ipſius inflictæ pœnæ, ſeueritate ſentẽtia, per quã Imperator Romanus imperij auctor, & Dominus leſę maieſtatis crimine dicitur cõdemnatus, per quã ridiculoſe legi ſubiicitur, qui omnibus Legibus imperialiter eſt ſolutus. De quo temporales pœnæ ſu-

mendę, cum temporale hominem ſuperiorem non habeat, nõ ſunt in homine, ſed in Deo. Spirituales autem pœnas, per ſacerdotales nobis pœnitentias iniungendas fore, tam pro contemptu clauium quam pro alijs tranſgreſſionibus, humaniſq; peccatis. A Summo Pontifice, quẽ in ſpiritualibus patrem noſtrum & dominũ profitemur, ſi tamen nos ipſe ut filium debita relatione cognoſcat, quas per quemlibet ſacerdotem reuerenter accipimus, & deuote ſeruamus. Ex quibus omnibus manifeſte liquet, quod hi potius ignominioſe quam iuſte habendos nos dixerint de catholica fide ſuſpectos, quam nos. Teſte ſummo iudice in omnibus & ſingulis eiuſdẽ articulis, ſecundum uniuerſalẽm ec

deſiam

cleſiæ diſciplinam, & adprobatum Romanæ eccleſiæ ſymbolum firmiter credimus, & ſimpliciter confitemur. Aduertat igitur induſtria regia, ſi prædictã nullã ſententiã ipſo iure, nullũq; proceſſum ſeruare, nõ minus in noſtrã quam omnium regum, aut quarumlibet temporaliũ dignitatum pernitiem debeamus. Aduertat & aliud, qualis ex iſtis initijs exitus expectetur, a nobis incipitur, ſed noueritis, q̃d finietur in uobis, q̃a noſtra potentia primitus cõculcata, reſiſtentiã aliquã non expectat, ueſtrã ergo iuſtitiã in cauſſa noſtra tuentes, uobiſq; & ueſtris heredibus, a longe prouidentes, nobis in ijs ſicut conuenit, adſiſtatis. Nec illud omittimus, quin fidei noſtræ cõſtantiam ex cõfœderatione facta

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

nobiſcum, ad præſens fidutialiter requiramus, ut ne aduerſario noſtro, aut nuncijs, ſeu legatis ipſius occulte uel publice faueatis, quin nobis potius toto poſſe uiriliter aſſiſtatis: nullum omnino nuncium, populumq; ueſtrę ditioni ſubiectū in diſpendia noſtra conuertere molientē aliquatenus admittētes, pro certo ſcituri, quod nos, in quibus inchoata eſt tantę temeritatis audacia, quæ ad depoſitionem noſtram uelut cuiuſlibet Sacerdotis authoritate ſuæ iuriſdictionis extendit, taliter aſſiſtente nobis dextera Regis Regum, qui ſemper iuſtitiam comitatur, iſtis principijs occurremus, dum modo ſe nobis illorum potentia non opponat Regum & Principum Siciliæ, quos communi

ter cauſſa noſtra contingit, & quo-
rum non minus uertitur intereſſe,
quam noſtrum, quod uobis & alijs
orbis terræ nobilibus cauſſam iuſti
timoris, in talibus noſtra defenſio
non relinquet. Inuiti tamē hoc faci
cimus, teſte Deo, ſed ſumus neceſſa
rio conuocati, ueluti qui peſte mul
tiplici Chriſtianitatem noſtris tem-
poribus uidemus attritam, ad cu-
ius auxilium una nobiſcum, prout
etiam nuperrime ſcripſimus, totis
nos intēdere uiribus expectamus.
Requirat autem de manu eius hoc
Deus, qui tanto diſcrimini materiā
ſubminiſtrat.

¶ Fridericus, Magiſtro Iuſtitiario
Regi Siciliæ, ut procedat cōtra Cle-
ricos non celebrantes Miſſarum ſo

lennia tempore interdicti, & quod Religioſi non transferant ſe de ciuitate in ciuitatem. Cap. IIII.

NE per excogitatæ malignitatis aſtutiam iſte Romanæ ſedis Antiſtes dum factus, nobis inſidias ijs quæ Dei ſunt, longe ſepoſitis de prauitatis Hæreticæ puteo, conetur ſemper exhaurire ſuffragia, quibus euidentem noſtræ cauſſæ iuſtitiã decoloret, offendens bibulis auribus fellitæ conſcientiæ canones, aut quieti noſtrorum fidelium uitã ponat inquietam. Habita nuper diligenti prouiſione, ſancimus, quod quicunq; Clericus uel religioſus, ad Papale ſeu Papalis legati mandatum publice forſan obmiſerit Miſſarum ſolennia, ſeu alia diuina offi-

cia celebrare et eccleſiaſtica Sacramē ta fidelibus propinare, de ciuitate uel loco, cuius incola reperitur, eiectus, ſuis bonis omnibus patrimonialibus & eccleſiaſticis, ut pœnam de tanta temeritate tuliſſe ſe doleat, ſpolietur. Clericis uero mandato prædicto parere uolentibus, & in fide noſtra feruētibus, eccleſiaſtica, patrimonialia, quia bona à proximis ab inteſtato decedētibus, aſſignentur. Statuimus etiam, ut nulli religioſi, de ciuitate in ciuitatem audeant ſe transferre, niſi poteſtati loci, de quo iter arripient, teſtimoniales literas deferāt, & alias ſicut moribus & uita laudabiles, ac noſtris fidelibus nō ignoti. Volentes igitur has nouas noſtræ munificentię ſanctiones a noſtris fidelibus inuiola-

biliter obſeruari tuę deuotioni præcipimus, quatenus eas per terras quaſlibet tuæ iuriſdictioni traditas per te Imperiali programmate publicatas, inter ſtatuta ciuitatis cuiuſlibet, ut nulla ſit in executiõe diuerſitas, inexecrabiliter iubeas inſerendas; & promittas nos infallibiliter ſeruaturos. Huic etiam publicationi adiicias, quod Clericis omnibus nobis adhærere uolẽtibus, & mandata præſentia deuote ſeruantibus, inuiolata ſeruari uoluimus omnia eorum priuilegia, & eccleſiaſticas libertates, nec ad pacem, uel concordiam cum Papa prædicto, ſe noſtra Serenitas inclinabit, niſi prius ijdẽ Clerici, in plenam poſſeſſionẽ omnium bonorum, & reſtitutionẽ ordinis & honoris, quibus forſitan

per

per eundem priuati extiterint, integre reducantur.

¶ Fridericus, Regi Franciæ ſignificat aliqua facienda ad tractatū pacis reformandæ, inter ipſum & Dominum Papam. Cap. V.

VIrum induſtrium, & illuſtrē B. Comitem Tholoſañ. dilectum affinem, & fidelem noſtrum nuꝑ ad nos a præſentia Sedis Apoſtolicę reuertentem, gratanter recepimus, & circa ea, quæ pacis ſunt Domini Papæ, & noſtræ uoluntatis plenitudinē referentem tanquā rem hilarem, audiuimus & intelleximus diligenter, utpotę qui de innata nobis manſuetudine guerrarū diſcrimina ſemper odiuimus, dum modo pacifice regnare poſſemus.

& qui ex officij debito quo Roma-
nũ imperiũ moderamur cũ Roma-
no Pontifice, quem præ cæteris ter
ræ Principibus patrem pręcipuum
confitemur, bella plus quam ciuilia
gerere crudelia credimus, & nephã
dius arbitramur, ad pacis plenitudi
nem in gentibus reformandã, Ma-
ieſtatis noſtræ potentiã, ardenti de-
ſiderio flectimus, ipſamq; nedum
oblatam, nobis gratanter admitti-
mus, ſed non eam offerre plurimũ
adfectamus. Volentes igitur uocis
Apoſtolicæ in ijs, ſicut tenemur, &
in omnibus nos reddere compo-
tes, & ex corde cõformes, adhęc de
liberatione præhabita, direximus
aciem mentis noſtræ, ut pacis conſi
lia cogitantes, & deſiderãtes, quod
nobis & toti mundo concordiam
inire

inire poſſemus, tractatum pacis tra ctanter duximus admittendum. Cũ igitur negotij qualitas per pauciſſimos zelatores pacis peccatis exigentibus, hactenus ꝓcurata ex multis multos expoſtulet. Cunq; de latere noſtro uiros idoneos tanquam a principijs moti diſcriminis, noſtris conſilijs adſiſtentes, proceſſu non omnium, necnon circunſtantiarum inſtructos, ad Apoſtolicam & ueſtram præſentiam tranſmittere nequeamus, inſtãte nobis diſcordia, Papam duximus poſtulãdum, & filiali deuotione rogandum, ut ex fratribus ſuis aliquem, quem ſecum ad præſens habeat, faciente fragilitate ſortis humanæ perpaucos ad nos debeat deſtinare, cui intima cordis noſtri intendimus referare,

quædam, quæ nondum in aures cũ ſuſpiam de noſtri pectoris thalamo deſcenderunt, per quæ non niſi diſpoſitione diuina, cuius ſunt occulta iuditia tantorum bonorum, confirmata ſit ſeries, quod pacem indubitanter credimus prouenturam. Ecce itaq;, Comitem ſupradictum, uelut amore tam deſiderati pacis accenſum, hilariter laborantem, propterea ad ſedem Apoſtolicam deſtinamus, cui ſuper ijs, quæ Domino Papæ, & uobis ex parte noſtra retulerit, indubitanter Serenitas ueſtra credat.

¶ Fridericus Cardinalibus, ſuper ſententia excommunicationis lata contra ipſum, per Dominum Papam in Vrbe. Cap. VI.

CVm ſit Chriſtus caput Eccle-
ſię, & in Petri uocabulo, ſuam
fundauerit Eccleſiam ſupra pe
tram, uos Apoſtolorum ſtatuit ſuc
ceſſores, ut Petro pro omnibus mi
niſtrãte uos qui eſtis candelabra Ec
cleſiæ ſupra montem, non ſub mo-
dio conſtituti, reuera omnibus qui
ſunt in domo Domini, ex effectu
bonorum operum luceatis, nec ad
publicam mundi linguam cõſcien
tiã generali ueritati, uos ſubtrahere
intendatis, cũ ad ſingula quæ poſſi-
detis, ſedes Petri proponit ſtatuerę
uel denunciando decreuerit, æqua
participatio uos amittat, niſi ipſi-
us religionis Eccleſiæ ſtatus, & ze
lus efferuens euitandi ſcandalum
generale, ea uobis ſuggeſſit obſu-
tura. Quis enim non miretur & ſtu

peat, quod tot uenerabilium patrũ aggregatione munitus eccleſiæ, generalis ſedens in ſolio, utinã iuſtus iudex, incõſulte uelit procedere, ac ſuis motibus excandeſcens, in Romanum intendit Principem, aduocatum Eccleſię, ad præcipitationem omnium, ſententiam depoſitionis ſtatuere, & ob fauorem Lombardorum rebellium exercere ſpiritualem gladium, ſi dici liceat, minus iuſte, cum alias quicquid ex obiectis Eccleſiarũ grauaminibus, quæ uel dicuntur obiecta, uel quæ ſpecies a genere per indiuiduum deriuẽtur, uel emundatione ceperint, uel ad deliberatam noſtri cõſilij ſit in proximo, prout iuſſit, iam præceſſit debita, & integra emẽdatio ſecutura. Nam ecce per patentes literas Prælatorum

latorum, per quas mandatum Apoſtolicum præſtitit monituros euidens teſtimoniũ declaratur, & præcedens ueſtra conſtitutio ſuper uocatione prælatorum, damna paſſorũ eiſdẽ prẹſtãda integra ſatiſfactione prẹlatis. Venerab. Archiepiſcopo Meſſaneñ. uocato ad hoc aſſeſſore noſtro tranſmiſſo euidens exhibet teſtimonium ueritatis; propter quod non indigne, ſi pater Apoſtolicus offendere tam grauiter nos intendit, in tantæ inconſtantiæ uirum tam uehemens cadat iniuria, & ſi patienter ferre uoluerimus, immunitas negotij nõ permittit, quin ad ultiones; quibus Cæſares uti ſolent, facti uiolentia nos compellat. Veruntamẽ dum conſideramus impotentiam dominantis uel proce-

dentis, & difficultatem oſtendimus offenſoris, ſi ex quo liceret priuatas exercere uindictas, quas in hominem, per quem ſcandalum uenit, & in ſui participes ſanguinis compenſare poſſemus, ut in ipſum & ſuos, attenta ueſtrę ſedis iniuriam redundaret, tolerabilius diceremus. Sed nec ipſe, nec tota eius ſucceſſura progenies tanta foret, ut imperij culmen zelaret in ultionem ipſorum. Cumq; ſedis authoritas audatię ſibi frena relaxet, & tot uenerabiliũ fratrum ſuorum moles eum in conceptã fouere pertinatia uideatur, angit nos ulteriori mente turbatio, quod dum nos intendimus a perſequente defendere, oportet nos defendendo grauius offendere ſatagentem, ſalua in omnibus Eccleſiæ

ſanctitate

ſanctitate, quam cultu ſacro, debita reuerentia corde & opere uenera-
mur. Quapropter uenerandum cœtum affectuoſius deprecamur, quatenus motus ſummi Pōtificis, quos ex cauſſis euidentiſſimis, tam iniuſtos quam uoluntarios mun-
dus agnoſcit ex deliberata modeſtia compeſcatis, generali ſtatui præſer-
tim & quieti mentium ac ſcandali prouidentes. Nam cum ad ſalutem & honorem omnium ueſtrum fa-
uorabiliter alligemur, & ſi princi-
pijs obſtare non poſſumus, licite li-
ceat nobis iniurias, quas reuocare nō poſſumus, iniurijs propulſare.

¶ Inuectiue ſcribit Romanis, eo quod non oppoſuerunt ſe Domi-
no Papæ, quando excommunicati-

onis ſententiam protulit in eundē.

Cap. VII.

CVm Roma ſit noſtri caput, & auctrix imperij, & Romanus Imperator, a Romano uocabulo nuncupetur, ut ſibi noſtri nominis & honoris proceſſus & auſpicia debeamus, in admiratione ducimur uehemēti, ſi ubi promouendus eſt honor, & iniuria propulſanda inter eos qui tenētur & debēt pro culmine noſtro ſe murum defenſionis opponere inſurgentibus ex aduerſo, ipſis audientibus & diſſimulantibus contrarium patiamur, propter ꝙ dolere cōpellimur, quod Romanus antiſtes, contra Romanum Principem, quod alibi non auderet, ſicut dicitur, in Vrbe præſumpſit, Romanum Imperatorē authorem

rem Vrbis, & benefactorē populi Romani, ipſis non reſiſtentibus im pie blaſphemare, ut beneficiorum noſtrorū, tam proceres quam po- pulū Romanū, quibus ſpecialiter & cōmuniter ſtuduimus liberali & ſpontanea munificētia prouidere, & eorū intendimus cōtinuatis aug mētis commoda promouere, recte notemus, immemores extitiſſe, ac inerti ſomno detentos, ut de tribu Romulea, non eſſet uir de tot proce ribus & tribu Quiritum, uel de tot Romani populi, milibus, qui pro nobis exurgeret, & uerbum unicū loqueretur, quicꝙ noſtræ iniuriæ cōdoleret. Cum nos urbem trium- phorum titulis inſignitam, noſtræ uictoriæ ſucceſſibus honoremus, & ad reformandum nomē, ſicut in

diebus antiquis, & ſedandum ſtatũ Romani imperij; continuis laboribus intendamus. Quapropter neceſſario decreuimus uos requirere, inſtanter monere, pariter & hortari, quatenus quod dimiſſum eſt aliqua negligentia uel torpore, nunc inſtanter oſtendere debeatis, inducentes alios monitis & exemplo, ut omnes & ſinguli prompta uoluntate conſurgant, ad noſtram & ueſtrã iniuriam ulciſcendam, quia cũ idẽ blaſphemator noſter, auſus nũc fuiſſet in noſtri nominis blaſphemiã prorumpere, de tanta præſumptione gloriari non poſſit, quod ualentibus & uolẽtibus Romanis, cõtra nõs talia perpetraſſet, cum poſt id poſſet ueſtræ magnitudini imputari, ſi quod autem fuit, impedire lau

dabiliter

dabiliter potuiſtis, & poſt factum noſtram & ueſtram iniuriam poſtponatis inultam. Nam cum alterutrum teneamur, & nos Romanum honorem, & uos Romani defendere nomen noſtrũ, ſi ad hoc uos ſegnes & negligentes inuenerimus, cũ nullus timor nos coegerit ad beneficia Romanorũ, ſed gratia induxerit ſpecialis, per ingratitudinẽ iſtã, licet inuiti, cogemur, ab uniuerſis exhibitam gratiam reuocare.

¶ Comitibus, Principibus, & alijs nobilibus, ſuper obſidione Fauentiæ, & captione Legatorum, & Prælatorum uocatorum ad Concilium. Cap. VIII.

AD aucta nobis cõtinuæ fœlicitatis auſpicia, quibus dextera

Domini proſequitur greſſus no-
ſtros, deſiderium tuum uolumus
non latere. Cum eram in obſidio-
ne Fauētię, & præterita hyeme fixa
fuerint uictricia noſtra caſtra, & in
ſultus propter aſperitatem tempo-
ris non pateret, ſed machinis & in-
ſtrumētis bellicis, intus & exterius
dicta ciuitas quaſſaretur, & muris
ex continuo machinarum ictu col-
lapſis, ac ꝑ ſubterraneas uias, quas
noſtri fecerant, attingentes mœnia
ciuitatis, & intima penetrātes, uer-
ni temporis adueniente temperie,
ciues nō cōſiderēt ulterius ſe tueri,
miſericordiā noſtrā, tandē humili-
ter implorarunt die tali, cum omni
deuotione ſe ad mandata noſtra cō-
uertentes, quanquam diffiſi meri-
tis; de noſtra tamē quæ ſuis prępon

derabat

derabat exceſſibus pietate cōfiſi, di
tioni noſtræ colla ſubiecerunt, cor
porali fidelitatis præſtito iuramen-
to, alijſq; omnibus illicitis iuramen
tis quæ fecerant abiuratis. Nos igi-
tur, qui de noſtrorum ſubiectorū
cōuerſione gaudemus, glorioſum
uindictę genus penſantes, ignoſce
re ſubditis, et ſuorum exceſſuum iu
ditium moderari, Ciuitatem eandē
& ciues eius in gratiam noſtram cle
menter accepimus, & eos abſolui-
mus, ac offenſas remiſimus, quas
patrarāt captiuis eorum liberaliter
liberatis, & tandē eis de noſtra gra-
tia confidentiam dedimus, ut uicti
noſtram miſericordiam conſecuti,
uictoriæ quoq; noſtræ denuo gau
deant, & nil dulcius, nilque ſuaui-
us iugo, imperij ſentiant experiri.

Cunq; poſt uictam & obtentam Fauentiam ad depopulationẽ uicinę Bononiæ noſtrum properaremus propoſitum inſtantius, & conatus exercitu noſtro potenti ex diuerſis mundi partibus reſtaurato accingeremus fœliciter, auribus noſtris noua expectata deſiderabiliter concurrerunt, quod cũ Peneſtrinus Epiſcopus noſtri honoris, & nominis obtrectator, qui rapacem lupũ ſub ouina pelle tegebat, quod poſſet effugere manus noſtras, uelut ſuarũ in nos conſcius offenſarum frequẽter ſpecies hominum, ex alterna cõmertiorum uarietate cõtraxit. Odo ſancti Nicolai, in carcere Tuliani, Diaconus & Cardinalis, qui diu legatus fuerat, necnon & plures alij pro celebrando Romano Concilio

cõtra nos ex diuerſis mũdi prouin/
cijs cõgregati, Ianuã reuertẽtes, &
cõſpiratiõe facta cũ Ianueñ. noſtris
rebellibus, & armata ibidẽ copia ga
learũ, cũ quibus duci Romã, et redu
ci Ianuã cõuenerãt, ſub infauſtis eo/
rũ auſpitijs uiã nauigatiõis aſſume/
rent. Galeas autem noſtras & Piſa
norum, quas ad eorum impedien
dũ tranſitũ, ſolicitudo noſtra diu
ꝓuiderat, & pararat in locis & por/
tibus, per quæ oportebat eos neceſ
ſario pertranſire, obuias habuere:
ita, quod homines regni noſtri, cũ
uictorioſo exercitu noſtro, cum fi/
delibus noſtris Piſanis, noſtrorum
infidelium, Ianueñ. Galeas poten/
ter adgreſſi, tribus eorum Gaelis in
mari ſubmerſis, et perſonis amiſſis,
uiginti duas Galeas triumphali/
ter habuerunt, quarum ſedecim ſpe

cialiter obtentę ſunt ab hominibus regni noſtri. Reliqs ſex, ad manus deuenientibus Piſanorum, in quibus capti ſunt duo prędicti Legati, & cum eis G. de Romangia, tertius inſimul Legatus, ut cum eis firmiter ligaretur. Capti quoq; ſunt quã plures Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates, Priores, Presbyteri, Procuratores, & diuerſorũ nuncij Prælatorum Ambaſiatores, ciuitatum rebellium Lombardorum, qui cõtra nos ad ipſum Concilium mittebantur, & quatuor millia Ianueñ. electorum, qui pro comitatu eorũ, & ducatu fuerant deputati Prælatorum, quos omnes carcer noſter includit. Quibus nouis ad noſtrã audientiam grata relatione perlatis, quia negotij qualitas expetebat, &

rei ſuccedentis euentus maiora fœlicitatis auſpicia ſuadebat, conſilium eundi, Bononiam reuocantes, propenſiori conſilio uerſus Romam uictricia caſtra noſtra conuertimus, ubi ſub uexillis potētiæ noſtrę, nos acclamat fortuna fœlicior, per quã reliquiæ, ſi quæ ſunt noſtrorum rebellium, cõſternãtur, & capitis humiliata ſuperbia collapſa in ſuo corpore ſeditionis membra tabeſcant. Adiecit etiã manus Domini uotis noſtris augmenta ſucceſſuũ, & continuauit de cœlo uictoriam noſtrorum titulis triumphorum, nam cũ certa die illi Papieñ. fideles noſtri una cum uicarijs illarum partiũ, & alijs fidelibus noſtris, ad coartandam per terram Ianuam, quę in mari proſtrata fuerant, magnifice pro

ceſſiſſent Mediolanẽ. hoſtes, imperij ſuo motu præcipites, ſperantes maiora proferre Papiẽ. ꝑpter abſentiam ſuorum militum nocumẽta per Comitem G. de monte Longo, quem Papa præfecit eis Capitaneum & legatum, cũ buccinis & tubis ſub infauſtis eorum uexillis clauium exierũt, & cum Papiẽ. finibus uicinaſſent, Papiẽ. fideles noſtri cũ militibus eorum, qui die illo in ſero ab exercitu, ex inopinato redierant, Domino faciente, pro Mediolanẽ. ſuperbia conterenda, ipſorũ aduentu cognito, cũ eis audacter & uiriliter concurrerunt, & ſub fœlici noſtro nomine militantes, ipſos potenter adgreſſi triumphaliter deuicerunt, capiẽtes tubas, buccinas, et uexilla clauiũ, ac uexillũ

Comitis

Comitis, Trecētos q̃q; & quinquā ginta de electis Mediolanẽ. uictos Papiẽ. cathena deduxit, præter occiſos, quorum uix poterat numerus æſtimari. Socij uero legati capti fuerunt, ſed de legato ipſo, ſi euadere potuit, uel in bello cecidit, quia in miſſione præſentium, non poterat haberi certitudo, q̃d de perſona ſua ceſſerit, ignoramus. Sed iſtud inter dubia nondum certi credere uolumus in eo, qui noſtrum in ſuo iure firmat Imperiũ, confidentes, quod tribus in fugitiuo equore captis legatis, pariter & ligatis, iuſtus Dominus, quartum in terra legatũ nõ permiſerit euaſiſſe, quæ omnia tibi ſignificamus ad gaudiũ, ut ſicut es noſtrorum ſucceſſuum auidus, particeps ſis triumphi.

¶ Eiſdē ſuper eadē captiōe Prælatorū, & etiam Legatorū. Cap. IX.

CVm ad depopulationem uicinę urbis Bononię, noſtrū uerteremus propoſitum & affectum, Prælatorum turbam cum Peneſtrino Epiſcopo, & Oth. ſancti Nicolai in carcere Tuliani Diaconi, Cardinalis, noſtris aduerſaturam proceſſibus, ex diuerſis prouincijs congregatam contigit, ſuo infortunio Ianuam perueniſſe, ubi conuenien te cum eis G. de Romangia, addito legato legatis, ut inſimul ligarētur, & conſpiratione facta cum Ianuen. rebellibus noſtris, galearum copiā armari fecerunt, cum quibus ad Papam, Romam pro maiori cauſſa cō iurauerāt aduenire, ad quorum impediendum tranſitum, & acceſſum noſtrum

nos diu ante præuiſam conueni-
re fecimus apud Piſas uictorioſam
claſſem Galearum, quod eorum
præcognita motione in locis & por
tubus, quæ latenter in alto mari
præteriri non poterant, ueluti ne-
ceſſario nauigabilia tranſituris, eis
tranſeuntibus potenter occurrit, &
adgreſſus galeis noſtris, galeas eo-
rum præpotens Dominus, qui de
alto uidet, & iudicat æquitatem, uiã
eorum & excogitatam malitiam me
dicatur in uiribus, & potentia no-
ſtra, quam effugere terra mariq; nõ
poterãt, Domino faciente, legatos
ſimul tradidit, & Prelatos & tribus
eorum galeis immerſis in mari, ac
omnibus qui uehebantur in eis, ſi
ne ſpe recuperationis amiſſis, uigin
ti & duæ galeæ, non ſine magna cæ-

de nauigantium, cum perſonis et re
bus uictę ſunt a galeis noſtris, & tri
umphaliter occupatę, in qbus præ-
dicti tres legati, cum Archiepiſco-
pis, & Epiſcopis, Abbatibus, &
multis alijs Prælatis & nuncijs, &
Prælatorum procuratoribus, & ul
tra centum ambaſiatores, Ciuitatũ
rebellium Lombardorum, qui ad
præfixum Concilium ire propera-
bant, ac quatuor milia Ianueñ. exce
ptis ſpecialibus & electis perſonis
de Ianua, qui galeis præerant, & co-
mitatui Prælatorum producendis
Epiſcopis Romam & Ianuam redu
cendis, ſicut inter eos fuerat infortu
nate cõuentum, ad manus noſtras
peruenere ligati, ut de Peneſtrino il
lo, qui ſummum contra nos ubili-
bet odium incitabat, diuinum non

defuiſſe

defuiſſe iudiciū arbitremur, qui ſub latentis lupi ſpecie, in ouina pelle, ac agni chlamyde Deū induſum gererere non formidat, & ſciat Deum nobiſcum eſſe, ſicut cum Dn̄is eorū, qui non ſolum per Sacerdotium, ſed per regnū & Sacerdotium mundi machinam ſtatuit gubernandā. Nos ergo ſuū, cœlitus nobis Dn̄o reſeruante, conſiliū, & in plana tot aſpera conuertente, ſudores bellicos & æſtiuos pulueres non uitantes, noſtrū fœlix iter, & intentionē omnimodam, & conatus, ad ea ſemper dirigimus, quę nobis & cęteris regnātibus exultationis & glorię aſferant incrementum, ut uos prædictorum noſtrorum ſucceſſuum participes fieri gaudeamus, q̊s in omni fœlicitatis euentu cupimus habere conſortes.

¶ Iuſtitiario terræ laboris, ſuper depoſitione ſua, ut exigat ſubuentionem a Clericis. Cap. X.

HVcuſq; ſatis, ut loquamur ad literam, pacem quæſiuimus, gratam nobis & a cunctis gentibus uotis adfectatam, ad quam per humilitatis & patientiæ holocauſtum recte captandam, præter ſacri imperij ius & morem, noſtra ſe pluries inclinauit humilitas, petitionis ſuę uotũ, tanto celerius adeptura, quanto pax a Petri Vicario, cui legatũ pacis hominibus erogandæ commiſſum eſt, patientius petebatur, uulnus enim immedicabile quod latebat interius, externi curam medicaminis inſenſurum ſub mitis medici cura computruit, & cordis intima prohdolor uiolenter inuaſit.

Congre-

Cõgregauit enim Lugdunenſe Cõcilium, quod inuiti referimus, Romanus antiſtes, per quod ferrũ gentibus præbuit, & q̊d ſedaſſe debuerat letale diſſidiũ, noſtris temporibus enormiter incitauit. Reſtat itaque mederi per gladium putres partes, & audacter abſcindere, ne ſubſequenter inputres per coadhærentiam putrefiant. Ad ſalubre igitur & feſtinum ſubſidium procurandũ fidelium noſtrorum omniũ promptas exquirimus uoluntates, eccleſiarum potiſſime, & eccleſiaſticarum perſonarum, quorum profundius laborat infirmitas, ſpeciale ſubſidiũ inquirentes, quorũ concurrere manifeſte coniicimus uotis noſtris, ut quanto fuerit ſuccurſus agilior, tanto magis indigens & promptior ſit

cautela: Quocirca fidelitati tuæ fir-
miter & diſtricte præcipiendo man
damus, quatenus ab eiſdem Cleri-
cis tuæ iuriſdictioni ſubditis, terti-
am partem obuentionum, & pro-
uentuum omnium pro tam ſalubri
ac neceſſaria ſubuentione præſtan-
da, inſtanter exigas, & recolligas fe-
ſtinãter, ipſam ad cameram noſtrã
celeriter trãſmiſſurus, Clerici nihil
ominus cura protegãtur imperij,
paſtoris negligentia uel temeritate
diſperſi, de bonis patrimonialibus,
quæ in imperio poſſident, contin-
gentes eos collectam exluere more
ſolito permiſſurus. Quoſcunq; ue-
ro ex eis in ſolutione quãtitatis ſub
ſidialis eis impoſitę, uel petitione re-
pereris cõtumaces, noſtri carceris ex.
cidijs adgraues, ne per impunitates
ſcelerum

ſcelerum intentionem aggrauent delinquendi.

ℭ Regi Anglię, & alijs Regibus, de morte Domini Gregorij Papæ noni. Cap. XI.

VIctorioſo exercitu noſtro Romanis finibus inſidente, ad q̊s auiditate componendę pacis, & uoto generalis diſſidij remouendi, ſpecialiter Celſitudo noſtra peruenit, publicus ad caſtra noſtra rumor exiuit, quod die præſentis, menſis Augusti, Gregorius Papa, rebus eſt humanis exemptus, ut qui pacē & tractatū pacis recipere denegabat, ad uniuerſalē diſſenſionē adſpirās, uix ultoris Auguſti metas excederet, qui Auguſtū offendere nitebatur. Reuera mortuus eſt, per quem pax

deerat, et uigebat diſſidiũ, et quam plures in mortis periculum incide-bant: de cuius morte multa compaſſione conducimur, & licet digno cõtra eum odio moueremur, uelut ab eo manifeſtis iniurijs, & euidentis inimicitię perſecutionibus laceſſiti, gratum tamen compaſſio noſtra duxiſſet, ſi diebus ſuis fuiſſet ab authore ſalutis indultum, quod reuerendam matrem noſtram, ſacroſanctã Romanam Eccleſiam, & Romani ſedem Imperij, cui, authore Domino, præſidemus, in optata pace ſopitis diſſenſionibus ſtatuiſſet, & ortum de ſuo motu ſcandalum generale, q̃d ualde fuit modernis temporibus Chriſtifidelibus oneroſum, ſuo tempore quieuiſſet. Sed cũ aliter uiſum fuerit in excelſis apud omnium

nium conditorem, qui nouit in abſcondito conſilia malignantium, rebus diſſidentibus prouideat, & ad clamorem Chriſtiani populi, ordinet & diſponat in Apoſtolica ſede, uirum ſecundum cor ſuum, qui ſui prædeceſſoris indirecta dirigat, & malefacta reformet, ad quod uotis ardentibus, totiſq; conatibus inſudamus, ut pacis amico, & iuſtitię zelatore, in Dei Eccleſia ſubſtituto, ad honorificentiam noui patris, deuotus filius adſurgamus, dum modo prædeceſſoris crimen & odium nõ ſequatur, ei omnimodam beniuolẽtiam, defenſionem & patrocinium impenſuri, ad tuitionem catholicę fidei, & Eccleſiæ libertatis. Cum ad hoc, diſponente Domino, Imperij ſceptrum ſuſceperimus, & Roma-

num imperium noſtrum ad prædi-
cationem Euangelij præparatum,
ut catholicam fidem, & matrem Ec-
cleſiam, a cunctis hoſtium incurſi-
bus, eruamus. Preſertim cum ex oc
cidentalibus partibus Barbarorum
hoſtis aduenίat, quibus deſtructis
per quemcū{que} tranſitū Regis habu
erit, & diuerſorum multitudinem
gentium conculcata, ac copia popu
lorū fultus abolere ſatagit, tam no-
men quã cultores fidei Chriſtianæ,
cui de prouidentia noui Patris Ro-
mani ſubſtituendi Pontificis, adſi-
ſtente nobis potentia Regũ & Prin
cipum orbis terræ magnifice diſpo
nimus obuiare. Adſumentes fiduti
aliter cauſſam Dei, qui noſtros de
medio auferet inimicos, ut expoſi-
tas ad eius ſeruitiũ impedire neque

ant

ant uias noſtras. Vos igitur diuinæ prouiſioni, ac noſtris adfectibus de uoti, & hilares adſurgentes, tam no ſtrorum propoſita cordium quam ueſtrorũ, ſic præparetis ad pacem, quod armis neceſſarijs corpora mu niatis ad conterendam una nobiſcũ hoſtium uenientium ſuperbiã Tar tarorum.

¶ Rex Franciæ, Friderico Impe ratori, ſuper liberatione Prælatorũ regni Franciæ captorũ per ipſum. Cap. XII.

TEnuit hactenus indubitanter noſtra fidutia, quod inter im perium, & regnum noſtrum, lon go temporis tractu mutua dilectio ne formata, nulla poſſet exoriri ma teria, odium & ſcandalũ paritura.

Cũ prędeceſſores noſtri, fœlicis memoriæ, Reges uniuerſi, uſq; ad tempora noſtra, honorẽ Imperij & ſublimitatẽ zelauerint, & nos qui poſt ipſos, Deo uolẽte, regnamus, in eodem propoſito tenebamur. Necnõ antiqui Romanorum Imperatores & noſtri proximi, unum & idem regnum & imperium æſtimãtes, unitatem pacis & concordiæ ſeruauerunt, & inter eos alicuius diſſenſionis ſcintillula non illuxit, uerum admirari cogimur uehementer, & nõ ſine ratione turbari, quod nulla offenſionis cauſſa uel materia pręcedẽte, Prælatos regni noſtri ad ſedem Apoſtolicam accedentes, cui tam ex fide quã obedientia tenebantur, nec eius poterãt recuſare mandata, in mari capi feciſtis, & eos ſub cuſto
dia

dia detinetis, quod magis moleſte ferimus, quã maieſtatis ueſtræ ſublimitas forte credat. Nam ſicut ex eorum literis manifeſte didicimus, nihil contra imperialẽ celſitudinem excogitauerant, etiam ſi Summus Põtifex fuiſſet ad aliqua alia minus debite proceſſurus: unde, cũ in eis nulla detentionis cauſa inueniatur, decet celſitudinem ueſtram, Prẹlatos regni noſtri debitẹ reſtituere libertati, in quo nos uobis pacatos reddetis, qui detentionem ipſam, noſtram iniuriam reputamus. Regno enim noſtro ſublimi, multa fieret detractio, ſi ſuper talibus taceremus: quod ſi ad prædicta mentis noſtræ oculos uultis reflectere, Peneſtrinum Epiſcopum, & alios Legatos Eccleſiæ, in præiuditium no-

ſtrum, uolentes ſubſidium ueſtrũ implorare, manifeſte repulimus, nec in regno noſtro contra maieſtatem ueſtram potuerunt aliquid obtinere. Prouideat igitur imperialis prouidẽtia, & ponat in ſtatera iuditij ea quæ ſcribimus, nec uelit trahere uotiua noſtra a ſua potentia & uoluntate, nam regnum Franciæ nõ eſt adeo debilitatũ in uiribus, q̊d ſe permittat calcaribus perurgeri.

¶ Reſponſiua Friderici Imperatoris, ad Epiſtolam præcedentem. Cap. XIII.

REgiæ ſerenitatis literas Imperialis excellentia intellexit, quę ſi non haberent in medio contradictionis obſtaculum, fuiſſent fortaſſis apud nos propoſitum cõſecutę, ſed quia

quia modico fermento, tota maſſa corrumpitur, & uniuerſaliter argumentum deſtruit ipſius medij falſitas ſingularis. Conſtant enim illa regia ſcripta ſine uirtute medij concluſiſſe, quod euidẽter ex factis illis ei oſtendimus, quæ ſunt omnibus manifeſta. Notorium eſt enim, & mundus celare non poteſt, qualiter ille Pater Apoſtolicus innocẽtiam noſtrã, utroq; gladio impugnauit, dum nobis ad mandatum ſuũ tranſfretãtibus, idem aduerſarius noſter & hoſtis, Siciliæ regnum inuaſit, & ipſum non in parte, ſed multimo de lacerauit. Poſtmodũ uero, poſt reditum noſtrum in regnum, ad multimodam inſtãtiam, & interpoſitionem Almaniæ Principum pace cum Eccleſia reformata, deuotio-

ꝑte reſumpta, & ſi ſeruitia noſtra prę
ceſſerint, dictus tamē Apoſtolicus,
manus ſuas fortius aggrauauit, &
quicquid excogitare potuit, ad præ
cipitium noſtrum excogitauit, mo‑
tu proprio ſine cauſſa, & in nos ex‑
cōmunicationis ſententiā promul‑
gando, literis & nuncijs noſtræ diſ
famationis titulos prędicās uniuer‑
ſis. Nouiſſime autem, ad ſupplanta
tionem noſtram adſpirās, ut aduer‑
ſus currum Dauid, currum cōſtrue
ret, Prælatos quoſcunque potuit ad
particulare Conciliū euocauit, oriē
tem præponere cupiens aquiloni.
Verum mirabilis Dei prudentia,
per quē uiuimus & regnamus, hu‑
iuſmodi prauitatis ipſius conſpiciē
do propoſitum, ac ipſius cogitatio‑
nes uertens in nihilum, Cardinales
& Præ

& Prælatos tam regni Franciæ, quã aliarum prouinciarum, in manibus concluſit noſtris, quos omnes tanq̃ noſtros hoſtes & aduerſarios detinemus. Nam ubi nõ deficiebat perſecutor, non debebat deeſſe defenſor: præſertim, cum imperium tranſcendat hominẽ, & leonis ueſtigia animalia ſingula pertimeſcant. Nõ enim regia celſitudo miretur, ſi Prẽlatos Franciæ, in anguſto tenet Auguſtus, qui ad Cæſaris anguſtias nitebantur.

¶ Fridericus, ſcribit inuectiue Cardinalibus, quia nimis tardant in electione noui Pontificis.

Cap. XIIII.

EX feruore charitatis intrinſece, decapitatis membris, Imperia-

lis excellentia condolet ex indiuiſibili dilectionis adfectu, quem erga matris ubera filius gerit tam adultus. Eccleſię uiduatæ compatitur & compatiendo turbatur, ut cui materia ſuauitatis dulcedinis alimēta cōmunicat, & augmēta dilectionis interius ſubminiſtrat, doloris procul dubio nō ſit expers. Dolor eſt ſiquidem, dolor ingēs, ſi Romana Eccleſia, quæ mater debet eſſe omnium & magiſtra, in qua ſecus decurſus aquarum, plantata ſunt ligna ſcientiæ, paſtoris ſolatio careat, & quæ uiam præbere tenetur alijs, penitus oberrans in inuio, cogitur addiſcere, quæ facere debuit & docere. Sane contra naturalis ordinis tramites mira res agitur, dū reuolutas undiq; aquas abyſſus denegat, quas uirtu-

uirtutũ ariditas, ut credimus, iam ſiccauit, dum Petri nauicula, quam cupiditatis flamma uorauit in girũ nautarum culpa præſidẽtium, procellis intumeſcentibus conquaſſatur, dum mater Eccleſia, quæ in Petro, immo in petra poſuit fundamẽtum, uiro priuata proprio remanſit ut indigena uiduata. Ecce, ſiquidẽ perdẽte Chriſtó uicarium, Princeps Apoſtolorũ perdidit ſucceſſorẽ, & paſtorali regimine, grex Dominicus eſt priuatus. Sed Cardinales, Eccleſiæ cardines & columnæ, quos diminutio capitis eclipſauit, quales cæteris ueniæ impetratores exiſtitis, ueritatem ipſam cum opprimitis, ac uoſmetipſos uindicetis? Quales ſemitas oſtenditis errantibus, qui a directionis greſſibus

deuiatis. Sedentes enim ut colubri, nõ quæ ſurſum ſunt ſapitis, ſed quę ante oculos ſita ſunt mundana, non ſpiritualia *intuentibus* prouidetis. Sitit enim quilibet Præſulatum, & Papalem eſurijt apicem, prout uoluntas dictat, arbitrium & merita non ſubſeruiunt rationi, quorum uultus inuidiæ maculis, ſicut liuor cupiditatis obducitur, q̊d neuter ui uere uelit alterum, dum Pontificatus faſtigij ſuſcipiat cathedratum. Mouetur igitur, mouetur & merito noſtræ Maieſtatis induſtria, & tanto fortius doloris aculeo pungimur, quanto propius præ cunctis gentibus & mũdi Principibus, Romanę Eccleſię imperium uicinatur. Ceſſet itaq; ceſſet materia ſcandali, ceſſet inter uos innata diſſenſio, nõ

uos

uos ſeducat angelus tenebrarum, qui ſæpe in lucis angelum ſe trāsformat, et unitatem gregis diſrumpere conſueuit, ſed pax et iuſtitia, quę uelut duæ ſorores, ſe inuicem amplexantur, in Cardinaliū collegio uendicent ſibi locum, et inuocata demētia illius, cuius eſt a ſummo cœlo egreſſio, ad electionem noui Pontificis unanimiter procedentes, nobis & mundo Præſulem eligatis, ubi diuinus intuitus uos inuitet, & pondera ſubeant æquitatis, ut a uobis quos in opere præuios & immerito præcurſores habere debet populus Chriſtianus, cum adſumatur a ſubditis audatius in exemplū, quod cōmittit irreuerentius improuiſor, Prælatorum nō tranſgreſſionis notam accipiant ſubditi, quos

num imperium noſtrum ad prædi/cationem Euangelij præparatum, ut catholicam fidem, & matrem Ec/cleſiam, a cunctis hoſtium incurſi/bus, eruamus. Preſertim cum ex oc cidentalibus partibus Barbarorum hoſtis adueniat, quibus deſtructis per quemcūq; tranſitū Regis habu erit, & diuerſorum multitudinem gentium conculcata, ac copia popu lorū fultus abolere ſatagit, tam no/men quā cultores fidei Chriſtianæ, cui de prouidentia noui Patris Ro/mani ſubſtituendi Pontificis, adſi/ſtente nobis potentia Regū & Prin cipum orbis terræ magnifice diſpo nimus obuiare. Adſumentes fiduti aliter cauſſam Dei, qui noſtros de medio auferet inimicos, ut expoſi/tas ad eius ſeruitiū impedire neque

ant

ant uias noſtras. Vos igitur diuinæ prouiſioni, ac noſtris adfectibus deuoti, & hilares adſurgentes, tam noſtrorum propoſita cordium quam ueſtrorũ, ſic præparetis ad pacem, quod armis neceſſarijs corpora muniatis ad conterendam una nobiſcũ hoſtium uenientium ſuperbiã Tartarorum.

Rex Franciæ, Friderico Imperatori, ſuper liberatione Prælatorũ regni Franciæ captorũ per ipſum. Cap. XII.

TEnuit hactenus indubitanter noſtra fiducia, quod inter imperium, & regnum noſtrum, longo temporis tractu mutua dilectione formata, nulla poſſet exoriri materia, odium & ſcandalũ paritura.

Cũ prędeceſſores noſtri, fœlicis me
moriæ, Reges uniuerſi, uſq; ad tem
pora noſtra, honorẽ Imperij & ſub
limitatẽ zelauerint, & nos qui poſt
ipſos, Deo uolẽte, regnamus, in eo
dem propoſito tenebamur. Necnõ
antiqui Romanorum Imperatores
& noſtri proximi, unum & idem re
gnum & imperium æſtimãtes; uni
tatem pacis & concordiæ ſeruaue-
runt, & inter eos alicuius diſſenſio-
nis ſcintillula non illuxit, uerum ad
mirari cogimur uehementer, & nõ
ſine ratione turbari, quod nulla of-
fenſionis cauſſa uel materia pręcedẽ
tẽ, Prælatos regni noſtri ad ſedem
Apoſtolicam accedentes, cui tam
ex fide quã obedientia tenebantur,
nec eius poterãt recuſare mandata,
in mari capi feciſtis, & eos ſub cuſto
dia

dia detinetis, quod magis moleſte ferimus, quã maieſtatis ueſtræ ſublimitas forte credat. Nam ſicut ex eorum literis manifeſte didicimus, nihil contra imperialẽ celſitudinem excogitauerant, etiam ſi Summus Põtifex fuiſſet ad aliqua alia minus debite proceſſurus: unde, cũ in eis nulla detentionis cauſa inueniatur, decet celſitudinem ueſtram, Prælatos regni noſtri debitę reſtituere libertati, in quo nos uobis pacatos reddetis, qui detentionem ipſam, noſtram iniuriam reputamus. Regno enim noſtro ſublimi, multa fieret detractio, ſi ſuper talibus taceremus: quod ſi ad prædicta mentis noſtræ oculos uultis reflectere, Peneſtrinum Epiſcopum, & alios Legatos Eccleſiæ, in præiuditium no-

ſtrum, uolentes ſubſidium ueſtrũ implorare, manifeſte repulimus, nec in regno noſtro contra maieſtatem ueſtram potuerunt aliquid obtinere. Prouideat igitur imperialis prouidẽtia, & ponat in ſtatera iuditij ea quæ ſcribimus, nec uelit trahere uotiua noſtra a ſua potentia & uoluntate, nam regnum Franciȩ nõ eſt adeo debilitatũ in uiribus, q̊d ſe permittat calcaribus perurgeri.

¶ Reſponſiua Friderici Imperatoris, ad Epiſtolam præcedentem. Cap. XIII.

REgiæ ſerenitatis literas Imperialis excellentia intellexit, quȩ ſi non haberent in medio contradictionis obſtaculum, fuiſſent fortaſſis apud nos propoſitum cõſecutȩ, ſed quia

quia modico fermento, tota maſſa corrumpitur, & uniuerſaliter argumentum deſtruit ipſius medij falſitas ſingularis. Conſtant enim illa regia ſcripta ſine uirtute medij concluſiſſe, quod euidẽter ex factis illis ei oſtendimus, quæ ſunt omnibus manifeſta. Notorium eſt enim, & mundus cęlare non poteſt, qualiter ille Pater Apoſtolicus innocẽtiam noſtrã, utroq; gladio impugnauit, dum nobis ad mandatum ſuũ tranſfretãtibus, idem aduerſarius noſter & hoſtis, Siciliæ regnum inuaſit, & ipſum non in parte, ſed multimo de lacerauit. Poſtmodũ uero, poſt reditum noſtrum in regnum, ad multimodam inſtãtiam, & interpoſitionem Almaniæ Principum pace cum Eccleſia reformata, deuotio-

tæ reſumpta, & ſi ſeruitia noſtra pręceſſerint, dictus tamē Apoſtolicus, manus ſuas fortius aggrauauit, & quicquid excogitare potuit, ad præcipitium noſtrum excogitauit, motu proprio ſine cauſſa, & in nos excōmunicationis ſententiā promulgando, literis & nuncijs noſtræ diffamationis titulos prędicās uniuerſis. Nouiſſime autem, ad ſupplantationem noſtram adſpirās, ut aduerſus currum Dauid, currum cōſtrueret, Prælatos quoſcunq; potuit ad particulare Conciliū euocauit, oriētem præponere cupiens aquiloni. Verum mirabilis Dei prudentia, per quē uiuimus & regnamus, huiuſmodi prauitatis ipſius conſpiciēdo propoſitum, ac ipſius cogitationes uertens in nihilum, Cardinales

& Præ

& Prælatos tam regni Franciæ, quã aliarum prouinciarum, in manibus concluſit noſtris, quos omnes tanq̃ noſtros hoſtes & aduerſarios detinemus. Nam ubi nõ deficiebat perſecutor, non debebat deeſſe defenſor: præſertim, cum imperium tranſcendat hominẽ, & leonis ueſtigia animalia ſingula pertimeſcant. Nõ enim regia celſitudo miretur, ſi Prẽlatos Franciæ, in anguſto tenet Auguſtus, qui ad Cæſaris anguſtias nitebantur.

¶ Fridericus, ſcribit inuectiue Cardinalibus, quia nimis tardant in electione noui Pontificis.

Cap. XIIII.

EX feruore charitatis intrinſecę, decapitatis membris, Imperia-

lis excellentia condolet ex indiuiſi-
bili dilectionis adfectu, quem erga
matris ubera filius gerit tam adul-
tus. Eccleſię uiduatæ compatitur &
compatiendo turbatur, ut cui mate
ria ſuauitatis dulcedinis alimēta cō-
municat, & augmēta dilectionis in-
terius ſubminiſtrat, doloris procul
dubio nō ſit expers. Dolor eſt ſiqui
dem, dolor ingēs, ſi Romana Eccle
ſia, quæ mater debet eſſe omnium
& magiſtra, in qua ſecus decurſus
aquarum, plantata ſunt ligna ſcien-
tiæ, paſtoris ſolatio careat, & quæ
uiam præbere tenetur alijs, penitus
oberrans in inuio, cogitur addiſce-
re, quæ facere debuit & docere. Sa-
ne contra naturalis ordinis trami-
tes mira res agitur, dū reuolutas un
diq; aquas abyſſus denegat, quas

uirtutũ ariditas, ut credimus, iam ſiccauit, dum Petri nauicula, quam cupiditatis flamma uorauit in girũ nautarum culpa præſidẽtium, procellis intumeſcentibus conquaſſatur, dum mater Eccleſia, quæ in Petro, immo in petra poſuit fundamẽtum, uiro priuata proprio remanſit ut indigena uiduata. Ecce, ſiquidẽ perdẽte Chriſto uicarium, Princeps Apoſtolorũ perdidit ſucceſſorẽ, & paſtorali regimine, grex Dominicus eſt priuatus. Sed Cardinales, Eccleſiæ cardines & columnæ, quos diminutio capitis eclipſauit, quales cæteris uenię impetratores exiſtitis, ueritatem ipſam cum opprimitis, ac uoſmetipſos uindicetis? Quales ſemitas oſtenditis errantibus, qui a directionis greſſibus

deuiatis. Sedentes enim ut colubri, nõ quæ ſurſum ſunt ſapitis, ſed quę ante oculos ſita ſunt mundana, non ſpiritualia intuentibus prouidetis. Sitit enim quilibet Præſulatum, & Papalem eſurijt apicem, prout uoluntas dictat, arbitrium & merita non ſubſeruiunt rationi, quorum uultus inuidiæ maculis, ſicut liuor cupiditatis obducitur, q̊d neuter uiuere uelit alterum, dum Pontificatus faſtigij ſuſcipiat cathedratum. Mouetur igitur, mouetur & merito noſtræ Maieſtatis induſtria, & tanto fortius doloris aculeo pungimur, quanto propius præ cunctis gentibus & mũdi Principibus, Romanę Eccleſię imperium uicinatur. Ceſſet itaq; ceſſet materia ſcandali, ceſſet inter uos innata diſſenſio, nõ

uos ſeducat angelus tenebrarum, qui ſæpe in lucis angelum ſe trãsformat, et unitatem gregis diſrumpere conſueuit, ſed pax et iuſtitia, quę uelut duæ ſorores, ſe inuicem amplexantur, in Cardinaliũ collegio uendicent ſibi locum, et inuocata demẽtia illius, cuius eſt a ſummo cœlo egreſſio, ad electionem noui Pontificis unanimiter procedentes, nobis & mundo Præſulem eligatis, ubi diuinus intuitus uos inuitet, & pondera ſubeant æquitatis, ut a uobis quos in opere præuios & immerito præcurſores habere debet populus Chriſtianus, cum adſumatur a ſubditis audatius in exemplũ, quod cõmittit irreuerentius improuiſor, Prælatorum nõ tranſgreſſionis notam accipiant ſubditi, quos

regitis dirigēdo, ſed prouiſoris una nimis & firmioris fidei ueſtigia proſequantur.

¶ Fridericus Regi Caſtellæ conqueritur de Papa. Cap. XV.

PEnſantes amoris affectum, quē ad uos ſemper habuimus hactenus, & habemus illæſum, firmiter credimus, ut ſicut nos honorem ueſtrum, & commoda libenter amplectimur, ſic nos uice mutua diligatis & noſtra, quæ maxime cauſſam noſtram, aliorumq; Regum & Principum immediate contingunt, & in quibus non minus ueſtrum quam noſtrum uertitur intereſſe. Latere uos quidē forte non credimus, qualiter Pontificalis ambitio dignitatis, in imperialis honoris diſpendium, &

um, & aliarum dignitatum ſecula-
riũ conata eſt, ſemper hactenus iura
noſtra confundere, & noſtrę poten
tiæ brachia conculcare, faciens caſſa
re Romanum Principem, ut ad Re-
ges & Principes alios faciliorem ha
beat in ſua cupiditate progreſſum.
Papa quidem non aduertens, quot
& quanta mundo diſſidia ex huiuſ-
modi turbatione proueniãt, tracta-
re non deſinit, qualiter hoſtes no-
ſtros contra nos temporaliter inci-
tet, & fideles a noſtra deuotiõe ſub
uertat: qui ſi rebus ordinarie proce
dentibus rectitudinis ſpiritu duce
retur, deberet contra Chriſticolas
arma deponere, & in terræ ſanctæ
ſubſidium, quam quolibet inſpici-
mus auxilio deſtitutam, uniuerſali
ter a Chriſtifidelibus aduocare ſuc

curſum, præter alia nanqꝫ diſcrimi-
na, quæ per unionem ſopiendæ di-
ſcordię inter nos & Summum Pon
tificem procurandã totus fere iam
mundus potuit euitare: nunc miſe
rabili caſui, quem non ſine fidei di-
ſpendio audiuimus euenisse in par-
tibus tranſmarinis, fuiſſet forte ſalu
briter & adcurate prouiſum, cũ ibi
dem noſtram uel filiorum noſtro-
rum præſentiam, quam libenter &
frequẽter obtulimus, habere potu
erit fructuoſam, ſi petitę ꝑ nos mul
totiens pacis fauere negotio uoluiſ
ſet. Nos enim qui propter honorẽ
catholicæ fidei ſacroſanctam Roma
nam Eccleſiam in omnibus reuere-
mur ut matrem, & libẽter ut patrẽ,
Summum Pontificem coleremus,
ſi ipſe nos ut filium, debita relatiõe

tractaret,

tractaret, ſed ſic in negotio ipſo, iura noſtra defendimus, ut non ſolũ nobis, ſed uobis, & Principibus aliis gloriam de noſtra defenſione portemus. Vos tamen, quorum in hoc non minus noſtra cauſſa quam ueſtra nunc agitur, & in quos de facili poſſet huiuſmodi refundi negotiũ, ſic aperte uidemini præſentia facta negligere, uel ſuper ijs potius dormitare, tanquam ſi uos in nulla parte contingeret, & de honore noſtro cura uobis ſolicitudinis nõ adeſſet. Quis enim cautelę modus in uobis & Regibus alijs in caſu ſimili remaneret, ſi cauſſam ipſam Romanus Auguſtus deſereret, uel quorũ humeri ad onera iſta portanda ſufficerent, ſi colla noſtra ſubtrahere ab eorundem ſubportatione uellemus.

uerum cum iſte Romanæ ſedis anti
ſtes, ab ea forſitan deuians pietate
quam prędicat quocunq; modo po
terit, licet cõtra nos ſuum poſſe nõ
ualeat, tam in imperio quam in re-
gnis noſtram nitatur offendere Ma
ieſtatem, motus noſtros arcere non
poſſumus, quin cauſſam noſtram
& aliorum iniuriam uiriliter tuea-
mur. Requirimus igitur, & adfecti
onem ueſtram rogamus attente,
quatinus diligentius aduertentes,
qualiter Summus Pontifex ſuis ui-
ribus, qui nihil habere debet, cum
gladio non contentus, in alienã meſ
ſem falcem præſumptuoſus immit-
tit: & ut non longe petatur a nobis
exemplum, qualiter in regno Por-
tugallię honoris ſibi uſurpauerit di
gnitatẽ, curas noſtras & animos ex-
citetis

citetis. Non enim ad cõterenda no ſtrorum colla rebellium, & expian-das inſidias, quæ per Papalem aſtutiam noſtris proceſſibus imperan-tur, poſt magnificum exercitum noſtrum, quem ad partes Italiæ uictorioſe premiſimus, nec perſonaliter illuc proceſſiſſemus inſtãter, ſed audito caſu Illuſtris Regis Francorum dilecti amici noſtri, ſtatim ꝓceſſus noſtros in noſtrum regnum præuidimus reuocandos, ubi de uaſallis noſtris & gẽte, ac de ſuffragijs ſicut ultra marino negotio magnifice diſponimus prouidere, quod dexteram noſtræ potentiæ, quam ſibi liberaliter extendemus, celeriter ſibi ſentiant fructuoſam. Non tamẽ ex hoc tales curas obmittimus, quin ad conterendas rebellium noſtrorũ

reliquias potenter & uiriliter intendamus. Ad hoc quicquid de ſeruitijs noſtris, deuotus fidelis noſter dixerit, indubitãter adfectio ueſtra credat, & adimpleat cum effectu.

¶ Regi Anglorum, narrans ei, quod non potuit obtincre pacem cum Domino Papa. Cap. XVI.

QVantum et qualiter hactenus pro generali bono Chriſtianæ fidei Terræ ſanctę præcipue, ad cuius recuperationem uniuerſorũ Chriſtianorum, ſed præcipue Regũ & Principũ uota ſuſpirant, ad pacis uniuerſaliter expectatæ dulcedinẽ, inter nos & iſtum, & alios Eccleſiæ Romanæ Pontifices procurandam, humanitatis noſtræ colla ſubmiſimus, Serenitatem ueſtram

ſcire

ſcire iã credimns, nec mundus igno-
rat. Volumus ſiquidem pacem re-
uerenter expetere, ne in mũdi graſ-
ſari diſſidijs uideamur. Volumus il
lum antiquum ſerpentem patientia
noſtra temperare, & rigorẽ quem
nõnullos progenitores noſtros di-
uos Romanos Auguſtos in ſimili-
bus nouimus habuiſſe, moderare.
Nuper ad requiſitionẽ, & preces Il
luſtris Regis Francorũ dilecti ami
ci noſtri, quem in Terrę ſanctæ ſub
ſidium perſonaliter & inſtanter ac-
cinctum percepimus, deſperatum
quodammodo pacis negotium re-
ſumere delectabat, quanquam nos
præteritorũ experimẽto perterriti,
de pacis dubitare negotio neceſſa-
rio cogeremur, dum quoties humi
litatis, ad pacẽ euidentia ſigna mon

ſtrauimus, toties uolūtatem partis aduerſæ inuenimus duriorem. De proceſſu tamē Regis eiuſdem ad pacem reformandam, aliqualem fiduciam obtinentes, & fideles noſtros ſolennes, excellentiæ noſtræ Legatos, plena noſtræ uoluntatis authoritate ſuffultos, ſpecialiter prouidimus deſtinandos, qui dum pro honore Eccleſiæ matris noſtræ, ac fœlicibus Chriſtianitatis auſpicijs, ſaluo honore, ſemper imperij & regnorum, quibus authore Domino, præſidemus, uoluntatem noſtram ad pacem paratam exponerent, & manifeſta præſagia futuræ ſatisfactionis offerrent, quæ Rex ipſe, ſufficientiam reputabat. Sed iſte bonus paſtor Eccleſię, nullū ad ius et honorem imperij, ac ad nos uoluit habere reſpe

re reſpectum, ſed totum ſuæ ſubiicē re poteſtati pro Lombardorum negotio, qui pacis tractatui ſemper hactenus impedimenta pararāt, & pacem quā debebat exquirere, turpiter profugauit oblatam. Ecce itaq; quæſiuimus pacem, & non inuenimus, uocauimus eam, & uocata nō reſpōdit. Reſtat igitur, ut ſic noſtra et imperij noſtri iura, aliorumq; Regum & Principum in cauſſa noſtra uiriliter tueamur, quod nos non oporteat amplius pacem imprudēter expetere, ſed potius acceptare petitam.

¶ Friderici inuectiua ad Cardinales cum increpatione, quia non creant nouum Papam. Cap. XVII.

AD uos eſt hoc uerbum, Filij Effrem, male tendentes arcum,

& peius emittētes ſagittas, turpiter in die belli conuerſi retrorſum. Ad uos eſt hoc uerbū, Filij Belial diſp/ſionis oues. Ad uos eſt hoc uerbū, animalia capita non habētia magni iudicis adſeſſores. Ad uos eſt hoc uerbum Cardinales obliti, quā qui bus male uoluit orbis: ad uos eſt hoc uerbum, pro quibus totus mū dus prorumpēs in uerba, obloqui tur. Non ergo poſſum loqui, quin obloquar, quia de mūdo ſum, licet non immundus, ꝑpter quod opor tet ſentire cū mundo, tanquā pars ſuo toto, nec diſſona, nec aduerſa ſcribenti. Itaqꝫ attendite de dicta & inepta materia, rudam Epiſtolā ex/ ordij dignitate priuatā lingua mea compulſa, prius prorupit in uerba quā cōcipiēs, ei ſpiritus delegaſſet, & ſic

& ſic ſuperioris non expectato im-
perio minus plene concepta edere
feſtinauit, habet enim animus per-
turbatus, quod plerunque ſermonē
incontinuum parit, aliquādo & ab
ortiuum. Cōmunis nanque animo-
rum exiſtit exceptio & locatio uul-
garis, quod nō mediator Dei & ho
minum, Ieſus Chriſtus, de ſummo
cœlo, qui uenit ponere pacem in fi-
nibus terræ, Apoſtolorum Magi-
ſter & Dominus, ſed diuiſus in ſe
Sathanas, princeps aquilonarius,
ſit in medio ueſtrum, tanquam qui
bus miniſtrat, ille perſuaſor diſcor
diæ, homicida, mendacij pater,
& ſpiritus tenebroſus, qui poſuit
linguas ueſtras in diuiſiones, & in
pluralitatis articulos, ueſtram diſ-
gregare compulit unitatem, dum

nec uobis, nec mūdo conſulitis, qui tot periculis propulſatur, & Petri nauicula, quæ per maris altitudinē uentorū flatibus rapitur, remis & remige deſtituta, non eſt aliquatenus uobis curæ, quæ quamuis in ſe ſubmerſionem non timeat, in ſuis tamen multa et uaria patitur naufragia tempeſtatum. Sane ſi diligenter attēderetis, qualiter natiōes & Gentes, quas iudicare ſoletis, cōtra uos deriſorie mouerēt capita ſua, in ſe unuſquiſq; palleret, et ad tam publicum, & deteſtabile opprobriū propulſandum non inuenire poſſet neceſſarium argumentum, quia dum quilibet ueſtrum adſpirat ad cathedram, unus nō conſentit in alium: & dum alter in alterum non conſentit, nullus erigitur: & dum nullus

erigitur, cathedralis dignitas euane
ſcit, & ſic ex diſconuenientia ueſtra
conuenientis Eccleſiæ ſtatus, con
funditur, & fidei qua uiuitis, depe-
rit rectitudo: per capitis quidem de
fectum emergit, ut ubi natura ſen-
ſus impoſuit, monſtra reputent
quædã & membra truncata in cun-
ctis ſenſibus defectiua, quoniã uide
tur obtenebratus uiſus ueſter, dimi
nutus auditus, & ille oris ſonus in
fines orbis terrę olim ſonorus peni
tus obmuteſcens, factus eſt deriſori
us echo. Nam Petri & Pauli hodie
non audiuntur tonitrua, conciona
tores ſunt canes muti, ad ſilentium
compelluntur, forte uobis paratę
ſunt manus ad recipiendum, ſed de
ſunt munera, quia, q ueniebãt de
Saba, aurum deferentes, modo nõ

ueniunt, cum non inueniãt Dominum in præſepi, ducatum eis cœleſti ſydere denegante. Pedes etiam non habetis ad ambulandum, quia dum modo petentis uos munus cõhercet, ultra quinq; pedes ueſtra ueſtigia nõ mouẽtur, prohpudor minima reptilium animalium in prudentia uos præcedũt, nam aues ſine ductrice nõ uolant, apes abſq; rege non uiuunt. Vos autem ſine rectoris gubernaculo fluctuatis, matrem Eccleſiã fortuitis caſibus relinquentes nec, attenditis quod illi errantes Iſraelitæ xl. diebus abſq; duce uagãtes, ad ſummã dementiã deuenerunt, pro Deo ſibi uitulũ conflatilẽ ſtatuentes. Sed Papalis ceſſauit unctio, ueniet ergo alius Sanctus ſanctorũ, & quis ille eſt? O inexculpabilis

bilis culpa, Rachel uirũ non habet, cuius paruuli petunt panem, & nõ eſt qui porrigat eis, & Sion dudum pulchra facie, iacet mulier mẽſtruata, cuius uiæ lugent, & non eſt qui ueniat ad ſolennitatem. Concidit gloria uultus eius, oculi columbarũ uiſu deficiunt, quia non uidetis quã tum proximi eſtis naufragio, dum ſine remige nauigatis. O ſi poſſetis alternatim libros conſcientiæ legere, quot & quãtas inueniretis in eis accuſatorias lectiones, cõtrarijs ſententijs inuolutas. Reuertatur ergo, reuertatur quilibet in ſeipſum, & ad reſumendũ, caput, ſenſus, & rationem induite, ut mater Eccleſia tã diu ſuo priuata lumine, decorem ſuſcipiat, & ad ſtatum priſtinum reducatur.

Fridericus, Regi Franciæ conqueritur de Domino Papa.
Cap. XVIII.

SAtis nos pungit interius res noua, quam ſcribimus, immo noſtra medullitus interiora perturbat, dum ibi nouiter inquietamur amarius, ubi quietis dulcedinē ſtudioſius procuramus: inde crudeliter cędimur, & impetimur imprudenter, unde pacis deberet hodię prodire charitas, religio, & beatitudinis zelus a fidei noſtrę cultoribus expectari. Iſte ſiquidem Summus Pontifex Eccleſiæ, qui quantū nos dudum grauibus iniurijs prouocarit, adfectionis ueſtræ notitiam ſcire cōfidimus, nec mundus ignorat. Sagittas acutas emittit de pharetra, dum ſatis ſibi fore non ęſtimans, in

Italiæ

Italiæ partibus continuis iaculis im
petiſſe nos hactenus, niſi nūc in pe-
culiaris noſtri regni pomerio, q̄d
materna nobis decreuit hæreditas,
ſpinas interſerat, & noſtrorum cor
da fidelium, quæ fidelitas natiua cō
ſolidat, a noſtra deuotione ſubuer-
tat pro Lombardorum negotio, cu
ius occaſiōe pacis tractatui, ſemper
impedimenta parauerat, & in quo
toties uoluntatem eius inuenimus
duriorem, quoties uolūtatis ad pa-
cem ſigna monſtrauimus prompti-
ora. Nuper autē in regnum ipſum
per fratres Prædicatores & Mino-
res, quos ad honorem diuini nomi
nis, benigno ſemper fauore protexi
mus, quos ſemper curauimus am-
pliare, quorum etiam inſolentias
hactenus, licet inuiti tulerimus,

tamen aliquando ſub patientiæ ue lo ſtuduimus præterire, literas in-prouide dirigit, & occultas ſuggeſti ones immittit, quibus excommuni cationis & interdicti ſententias, cõ-tra nos dudum improuide fulmina tas, a fidelib. noſtris regnicolis ſub interminatione diuini iuditij faciat obſeruari. Aliud etiam q̃d reputa-mus amarius, ſuę mentis amaritudi nem contra nos proteruius eructu-at, dum tranſlato quaſi mirificę cru cis myſterio de partibus tranſmari-nis in regnum, tanquam iterum in Apulia crucifixus ſit Chriſtus, fide les Chriſticolas: de quorum feſtino ſubſidio, ſi Chriſti fidem Euangeli-zaret in terris, ut credimus, Terræ ſanctę neceſſitati debuerat prouidiſ ſe, nunc parentes armat in filios, &

ad regni

ad regni Chriſtianiſſimi ſpolia cru-
ce ſignat. Sed hæc profecto quæ di-
ximus, non magis ex odio, quo nos
ſpecialiter iniuſte perſequitur, quã
ex innato, ſi dici liceat, ſibi liuore ne
quitiæ proceſſiſſe penſamus, ut qui
dilectionis puræ conſtantiam, qua
uos affectuoſe amplectimur dire-
cte, nõ poterat ſpiritu detractionis
impetere, calumnioſus ſaltem infi-
ceret per obliquũ, dum enim ante
cœptum noſtrę peregrinationis ag
greſſum pro deſperato quodãmo-
do pacis negotio, quod nos tunc tẽ
poris reſumere delectabat, ad requi
ſitionem ueſtram, ſolennes excellẽ-
tiæ noſtræ Legatos apud Lugdu-
neñ. noſtra Serenitas deſtinaſſet,
quanquam nos forſitan præterito-
rum experimento perterriti, de pa-

cis dubitare negotio cogeremur. Idem Sanctiſſimus Pater noſter cõceptum noluit nobis citra mare pręſentibus uirus euomere, ſed tẽpus noſtrę captauit abſentiæ, ut tam incõſultus, quam ſubitus motus eius nobis infamiæ notam impingeret, & factionis huiuſmodi, nos quaſi participes denotaret. Ex his ſane cauſſis, nos merito mouemur ſuper iuribus noſtris, iniuſte ſic impeti. Mouemur in gremio proprio nutriuiſſe ſerpentes, quos quanto familiarius hucuſq; tractauimus, tanto nunc hoſtes peſtiferos grauius inuenimus. Mouemnr profundius, & Terrę ſanctę neceſſitatibus præcipue cõdolemus, quæ cum ad ſui recuperationem nobis dudum firmo propoſito, arma & ſcutum

uiriliter adſumentibus, & potenter Gallicorũ uirium recepto ſubſidio uniuerſale Chriſtianorum ſubſidiũ expectaret, Papali ſuffragio fruſtrata iam remanet, & neceſſario uobis in partibus ultra marinis morãtibus, a quibus modico freto diſtabat Apulia, ipſam rerum uictualiũ opulentam, ſubtrahere oporteret. Cum enim anno primo præterito, de cariſtia uictualium regni noſtri, quoniam accidens temporale conduxerat, prout dilectionem ueſtrã latere non credimus, ueſtris & ueſtrorum uſibus amicabiliter faceremus utiliter prouideri, ac eſſemus in Antio tãto fœcundius prouidere parati, quanto nunc ibidem tempora fœcũdiora ſuccedũt, quæ poſſit aut debeat nobis in Antio re-

gni fertilitas ſiccine protendere, ſi regnū oporteat ex patris noſtri perſecutione, quam diximus, pluſquā ciuilia bella tractare, Regalis induſtria uideat & diſcutiat diligenter. Nō tamen in totū propterea ſic uobis credatis, noſtra ſubſidia uelle ſubtrahere, quin uobis, in quātum negotiorum & temporum qualitas patitur, cum ex publico bono fidei Chriſtianæ quam tota mentis adfectione zelamur, tum etiam ex amicitiæ fœdere, q̊d ad progenitores noſtros, & nos uos habuiſſe ſuauiter rememoramus illęſum, tanquam illi, quem chariorem habemus, præ alijs liberalitatis noſtræ ſuffragia promptis adfectibus offeramus. Cauſſam itaq; noſtram, in libra ueſtræ conſiderationis appendite, &

cum

cum ueſtra res agatur in proximis, quæ fides huiuſmodi danda ſit angelis, quod ex ipſorum actibus colligatur exemplum, ſi ſub patientiæ pallio ijdem noſtræ benignitatis ingrati, cauda nos feriāt, ſi religionis, quam ſolo figuratum habitu pudore poſtpoſito, ab ea deuiantes pietate, quam prædicant, negotijs bellicis tēporaliter ſe inmiſcent. Super his honori noſtro, ſicut conuenit, prouidete, attēdat nihilominus ueſtræ Serenitatis affectio, ſi ſunt hęc arma Pontificum: ſi Petri ſubambulus, q̊d debet, in gētibus oleū pietatis infūdat: ſi Chriſti uicarius, Chriſti uices adimpleat, dū illis diſpendijs incaute ſe implicat, ex quibus homicidia ſanguinolenta proueniunt, & animarū multiplicia detri-

menta naſcuntur. Nos em̃ qui pondus incudis hactenus patienter & deuote ſubiuimus, nolentes per patientiam noſtram lędi, decætero pati nequiuimus, quin cauſſam noſtram defendendo uiriliter, mallei conſequenter officiũ adſumamus.

Fridericus, Capitaneo regni, ut procedat contra Religioſos, portantes literas Papales in regnum. Cap. XIX.

PVngitiue nos tãgit interius res noua quam ſcribimus, dum inquietare nos ibi conatur aduerſarij noſtri rigor, ubi quietis & pacis ſolatia ſtudioſius procuramus. Nuper enim ad audientiam noſtram, non ſine cordis perturbatione peruenit, quod iſte Romanæ ſedis anti

ſtes

ſtes, cui non ſatis eſt in Italiæ parti-
bus impetiſſe nos hactenus regni
noſtri pomerio, in q̊ uelut in oculo
rum noſtrorum pupilla pertingi-
mur, ſpinas interſerat, & noſtrorū
corda fidelium, quę fidelitas natiua
conſolidat, a noſtra deuotione ſub-
uertat. Nuper enim in regnum per
fratres Prædicatores & Minores,
ac Religioſos alios, literas ſuas diri-
git, & occultas occaſiones innectit,
quibus excommunicationis & in-
terdicti ſententiã, quam iniuſte du-
dum contra noſtram excellentiam
fulminauit, a fidelib. noſtris regni-
colis, quos uelut in petrea deuotio
ne firmatos, uerbis huiuſmodi fri-
uolis, nam leuiter flecti poſſe nõ cre
dimus, faciat obſeruari, excommu
nicationi nihilominus & interdi-

cto ſubiiciens, quicũq; more ſolito nobis reuerenter obediũt, & noſtris iuſſionibus obſequũtur. Quãquã igitur ſuper his non uideamus expediẽs ſcripta noſtra dirigere, ſeu noſtrorum fidelium animos excitare, quia tamen de regni noſtri ſtatu pacifico inter cæteras conſiderationes noſtras, præcipue nos cura perangit, uelut qui in eius quiete quieſcimus, & in ipſius, quod abſit, intẽperie turbaremur, uoluntatem noſtram, quam de huiuſmodi temeritatis ultione cõcepimus tenore præſentium denotamus: uidelicet, q̃d perſonas quaſlibet, quæ literas præſentare cuilibet, uel ab aliq̃ recipere præſentatas, aut huiuſmodi forte parere mãdatis, ſeu qualitercũq; fauere pręſumerẽt, ut pœna docẽte

percipiant,

percipiant, quantum eorum exceſ- ſus, noſtra Maieſtas abhorreat, cu- iuſcunq; fuerit conditionis, ætatis, aut ſexus, incendij uolumus paſſio ne mulctari. Ad horum etiam inſo lentias ſubtilius inquirendas, adiici mus, ut quicunq; de fidelibus no- ſtris regnicolis deuotionis integri- tate clarentes, publicos prędictorũ exceſſuum patratores, in ipſo crimi ne flagranti reperiet, & ardens fidei ſuæ feruor tantam moram minime patiatur, quod ad regionum Iuſtiti arios ualeāt habere recurſum, ipſos impunes eſſe uolumus, ſi de tranſ- greſſoribus ipſis ſumpſerint ultio- nem, ac ob ſuæ fidei meritum faciē noſtræ Serenitatis hilarem, & a no bis retributionis condignę merita præſtolentur, Fidelitati tuæ igitur

diſtricte præcipimus, quatenus præ ſcriptam beneplaciti noſtri formã per iurisdictionem tuam, prudẽter & ſolicite publices, & exequaris efficaciter publicatam.

¶ Fridericus Regibus, & uniuerſis Baronibus regni Franciæ, narrãs eis proceſſum habitũ, inter ipſum & Papam. Cap. XX.

VT Iuſtitiam & innocentiã noſtram, tam uos quam alij Reges orbis et Principes agnoſcatis, ecce proceſſum totum ſuper diſcordia inter nos & iſtum Summũ Pontificem & prædeceſſorẽ ſuũ habitũ præſentibus denotamus. Nec tamẽ in hoc ſtare tantũmodo fidei noſtræ uolumus, ſed quicquid tenori ſcripti præſentis inſerimus, parati ſumus,

mus; per ſufficiẽtia documẽta mon
ſtrare. Primum quidẽ ſcire uos cre-
dimus; qualiter Innocentius alius
prædeceſſor iſtius, ſub cuius pallio
& tutela, nos nedum impuberem,
ſed inſontem mater noſtra dimiſe-
rat, cõtra nos in impio, cuius Prin-
cipes nos in Regem elegerãt, & nos
in uita patris noſtri aſſumere in Im-
peratorem iurauerant, C. de Saxo
nia ueterem aduerſarium noſtrum,
& domus noſtræ, in Imperatorem
in noſtrnm præiuditium conſecra-
uit, qualiter Comitem G. de Bren
da, qui uelut gener Tancredi regis
mortem noſtram, & ſanguinem ſi-
tiebat, ſub defenſionis noſtrę ſpecie
miſit in regnum, qualiter etiã Gre-
gorius nonus, prædeceſſor iſtius,
ſub ea occaſione, quod nos in termi

no nobis dato, infirmitate grauati, tranſire nequiuimus ultra mare cõ/tra iuſtitiam primitus excommuni/cationi ſubiecit. Poſtmodũ pro ſer uitio Ieſu Chriſti peregrinantibus nobis, regnum noſtrum hoſtiliter uſurpãdo, qualiter de ultramarinis partibus redeuntes, recuperata ter/ra noſtra quam ceperat, pacem cum ipſo firmauimus, quam nullo credi dimus tempore uiolandam; quam licet ipſe nobis in parte ſeruare nega uerit, requiſitus, cum ciuitatem Caſtellæ, per ipſum turbationis tem/pus, occupatã, reddere nobis nol/let ex pacto, in multis alijs noſtrã ui ſus eſt offendere Maieſtatem. Nos tamen, nedum illatas diſſimulaba/mus iniurias, uerumetiam ſeruire ſi bi ſub infinitis laboribus noſtris & ſumptibus,

ſumptibus nitebamur, nos oppo-
nendo Romanis pro recuperatiõe
iurium Eccleſiæ, quæ Romani præ-
dicti nequiter occuparant. Cũ qui-
bus poſtmodum Papa præfatus pa
cem compoſuit, nobis inſcijs & con
temptis. Nec illud ignorare uos pa
timur, qualiter nos de prædicto ſer
uitio diebus ante proximis receden
tes in Theutonia, ad corrigendum
H. primogeniti filij noſtri errores,
fauoris ſui literis præcedẽtibus, oc
culte nuncium ad Principes deſti-
nauit, per quem mandauit eiſdem,
ut nullum de filijs noſtris, uel de ge
nere noſtro, in regẽ ſibi aſſumerẽt,
prout ijdem Principes nobis poſt-
modum retulerũt. Et ſic quem pro
impenſo ſeruitio, publice credeba-
mus habere propitium, latẽter inue

nimus inimicum, qualiter etiam pa
ratis nobis in Italia defendere pro
recuperandis non minus Eccleſiæ
quã imperij iuribus, pro ultrama-
rino negotio procurando, & ordi-
nando ſtatu pacifico regionis ipſi-
us miſit nobis obuiam Epiſcopum
Peneſtrinum, nunciorum noſtrorum
conditione contempta, qui non ip
ſum uelut inimicum noſtrum, ſed
Antiochiæ noſtræ patriarcham ue-
lut amicum in tranſmarino nego-
tio requiſierãt pro Legato, qui præ
nominatus Epiſcopus a deuotione
noſtra Mutinam tentauit auertere,
& Placentiam, in qua uelut origina
rius eius munitiones quas poterat,
euidenter auertit cõtra nos, ne trãſ-
ire poſſemus, quanquam hæc fru-
ſtra tentauerit Lombardorum exer
citum

citum cõgregando. Obtenta deinde cum auxilio Regis regum de Mediolaneñ. prauitate uictoria, dum Lombardi cõtra nos & imperium, de ipſorum reſiſtentia deſperarent, ad eundem Summum Pontificem, qui eos fauore palliato protexerat, aſſerentes, quod niſi ipſos a nobis Papa præfatus & fratres, publica defenſiõe defenderẽt, ad noſtrã & imperij redire dominiũ cogerentur.

¶ Fridericus eiſdem, & ſuper eiſdem, cõquerendo de Summo Pontifice. Cap. XXI.

LEuate in circuitu oculos ueſtros, arrigite filij hominum aures ueſtras, orbis ſcandalum, diſſidia gentium, generale iuſtitię doleatis excidium, exeunte nequitia a ſe-

nioribus Babilonis, qui populum hactenus regere uidebantur, dum iuditium in amaritudinē, & fructū iuſtitię in abſynthiū conuertūt. Sedete Principes, & intelligite populi cauſſam noſtram, de uultu Domini iudicium prodeat, & oculi ueſtri uideant æquitatem. Scimus enim, & in ſupremi iudicis uirtute confidimus, quod cū apud uos pondus & menſura fuerit, profecto modeſtiam & innocentiam noſtram in iudicij noſtri libra præponderare uidebitis, calumnioſis detrahentium labijs & uenenoſis adinuētionibus factionum. Sed nec nunc primum credimus noſtram iuſtitiam reſidētis in throno Domini prauitatē ad publicam mundi notitiam deueniſe, quin præter agillimę famę prelo

 quium,

quium, quæ frequenter in maximis uirginib. aurium deflorat auditũ, nos ipſi, quos primitus rumor eduxerat, ſubſequẽtibus poſtmodum noſtræ Serenitatis adfectibus firmaremus, qualiter iſte nouus athleta ſiniſtris auſpicijs, factus Põtifex generalis, amicus noſter præcipuus, dum in minoribus eſſet ordinibus conſtitutus, beneficiorum omniũ, quibus imperium Chriſtianum ſacroſanctam ditauit eccleſiam, oblitus, ſtatim poſt aſſumptam ſuam fidem cum tempore uarians, & mores cũ dignitate commutans, ac habẽs, quodammodo de publica perturbatione pruritum, in nos ſummum, & unicum Eccleſiæ filium, ſuę malignitatis aculeos acuiſſet, dũ occaſione ſumpta, quod Papa im-

minēs ſcandalum euitandum ſacra-
mento præſtito, & illata contra nos
excommunicationis ſententia, nos
ad certi temporis ſpatium obligaue
rimus tranſituros, aduerſa ualetu-
dine corporis præpeditos, adiectis
capitulis alijs, de quibus antea nun-
quam fueramus admoniti, excuſati
onibus noſtris, contra Deum & iu
ſtitiam omnino reiectis, excommu
nicationis ſententia nos denuncia-
uit adſtrictos, cui uelut in nos pri-
mitus cum noſtra uoluntate prola-
tę, cum humilitate paruimus, abſo
lutionis beneficium priſtina nobis
incolumitate corporis reddita, po
ſtulantes, dū nos ad tranſitū parare
mus inſtanter, q̄ petito & iniurioſe
negato, in Terræ ſanctæ ſubſidium
ſub pia uoti proſecutione tranſiui-
mus,

mus, æſtimãtes uicarium Ieſu Chriſti ad eius negotium, potius quam ad conceptę maliuolentiæ, contra nos odium adſpirare. Sed is, quem ſperauimus ea ſolũmodo quæ ſurſum ſunt ſapere, & uiſu cœleſtia cõtemplantem, mente credidimus in cœleſtibus habitare, ſubito inuentus eſt homo, quinimmò per humanitatis opera, non ſolũ a ueritate ſepoſitus, ſed a qualibet humanitate deſertus, dum præter impedimẽta, quæ nobis in Syria præpararat per nuncios et legatos, qui Soldanũ literis ſuis, quas nos captis eorũ latoribus in publicũ teſtimoniũ reſeruamus, ne nobis terram diuino cultui deditã, redderet, cũ regni Hieroſolymitani uiribus munierunt. Regnum noſtrum Sicilię uiolenter in-

trauit ſumpta occaſione, quod N. filius olim ducis Spoleti, pręter ſciẽtiam & uoluntatem noſtrã, prout nos poſtmodum per ipſius pœnã expreſſimus, terram Eccleſiæ parabat in terra, & non prout Sancti regna per fidem uicerũt, ſed perfidiã & periuria prædicat uniuerſis. Et ſi qui in periurium prædicatione ſolummodo prouocari non poterãt, prouocarentur exemplo, dum præfati Papalis exercitus, quo terram facilius obtinerent, nos captos in Siria manifeſte iurabant. Redeũtibus tamen nobis de partibus tranſmarinis, & iniuriã noſtram propulſantibus ſolum, nec iuxta magnificũ morem imperij prodeuntibus ad uindictam, per concordiæ medios uerbum pacis libenter admiſimus, Romanam

manam matrem noſtram Eccleſiam ex agnitiõe catholicę fidei reperiiſſe cognoſcimus: ſed patrem ſemper inuenimus ſimulatum, dum & reconciliationis die, uiam noſtræ cõſummationis excogitãs de nobis redeũtibus in Italiam ſub inermi & domeſtica comitiua, nobis inſtantiſſime perſuaſit, occaſionem fingẽs, ne uelut ex priori & armato proceſſu timoris cauſſam noſtris fidelibus prę ſtaremus, aſſerens, quod nobis omnia planiſſima faciebat, cuius cõtrarium per nuncios & literas ſuas, manifeſtiſſime procurarat, prout conſtat teſtimonio plurium noſtrorũ fideliũ, qui tunc temporis erant omnium conſcij, uelut ex eis quidam participes, & alij Principes factionis, propter q̃d filio & Principibus

noſtris de Germania, omnibus ad uos uenientibus, per rebelles noſtros itineribus publicis præpeditis, ac eodẽ filio noſtro apud Aquileiam nauali præſidio, cum ſumma difficultate recepto, & in Theutoniam abinde deſtinato, in regnum de neceſſitate rediuimus, utpote quos ad conterendam rebellium noſtrorum nequitiam, patris conſiliũ, uel aſtutia potius miſerat imperantis, ubi quodammodo reſpirãtibus nobis, & cõpoſcentibus requiem poſt labores, tunc ſubito Sanctiſſimus pater noſter, noſtræ quietis inuidus, conſultoris ſibi perſonam adſumpſit, inſtantiſſime perſuadens, ut contra Romanos excellentiæ noſtræ deuotos, & alios rebelles noſtros de Tuſcia, qui iura Eccleſię, & imperij

imperij detinebant, procederemus audacter, de ſuo fauore ſecuri, quia nobiſcũ noſtra & imperij pondera participare uolebat. Et ſicut ad multam eius inſtantiam Romanos, qui tunc temporis Viterbiũ impugnabant, in fauorem Eccleſiæ nos oportuit diffidare, eodem mittente literas latenter ad urbẽ, quod hæc præter ſuam conſcientiam, & mandatũ faceremus in odium Romanorum. Et cum interim quadam ſeditione ſuborta, oportuiſſet nos neceſſario conferre Meſſanam, ut factionis inchoatę, principijs obſtaremus, iſta ſolũmodo occaſione prætenta, q̊d tam nobilẽ noſtrã Siciliæ inſulã noluimus amittere, nobis irrequiſitis, & omnino zelatis, cõtra cõmunem opinionẽ huiuſmodi gentiũ,

quos belli ſocios & participes ſtatū it nō relinqui, fœdus inijt cum Romanis, per nos ad mandatum eius, ut diximus, diffidatis, non attento, quod nos ſub dubia fide, & honoris noſtri fortuna, inter rebelles & ſeditioſos ipſos remanentes inermes, copioſam & ſtrenuam militiā armatorum, in eius ſubſidium miſeramus, quanq̄ perſonaliter nequiuerimus intereſſe. Adhuc tamē cōſcientiæ noſtræ fidelis integritas, & pura deuotio, quam ad matrem noſtram ſacroſanctā Romanam Eccleſiam habebamus, nouercalia deliramenta patris agnoſcere nō ſinebāt, quin quod erat iuſtitiæ, crimini imputantes, ſatisfactionis noſtræ cauſam, in nouercantis patris arbitrio poneremus, qui tanto nobis uice

qualibet

qualibet colludebat acerbius, quan-
to conſtantius uberioris ſpecie arbi
trij promittebat. Medio itaqȝ tem-
pore, dum in negotio Italię, pro po
pulo ad honorem imperij compo-
nendo, ex præteritorum coniectu-
ra diſcriminum, nulla ſpes remãſiſ-
ſet nobis in poſterum, uel exilis, ac
proſecutionem eandem oportuno
tempori ſeruaremus; expectatio-
nibus noſtris repente credidimus
adluxiſſe fortunã. Reiterata diſcor
dia inter Ecclesiã & Romanum im-
perium, in qua ſic magnifice theſau
ros noſtros effudimus, & perſonã,
quod omnem omnino conſcientię
praue rubiginem, de maliuolentiũ
cordibus credidimus eruiſſe. His
omnibus non contenti, ut de nobis
prorſus indubitata ſecuritas Eccle-

ſię prębēretur circa ipſam, zelo ſum me deuotionis accenſi, & incentiuo per ſanctæ charitatis inducti, ad iſti us Papæ præſentiam, perſonaliter iuimus, etiam non uocati, ducētes nobiſcum C. filium noſtrum, nūc in Romanorum regem electum, re gni Hieroſolymitani hæredē, quē nobis nunc temporis fratris ſui ma nifeſta tranſgreſſio filium unicum in paternæ dulcedinis affectione re liquerat, ac eundem poſt oblatam Eccleſiæ perſonam noſtram, in totū obſidem, Summo Pontifici nos of ferre non puduit, unionem omni modam inter nos & Eccleſiam, ſub atteſtatione diuini iuditij poſtulan tes, quam dudum nobis iſte præla tus Eccleſię generalis, dum eſſet Epi ſcopus Hoſtieñ. ſuaſerat expetēdā,

propter quæ omnia dum ſerenam nobis totius curiæ faciẽ affectio de-monſtrata prætenderet, quam curi alium omnium oſtenderant uolun tates, cum eis omnia perfeciſſe cre-dentes, ſub intentionis noſtrę facto propoſito, nec minus ſub obſequi-orum noſtrorum fiducia diſſenſio-nis cauſſam, inter nos & Lombar-dos in ſinu corrupti iudicis totali-ter ſuffocatam, & ſeditionem diſ-cordię inter nos & ciues, ac nobiles deuotione promptiſſima duximus exponendas. Sicq́ꝫ de negotiorꝫ no ſtrorum omnium proſpera cõſum-matiõe ſecuri, in obſequium Eccle ſię perſonaliter alacri uoluntate pro ceſſimus cum exercitu copioſo, quẽ ſub magnis ęrarij noſtri ſtipendijs congregari, tam de Germaniæ quã

de Italię partibus feceramus, nec pri
us a concepti propoſiti proſecutio-
ne deſtitimus, quam libertatem Ec
cleſiæ conculcatam in urbe, & terrã
exterius occupatam in ſtatum priſti
num, et debitum noſtra potentia re
formauit, indubitabiliter æſtiman
tes, ut quod obtinere prius fauor
iuſtitiæ noſtræ non poterat, deuoti
onis obſequia mererentur. Sed au-
dite retributionem mirabilem, quã
pro tanta deuotione, pro tot benefi
cijs, pro tam indubitatę fidei & fir-
mamento, Chriſti uicarius, paſtor
Eccleſiæ, noſtræ catholicæ fidei pro
curator, nobis in ſingulis reddere
procurauit. In primis, ſuper ultra-
marino negotio, quicquid per Ar
chiepiſcopum Rauẽnatis, tũc Apo
ſtolicę ſedis legatum, ſecundum for
mam

mã expreſſam ab Eccleſia ſibi data. uidelicet de reducendis nobis & C. filio noſtro in poſſeſſionem plenã, & priſtinam omnium nobis iuriũ ſubtractorum in regno fuerat ratio nabiliter ordinatum, ſtatim adueni ente Cęſarieñ. Epiſcopo, nec legato prædicto, nec nuncijs noſtris ad curiam uenientibus expectatis, nec ulla maiori mora pertracta, niſi quatenus delatos Biſantinos potuit numerare inordinate, fuit ex toto diſtinctũ negotiũ Italię, & nedum q̊d ad honorem noſtrum, ſicut promiſerat, ordinaret. Immo parentibus & inſtãtibus nobis ad reuocationẽ hoſtium noſtrorum, qui in Lombardia & Tuſcia fideles noſtros tũc temporis diuiſis ſuis exercitibus copioſis deuaſtabãt, nec non cum mi-

litibus noſtris, q̊s tunc in partibus illis, ut diximus, pro Eccleſiæ ſeruitijs habebamus ire ꝑmiſit, nec alios nūcios ſeu literas uoluit deſtinare, ex quibus bella campeſtria ſunt, & quamplurium ſtrages hominum, ac incendia ſubſecuta. Adhuc etiam tanta ſuperiori nequitia non cōtentus, ciuitatem Caſtellę, per ipſum retroactis temporibus, turbatiōibus occupatā, quam reddi nobis fratrū omnium cōſilia ſuadebant, receptis trecentis libris illius monetæ, quæ ad quingentarum marcarū numerū non aſcendunt, nobis cum eo permanētibus in Reate, & pro eo multa marcarum millia expendentibus reddere recuſauit. Ecce, qualiter Pater noſter Sāctiſſimus nos amabat, demum ſuper profectibus noſtris

omnibus, & ſuper pacificanda nobis Italia, de qualibet patris uel uitrici noſtri potius beneuolentia deſperare coacti, adprehendimus arma & ſcutum uiros de Theutoniæ partibus, ad quos congregãdos diebus illis prçuaricatio filij noſtri nos de neceſſitate uoçauerat propter ingreſſum Italiæ, congregatis militibus ſtrenue militiam noſtram armauimus, quã adſequi minime poteramus. Quod cũ ad notitiã Summi Pontificis perueniſſe, ſub prætextu treugarum, pro Terræ ſanctę ſubſidio fidelibus populis, & terræ Principibus indictorum, armatis nobis ingreſſum Italiæ, per Apoſtolicas literas interdixit, oblitus, quod ab ipſo eodem die, quo prædictas treugas indixerat, nos tanq̃

aduocatum & defenſorem Eccleſiæ requiſiuit, quod contra Romanos, quos ſibi iura Eccleſię ſubtraxiſſe dicebat, potenter procedere debere-mus. Iniquum in nobis reputans, quod domum noſtram, poſſeſſio-nem & pactionem habitam, quam nobis rebellium noſtrorũ, rebellio furioſa pręduſerat, uiriliter ingredi uidebamur, quod iuſtũ crediderat in Romañ, qui patri ſuo uel auo, uel parentibus ſuis in nullo pror-ſus extiterant obligati. Adiecit præterea in literis antedictis, q̊d de ne-gotijs Lombardiæ in ipſum præci-ſe, & ſine adiectione temporis, & conditione aliqua, nullo iure & honore imperij reſeruatis compromittere deberemus, uel ꝙ nos in perpetuum a iuris noſtri cuiuſlibet proſe

cutione ſuſpenderet, & ius & hono
rem imperij libere ſuffocaret: quod
cum nobis, nec noſtrorum conſilia
Principum, nec præteritorum ſti-
pendiariorum memoria ſuaderet,
ad alias artes poſtmodum ſe conuer
tit, mittens obuiam in ueſtimentis
albis lupum rapacem, Epiſcopum,
per quem apud nos literis Apoſto
licis, de uita ſanctiſſima commenda
tum, Placentiam nobis ſubditam,
& noſtris amicam affectiōibus Me-
diolaneñ. periuria reuocauit, per
ipſum firmiter æſtimans, ſic uniuer
ſaliter & in totum, fideles noſtros
euertere, ut proceſſus noſtros in Ita
liæ partibus enumeraret. Qua ſpe
diuina clementia, quæ ſuum tuetur
imperium, omnino fruſtratus, cla
mantibus apud eum rebellium no-

ſtrorũ incendijs depopulationibus rerum, & ſtragibus occiſorum, qui ipſum de data eis rebellionis ſecura fiducia, necnon de fide mentita, eo quod contra nos & imperium ipſis aſſiſtere promiſiſſet publicis uoci- bus arguebant. Et quia iuxta petiti- ones eorum occaſione prædicta, iu ſte nos excõmunicare non poterat, impedimenta clandeſtina noſtris ꝓceſſibus, undiq; præparauit, lite- ras & legatos per imperiũ, & ubiq; per orbem, ut quoſcũq; a fide & de uotione noſtra ſeduceret, deſtinan- do, non poterat tamen noſtrorum fidelium fides, & amicorũ adfectio, conſcientiã noſtrã latere nolentes, adhuc uinci a malo, ſed in bono ma lũ uincere cupiẽtes, ſolẽnes nũcios noſtros B. uenerabilem Panormi- tanẽ.

tanen. Epiſcopum, Florentinum, & Reginũ Epiſcopos. Magiſtrũ Thadæũ de Sueſſa, magnæ curię noſtræ Iudicem, & R. Porcaſtrellũ, capellanos dilectos noſtros fideles, ad ſedem Apoſtolicã duximus deſtinandos. Quibus oblata ſibi per nos ex parte noſtra deuotiõe omnimoda, & unione tractata contra hæreticã prauitatẽ, & pro Eccleſiaſtica libertate, de reformandis Eccleſiæ, & imperij iuribus, diutius inter nos & eccleſiam expectatam, Summus Pontifex, de præſentium fratrum ſuorũ conſilio, Legatione noſtra in omnibus ſuis capitulis acceptata per eoſdem & Archiepiſcopum Meſſañ. quem ad nos pro parte ſua nunciũ deſtinauit, excellentiæ noſtræ promiſit, quod ceſſari Cæſari manda-

ret ubiq; locorum ab impedimẽtis omnibus, quæ ſe noſtris proceſſi-bus obieciſſe coram fratribus ſuis, & nuncijs noſtris manifeſtiſſime fa tebatur, cum qua reſponſione nun cijs noſtris & ſuo, ad noſtram præ-ſentiam redeuntibus, priuſquam per tres dietas a curia receſſiſſent, eis omnino cælatis, in cõfuſionem Mantuanorũ ipſorum, G. De mon te Longo, quẽ prius ad nos nunciũ miſerat, & contra nos poſtmodum ad euerſionẽ Mantuanorũ, & alio-rum noſtrorũ fidelium ſtatuerat, in Lombardiã cũ legatiõis officio ple-ne miſit, arbitrãs, quod quanto ma ior ſibi daret authoritas, tãto maio ra nobis et noſtris impedimenta pa raret. Preterea Principibus noſtris Prelatis Italicis, & Germanis nobis

in curia

in curia noſtra manentibus, lite-
ras deſtinauit, ſuggillationem fa-
mæ noſtræ non modicam conti-
nentes, certis articulis interduſis,
& ſpecialiter de grauaminibus, quę
quibuſdam Eccleſijs regni noſtri,
ut dicebatur illatis, ſuper quibus
mādauit nos per eoſdem Principes
admoneri, quorum articulorū om-
nium, & reſponſionum noſtrarum
ad ſingula ſeriem nobis ſub teſtimo
nio publico duximus cōſeruandā,
quibus omnibus coram Principi-
bus & Pręlatis, ac Religioſis quam-
pluribus quibuſlibet alijs ordina-
te, & ſigillatim offenſis, quanquam
de patris inſtabilitate cōfuſos ſe filij
reputarēt, ac uerecundia capitis prę
ſentium rubor ora perfunderet, ni
hilominus tamen de eorum cōſilio

prędictos Panormitañ. Epiſcopos, & Magiſtrũ Thadæũ, & alios excellentiæ noſtræ legatos, cũ nuncijs ciuitatum noſtrorũ fideliũ, ad ſedem Apoſtolicã duximus remittendos, per quos ad ſatisfactionẽ omnem mora qualibet, & occaſiõe poſtpoſitis, obtulimus nos paratos. Sed nec in ijs omnibus auerſus eſt furor eius, quin dictus Euangelizans pacẽ Chriſti uicarius, ſed autor ſchiſmatis, & amicus erroris, cõtra traditionẽ ſanctorũ Patrũ, audiens nũcios noſtros portantes omnimodas noſtræ deuotionis literas per dietam urbi uicinos, & metuens, ne ſuperuenientibus ipſis ualla iuſtitiæ ſine publico ſcandalo forte præcludere non ualeret, ex pręfeſtinãtia nimia conceptũ edidit abortiuũ, nos ſupremũ

premum Chriſtianorũ Principem, die Dominica Palmarũ, cõtra ſolennem morẽ ſacroſanctæ matris Eccleſię, & in Cœna Domini poſtmodũ ſententiã prędicãdo, per quã, ſicut per famã audiuimus, licet hæc credere minime debeamus, cõtradicẽte ſaniori parte fratrũ ſuorũ Cardinalium, æquo Lombardorũ conſilio, excommunicationis uinculo dicitur adſtrinxiſſe, præpeditis nunciis noſtris, per fautores & ſatellites ſuos de patrimonio pauperũ ſolidatos, qui iam applicuerant, ne ad allegandam noſtrã innocentiam & iuſtitiam, ac demũ ſatisfactionẽ offerendam, etiã ad præſentiam ſuam & aſpectus publicos peruenirent. Sed eſto, nos ſingulari quadã & publica infamia Papã offendiſſemus,

o quam perperam & inordinate cō
tra nos proceſſit, & bullientem ſpi-
ritum niſi euomuiſſet, interius cre-
puiſſet. Dolemus tamen, & ex cor-
de turbamur propter uerecundiam
uniuerſalis Eccleſiæ matris noſtræ,
quā Dominus Ieſus Chriſtus ſub
ſpecie uirginis glorioſæ, in paſſio
nis teſtimonio commendauit: aliū
iudicē quam Chriſtū, omnino cū
nō habemus, ideo nullā nobis poſ-
ſe fieri iniuriam reputamus, utpote
cū Papa ſe prius inimicū capitalem,
nō iudicē noſtrū, & opere fuerit ꝓ-
feſſus & uerbo, rebelles & hoſtes
imperij publice confouendo, indi-
gnū præterea tanti cohertione prin
cipis, & qualibet Pontificalis offi-
cij dignitate ſeu authoritate ſe red-
dit, dum Mediolaneñ. ciuitatem,

quæ

quæ pro maxima parte teſtimonio religioſorum, et quamplurimum fide dignorũ inhabitatur Hæreticis, contra nos & imperium manifeſto fauore tuetur, & R. de ciuitate Mediolanẽ. poteſtatem delatiõe Epiſcopi Florentini, uiri uitę probabilis, & famæ probatę, in pleriſq; Capitulis ſuper hæretica prauitate cõuictum, ob odium noſtrum, & Mediolanẽ. gloriam, admittere non obmiſit. Illum præterea Chriſti Vicarium habere, & Petri ſucceſſorẽ ac diſpenſatorem animarum fidelium indignum fatemur, non ob dignitatis iniuriam, ſed ob perſonę defectum, qui diſpenſationes cum fratrũ deliberatione magna faciendas, in camera ſua, more mercatoris cuiuſlibet, in libra mercatur, exiſtens

ipſe bullator & ſcriptor, & forſitan numerator: de quibus quaſdam diſpenſationes inſignes, præterire ſilentio non ualemus, per quas Sybillam mulierem naturalem quondã, comeſtabulis regni Cypri, cõtra ſeparationis ſententiam ſuper hęc per Epiſcopum latam, de non habitando ſimul præſtito ſacramento, Galliono de. N. & N. ſororem Iohannis de Cęſarea, Iacob. de. N. qui prius ſororẽ ſuam deſponſauerat proditoribus noſtris, ſibi gradu tertio contingentibus, inuicem conceſſit uxores, percepta non multa pecuniæ quantitate, ueruntamen quod quantitati uel numero defuit, odij noſtri qualitas excompenſauit. Defectum itaq; & pręuaricationem ipſius in illo dolemus, q̊d contra nos

nobi

nobiles & potentes Romanos, ſibi ſatellites, & fautores acquirat, effuſi one pecuniæ non contentus, ipſius caſtra & poſſeſſiones ſanctis patribus, fidelium deuotiuę denotatas Romanam Eccleſiam noſtro patrocinio commendatam, dilapidando largitur. Itaq; non miretur uniuerſalis Eccleſia, nec Reges aut Principes, & populi Chriſtiani, ſi nos talem ſententiã iudicis non ueremur, nõ in contemptum Papalis officij, uel Apoſtolicę dignitatis, cui omnes orthodoxę fidei profeſſores, & nos ſpiritualiter fatemur ſubeſſe, ſi perſonæ præuaricationem arguimus, quę ſe ſolio tãti regiminis mõſtrauit indignam. Et ut omnes primates nominis Chriſtiani ſanctum intentionis noſtræ propoſitum, &

internę deuotionis zelum in nobis agnoſcant, & quod non ex odij fomite, ſed ex cauſſa iuſtiſſima Romanus Princeps, cõtra Romanum antiſtitem commouetur, dum metuit ne grex Dominicus ſub tali paſtore per deuia deducatur. Ecce quod ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, per ſanguinem Ieſu Chriſti, ſub atteſtatione diuini iuditij per literas noſtras, & nuncios obſecramur, ne generale Concilium Prælatorum, & aliorum Chriſtifidelium debeãt euocare: nec minus illa probabili ratione turbamur, quod iſte Rector Eccleſię, qui debet eſſe uirtutum quarumlibet, & conſtantię maximę uas electum, cõtra promiſſionem ſuam literis ſuis de fratrum cõſcientia nobis facta, per quas in re-

ſtau-

ſtaurandis imperij iuribus non de-
eſſe nobis, ſed adeſſe promiſit conſi
lio, auxilio et fauore, pręter perſonę
noſtræ blaſphemiam, ſic manifeſte,
ſic nos apertę proſequitur, cũ licet
ſolicite reuoluamus, nullam in no-
bis occaſionem inuenimus aut cauſ
ſam, per quam iſte inimicus homo
debuiſſet contra nos tam acriter cõ-
moueri, niſi quod cum ipſo contra
here de nepte ſua deſponſanda, H.
naturali filio noſtro, nunc regi Tur
rium & Galluri, magnificentia no-
ſtra incongruum credidit, & repu-
tauit indignum. Vos ergo Reges
& Principes orbis terræ, nec ſolum
nobis, ſed Eccleſiæ, quæ cõgregatio
eſt fidelium omnium condolere, cu
ius caput languidũ, princeps eius
quaſi leo rugiens, in medio Prophe

ta eius ueſanus, uir infidelis, ſacer-
dos eius pollutus, ſine iuſtitia faci-
ens contra legem, nobis tamen præ
cæteris mūdi Principibus, defectus
talis Summi Pontificis, eſt merito
deplorandus, qui ueluti uiciniores
& propinquiores adfectione præci
pua honores gerimus, et ipſius one
ra præſentamus. Sed nec illud ob-
mittimus, quin Serenitatem ueſtrā
rogemus, ut cōtumeliam noſtram,
ad ueſtram iniuriā reuocetis, ad do
mum ueſtram cum aqua currite, cū
ignis accēditur in uicinis. Cauſſam
motus Pontificalis attēdite, & cur
hæc in fauorem noſtrorum rebel-
lium procurat, quæ cauſſa licet ad
præſens expreſſa non fuerit, procul
dubio tamē ſimilia uobis & ueſtris
imminere pericula timeatis; facilis
enim

enim aliorum Regum & Principũ humiliatio creditur, ſi Cæſaris Romani potentia, quę prima iacula ſuſtinet, cõteraĩ. Hæc eſt cauſſa nanq; pro uero, uidelicet de Lombardis, quæ cor Papæ pungebat intrinſecus, licet ipſam foras educere propter ueſtrum & audientium ſcandalum nõ auderet, pro qua uobis per ſpecialem nuncium ſuum fide dignum, cuius ad hoc teſtimoniũ inuocamus, oretenus expreſſe promiſit, quod ſi negotium Lombardorꝫ in eius manibus poneremus, nedũ quod in aliquo magnificentiam noſtram offenderet, uerumetiam totius orbis decimas Terræ ſanctæ neceſſitatibus deputatas, noſtris uſibus adplicaret. Nec eſt mirũ, inſtantibus N. Lombardorꝫ aculeis pun

gebatur, quibus prout aliquorum Prælatorum cõfeſſione recepimus, de aſſiſtendo eis contra nos & imperium, corporale præſtitit iuramentum, q eos peregrinantibus nobis in partibus Siriæ, pro ſeruitio Ieſu Chriſti trãſmiſit in regnum, ſed cũ turpis fuerit iſta promiſſio, fidem frangere licite poterat, & edictum uariare decretum. In quorum fauorem rem auditu horribilem, & diſcretione qualibet ac ratione carentem, facere minime formidauit, cũ enim per Pergameñ. Briſcieñ. & Cumaneñ. Epiſcopos, et alios Prelatos nos faceret admoneri, quod uel ſatisfactionem Lombardorum, per ipſum deberemus accipere, treugas pro Terræ ſanctæ ſubſidio per quadriennium, ut ſupra diximus, indi

ctas

ctas obſeruare Lombardis, cum ob indictarum treugarum tempus iam quadriennium exceſſiſſet, nobis ꝙ rem tanti cõſilij, ad deliberationem noſtrorum fidelium, modico temporis ſpacio ſeruaſſemus monitionibus ipſis ad probationes Legati prædicti G. de monte Longo fidelis noſtri, qui apud Mediolanen. interius morabat̃ indutias approbãtibus ſupradictas, prout hęc om̃ia liquido Prelatorũ prefatorũ teſtimonio approbant̃, medio tẽpore, nec uoluntatis noſtræ iudicio, nec fidelium noſtrorum conſilijs expectatis, conceptum uirus euomuit contra nos, prout aliquorum relatio retulit ad depoſitiõis ſententiam procedẽdo. Ha Deus, Ha crudeliſſime Pater & Pontifex, qui ut ſeruum re

dimeres, filium perdidiſti, propter quod noſtram & omnium potentiam manuum exigimus adiutricē, non quod ad propulſationem talis iniuriæ nobis noſtra non ſufficiāt munimenta, ſed ut totus mundus agnoſcat, quod honor omnium tāgitur, quicunq; de corpore ſecularium Principum offendatur.

¶ Fridericus Viterbienſibus, inducens eos ad fidem ſuam, commemorans, quod Papa eis in neceſſitate noluit ſubuenire. Cap. XXII.

FRidericus &c. Viterbieñ. fidelibus ſuis &c. Dum conſcientiæ uolumina uoluimus, dum ciuitates noſtræ ſubiectas imperio, in cōſiderationis ſpeculo ſpeculamur, in quibus credit noſtra Serenitas, ſerenam fi-

nam fidem & deuotionem debitã, congruis temporibus inuenire, occurrit nobis ſpecialiter Viterbieñ. ciuitas, conſuetæ conſtantiæ, repręſentans monilia, & indeficientis deuotionis circumamicta faleris, ſemper gratis ſatis, imperio fructuoſis & floridis obſequelis obſequiẽ, & fidei ſuæ cõſtantia probabilibus argumentis, et euidentiſſimis inditijs demonſtratur. Metitur etiam actus mẽtis noſtræ cauſſas alias, per quas de nobis non indigne ſpecialem cõfidentiam reportamus. Nam dum dudum a uicinis ueſtris graues reciperetis iniurias & preſſuras, contradicente tũc Papa, Serenitatis noſtræ propoſito, quod ad ſuccurſum ueſtrum promptis deſiderijs intendebat. Nos ad nitorem ueſtrę fidei,

quãm illibatam ſemper ſeruaſtis, ad imperium dignum & debitum re-ſpectum habentes in auxilium ue-ſtrum Cæſareę potentię uires arma uimus, & nobilem militiam Ger-maniæ bellis expertam ad tuitionẽ ueſtri duximus deſtinandam. Alia etiam uice, iſte qui dicitur Papa, de fenſoris ueſtri nomẽ aſſumpſit; ſed nos, qui in ueſtris læſionibus tange bamur, & angebamur intrinſecus defenſionis onus prompta ſatis uo-luntate ſuſcepimus, non ipſius uer-bis inducti, ſed potius conſideratio ne ueſtræ fidei imperialiter excitati, ubi Papæ perſonę ſudoribus nõ pe percimus, ſed ſub æſtibus ſolis, ſub tędijs pulueris, ſub galea laboraui mus, & lorica in anguſto; cum etiã ſuos labores anguſtãs, ꝓ uobis labo

rabat

rabat Auguſtus, nec laborãtis uo-
tum aeris intemperies retardabat,
ſed inducebat nobis labor ſolatiũ,
per quem quies ueſtra, & noſtrorũ
fidelium parabatur. Tũc æraria no-
ſtra patefacta ſunt ſumptibus, & in
ueſtræ commodum defenſionis ef-
fuſa. Et quia in eis ueſtra quærebat
utilitas, ſpe nobis adfectata commo
da redolebant. Ille uero, qui inane
nomen aſſumpſerat defenſionis ab
hoſtilibus, paſcebat uos uerbis, &
paſcuorum cõmoda ſubtrahebat,
nec uoluit uobis in quantitate mo-
dicę pecuniæ tantum mutuo ſubue
nire, expectans, ut caſtrum ſuo pa-
randum edulio de cauerna educeret
aliena. Igitur, dum hęc omnia in no
ſtra lance conſiderationis appendi-
mus, nihil de uobis çonſcientiæ cul

minis noſtri cõtrarium ſuſpitio ſua
det, immo firma fiducia pollicetur,
quod honorem noſtrum & impe-
rij, continuatis ueſtris deſiderijs ad
fectatū, brachijs uelitis patentibus
amplexari, nullo contrario ſpiritu,
propoſiti ueſtri conſtantiam immu
tãte. Cum itaq; tempus aduenerit,
quo nobis & imperio ſemper gra-
ti, poteſtis fieri gratiores, uos ora-
mus exurgite, mentes ueſtras ad cõ
templandam imperij ſapientiam &
uirtutem erigite, noſcq; Principem
ueſtrum, ac gratioſum agnoſcite
poſſeſſorem, parate uiam Domini,
rectas facite ſemitas eius, tollite ſe-
ras portarum ueſtrarum, ut Cæſar
ueſter rebellibus terribilis, et uobis
ueniat manſuetus, in cuius aduen-
tu, quieſcant ſpiritus, qui uos hacte
nus fa

nus fatigabant. Eccleſię autem, ut ſu per ijs & alijs uobis beneplacitum maieſtatis referemus plene, uerbotenus mittimus ad uos V. de Saxo forti fidelem noſtrum, cui ea, quæ uobis ex parte noſtri culminis dixerit, tanquam ab ore noſtro prolata curetis indubitanter credere, & efficaciter adimplere.

¶ Fridericus, quod moneantur Clerici, ut diuina celebrent tempore interdicti. Cap. XXIII.

INter cætera, quę ſolicitudinis noſtræ cura q̃tidiana, & diligẽti meditatiõe reuoluit, illud occurrit noſtræ cõſideratione pręcipuum, qualiter uenerandus Orthodoxæ fidei noſtræ cultus, debito a uobis & noſtris fidelibus affectu deuoto, & ue

neratione colatur, ut quo præ cæte-
ris mundi Principibus, diuina dex
tra, noſtrum erigit altius ſolium, eo
per officioſę gratitudinis debitum,
noſtra & noſtrorum ubiq; deuotio
ſibi ſoluat munera gratiarum. Ex eo
quidem poteſt regnantium fœlici-
tas augeri potiſſime, & ſubditorum
ſtatus ſeruari pacificus, ſi Regi re-
gum grato deuotionis exennio pla-
ceamus, nec ex ſcandali alicuius ſub
reptiōe dānabili cultus debet poſt-
poni, uel intermitti dominicus, q̃a
quo amplius humana ſcandala quā
doq; laſciuiunt, eo tempeſtatū ſeda
tor eſſet deuotius exorādus. Qua-
re fidelitati tuæ mandamus, quate-
nus omnibus Prælatis & Clericis,
de iuriſdictione tua, in aliquo loco
idoneo conuocatis, preſentibus fra
tribus

tribus Prædicatoribus & Minori-
bus, per aliquem uirum ſapientẽ,
literatum & facundum, facias eis di
ligenter exponi, quod nos tanquã
Princeps catholicus, & catholicę fi-
dei amplexator, ardẽti deſiderio ad-
fectamus, quod Prælati Eccleſiarũ,
Clerici, Religioſi, & ſeculares, diui-
na officia publice in eccleſijs præſen
tibus, locorũ indigenis, ad illius glo
riam & laudem celebrent, qui ſacro
ſanctam Eccleſiã fundauit inconuin
cabiliter ſupra petram. Et noſtrę au
tem præſentis exhortationis oracu-
culo, aliquibus celebrandi neceſſi-
tas non inſeruit. Sciant tamen cele-
brare nolentes, quod qui ſui officij
debitum exequi negligunt, tempo-
ralia bona, per duos Auguſtos pro
genitores noſtros, pia eccleſijs largi

tate donata, faciemus, quãquam inuiti, ad noſtrũ dominiũ reuocari.

❡ Reſcribit Papæ, quod non remittit captiuum ſibi repetitum per ipſum, ſed ob ſui reuerentiam, mitigat ſibi captiuitatem. Cap. XXIIII.

SVb ſimplicis humilitatis officio, & integrę deuotionis adfectu, tanquam noui muneris, grãde myſteriũ, & utinã ſpei uberis promiſſiuum, Sanctitatis ueſtræ recepi literas, paternæ dulcedinis increpationes audiui, & iuſſionis dominicę monita, reuerentius intellexi, factus repente ſtupidus, & referendo quodammodo uerecundus, q̊d aduerſus Deum, & Sanctã Romanam Eccleſiam, quam Chriſtianę fidei matrem & dominam recognoſco, iniuriarũ atrocium lator intitu

lor,

lor, & offenſarum enormium irrogator appellor: de quibus, ſi pectoris clauſtrum diſcutio, conſcientiæ me nulla nota redarguit, nec probabilis ſtimulus ueritatis impugnat. Nam licet bonarum ſit mentiũ, ibi culpas agnoſcere, ubi noxę non premant, ſi de nullis offenſis pœnitentiæ dona non obtuli, ſi de nullis iniurijs humiliati ſpiritus tributa nõ ſolui, neſcio cur iniuriator ęſtimor, uel cur damnator exceſſuum immanitate compingor, niſi eo forſan, q̊d cõtra uos & prædeceſſores ueſtros offenſiõis & culpæ prauitate reſpergor, quod uoluntati ueſtræ, de hæreditatis priuatione non parui, et recõciliationis optatæ gratiam quam multiuarię, multiſq; modis expetij, hucuſq; nõ potui ꝓmereri. Nũc ue

ro præceptis ſalutaribus monitus,
& obiurgationibus ueſtris, quæ cir
ca duritiam filiorum demẽtiam pa-
tris inſinuant perſuaſus, gaudeo ſa
tis, quod excitare me literis, ꝙ cor-
ripere monitis, paterna dignatur af
fectio, ex quibus ſpei fertilis inditia
colligo, & fidutiæ facilis argumenta
compono, ut cum non ſemper oſcu
landus a patre ſit filius, ſed dura in-
terdum caſtigatione premendus,
iam me uelut ingratum, de cuius ſe
aſſerit ſalute ſolicitum, a gratiæ com
munione non abdicat, & a ſuauita-
tis maternæ gremio non excludit.
Sed datur exterius, Pater piiſſime,
ſiniſtræ ſuſpitionis occaſio, ut inui-
tus & querulus, de ſyncera quodã
modo patris adfectione diffidam,
& de matris tenera pietate deſperẽ,
dum

dum ſicut iam uulgaris notio prędi
cat, uel publicat, transfuſo uerbo te
nus ordine ſucceſſiōis in exterum,
aduerſus me panditis hoſtium, & il
lum in regno mihi ex concepto con
tra me forte indignationis animo
aduerſarium erexiſtis. De quo, præ
ter alia emolumēta quamplurima,
quæ per me poterant Eccleſiæ pro-
uenire, de conditionibus omnibus
minor, quam de me protinus ueri-
tatem, ſi dicere liceat, utilitatis expe
ctat. Sicq;, dum uerba patris, quē
domeſtica, quaſi cura de filij cōuer-
ſione titillat, accurate cōſidero, ſpe
rare cōmoueor: dū extrinſeca, com
memoro, deſpare cōpellor, in cuius
deſperatiōis exceſſum, et uehemētis
doloris ingeniū, ea maxime ratione
cōmoueor, quod Venerabilis uir,

Dominus S. TT. ſancti Martini, Presbyter & Card. Apoſtolicæ Se-dis Legatus, in Marchia, per ſuas literas, temerariũ prædonem me publicat, & perſecutorem Eccleſiæ, ac Sathanæ filiũ licentia labijs relaxata diuulgat, qui per hæc, utinam mihi ſoli, ſi ſibi aliqua ratione nõ placeo, læſionis offendicula tenderet: ſed ad uniuerſale gentis diſpendium, non minus prohdolor, occaſione ſuſpi-rat, dum fideles Chriſticolas, quorum feſtina ſubſidia Terræ ſanctæ negotium, a uobis olim procurante nũc Domino longis deſiderijs expecta-bat, nouo nuper bellandi genere armat in filios, & ad Chriſtiani regni ſpolia cruce ſignat. Cõſideret ergo, ſi placet ueſtræ pietatis integritas, qualiter ſi ſecundum carnem uiuit,

prædo de præda debeat intendere precibus, & tot grauibus laceſſitus iniurijs, ſuperioris obſecūdare prę ceptis. Hac itaq; uarietate perplexus, eligo ſanius me totum beneplacitis ueſtris exponere, ſi totus admittar, & ueſtris reuerenter obtemperare mandatis, ſi tamen innocentiæ meæ cauſſam lenitas non exaſperet mandatoris. Non ſic enim propriæ uoluntatis arbitrio ſubleuor, nec ſenſualitatis incētiuo diſſoluor, quin plene diſcernens inter dexteram et ſiniſtrā, aperte uideā, & euidenter agnoſcam, quid perſonarū uelit acceptio, quid rationis iuditio debeatur, propter quod uniuerſa, quę ſcribitis, debita meditatione cō penſans, mandatorum ueſtrorum precumq; primitias, pro liberatiōe

prouidi uiri R. Veronen̄. electi, ad cuius uitæ laudabilis, & famæ præconia, tam clara ſufficiunt teſtimonia laudatoris reuerenter accipio, et eo libentius ad effectum debitę proſecutionis adducam, quo de maioris adfectionis ubertate proueniūt, & fructus maioris gratiæ, ac euidentioris emolumenta compendij ſcribendi, tam ſanctis iuditijs deberentur, de cuius captionis euētu, dum Deum & Eccleſiam exinde grauiter offendiſſe me dicitis, minus digne, ſi dici liceat, ſæuitię mihi funus adſcribitur, & prohibitionis ſupernæ pertinax refragator, accuſor. Quanquam enim rex ille pacificus, qui miniſtris Eccleſiæ legata, pacis hominibus eroganda commiſit, Chriſtus, ore ſuo prophetico tāgi prohibeat,

& in eis malignitatis moleſtiam ex-
erceri, ſi tamen ipſis interdum non
euangelizantibus uerba pacis, ſed
precantibus machinamenta diſſidij
quicquid inferri contingat iniuriꝫ,
non minus id paſſis imputari debe-
ret ad uitium, quam facientibus ad
delictum. Cũ igitur ad partes Mar-
chiæ, dum in amicorum ſubſidiũ,
qui ob zelum deuotionis & fidei,
quam erga Diuum Auguſtum fœ-
licis memoriꝫ, Dominũ patrem no
ſtrum tenaciter habitæ, in me qua-
ſi nouæ dilectionis fragrantia redo
lebat, quandã quantitatem militũ,
in fauoris ſuffragium deſtinaſſem,
diſſidentibus inter ſe partibus, ꝑut
moris eſt, potius uel erroris, prout
inter eos malitiæ radicauit antiqui-
tas, Idem electus, non pacificus in-

uentus, ſed belliger: non altaris Lẽ uita, ſed equo leuiter eleuatus: non Dei miniſter, ſed excidij miniſtrator, inter agmina militũ caſualiter incidit, & ad priuatam honeſtamq́; cuſtodiam, ipſum bellicus euentus adduxit. De cuius liberatione feſtiua, ſi ad præſens dominationis ueſtræ uoto non pareo, moleſte quæſo Pater pijſſime, non geratis, cum abſq; amicorum meorum quorundam Marchionum, Comitum, & aliorum magnatum Italiæ conſilio, quorum in hoc præcipue interesse uerſatur, id nunc fieri honeſte poſſe nõ uideam, ſed quam cito ad inſtantiam nunciorum meorum ſuper hoc, eorundem nobilium mihi conſciẽtiæ patefieret, tam in ijs quã in alijs, quæ Sanctitati ueſtræ, gra-

ta ſint animo & affectui, blandiantur, per euidentiam operum, quæ utinam paternæ charitatis affectio placida relatione cognoſcat ſigna promptiſſimæ deuotionis, oſtendam. Interim captiuitatem ipſius ob reuerentiam Sedis Apoſtolicæ & noſtram, non ea quæ captiuis ex hoſtium cõculcatione debetur, ſed quæ humiliationi cõueniat, & ęquipolleat libertati, honeſtę cuſtodię faciam ſociari, ut quę ad præſens in totum oſtendi nõ potuit, mea ſaltem in partę deuotio cognoſcatur.

Conſtitutiones editæ per Imperatorem, contra Hæreticos. Cap. XXV.

FRidericus &c. dilectis Principibus &c. Cõmiſſi nobis cura re-

giminis cœlitus, & imperiale, cui dante Domino præſidemus, faſtigium dignitatis, materialẽ, quo diuiſim a Sacerdotio fungimur, gladiũ aduerſus hoſtes fidei in exterminiũ hæreticę prauitatis exigunt exercendum, ut uipereos perfidiæ filios cõtra Deum & Eccleſiam inſultantes, tanquam materni uteri corroſores, in iuditio & iuſtitia perſequamur, maleficos uiuere nõ paſſuri, per q̊rum ſententiam ſeducentem mundus inficitur, & gregi fidelium per oues morbidas grauior infligitur corruptela. Statuimus itaq; ſanciẽtes, ut hæretici quocunq; nomine cenſeantur, ubicũq; per imperium damnati fuerint ab Eccleſia, & ſeculari iudici aſſignati, animaduerſione debita puniantur. Si uero de prędictis

dictis poſtquam fuerint deprehenſi territi, metu mortis redire uoluerint ad fidei unitatem, iuxta canonicas ſanctiones, ad agendam pœnitẽtiam in perpetuum carcerem detrudantur. Præterea, quicunq; Hæretici reperti fuerint in ciuitatibus, oppidis, ſeu locis impẽrij, per inquiſtores aliquos, ab Apoſtolica ſede datos, & alios catholicæ fidei zelatores, ij, qui iurisdictionẽ ibidem habuerint ad inquiſitorum, & aliorũ catholicorum uirorum inſinuationem eos capere teneantur, & eos captos arctius cuſtodire, donec per cẽſuram Eccleſiaſticam damnatos, damnabili morte perimant, qui fidei ſacramenta, & gloriam æternæ uitæ damnabant. Simili quoq; pœna plecti cenſemus omnes, quos ad

ſouendum Hæreticorum errores callidus hoſtis ſuſcitat aduocatos, uel parat illicitos defenſores, maxi/me cum facinus, quos inquinat, ęquat, niſi monitione præmiſſa deſtiterint, & eorum uice duxerint conſulendum. Eos præterea, qui cõuicti in uno loco de hæreſi ad alia loca ſe transferũt, ut cautius poſſint effundere uirus hæreticæ prauitatis, debitã cenſemus ſubire uindictam, ut ſuper hoc per uiros ab eodẽ errore conuerſos ad fidem, necnon per alios, qui eos de hæreſi conuicerũt, quod in hoc caſu concedimus licite faciendum, euidens teſtimonium habeatur. Item mortis ſententiæ ducimus adiiciendos, ſi quos Hæreti/corum ad iuditium tractos in extremo uitæ periculo, hæreſim adiurantes,

tes, poſtmodum de falſo iuramen-to conſtiterit, & de fide mentita conuicti, ad eos contigerit eiuſdem morbi ſpontaneam incurrere reci-diuam, ut ſibi damnabilius iniqui-tas ſit mentita, & pœnam debitam mendacium nō euadat, omne inſu per proclamationis & appellatiōis beneficium ab hęreticis receptatori bus, & fautoribus eorundem peni-tus amouemus, uolentes, ut de fini bus imperij, in quibus ſemper de-bet exiſtere fida fides, hereticę labis genimina modis omnibus delean-tur. Cæterum, quia quanto maiora diuinæ nutu miſerationis accepi-mus, & altiorem locū præ filijs ho-minum obtinemus, tanto deuotio ra debemus obſequia gratitudinis conferenti, ſi quando in noſtri no-

minis contemptores, noſtri culmi-
nis excandeſcat authoritas, ſi reos le
ſę maieſtatis in perſonis eorum, &
liberorum ſuorum exhæredatione
dãnamus; multo fortius, iuſtiuſcꝫ
contra Dei blaſphematores nomi-
nis; & catholicæ fidei detractores
prouocamur, eorundem hæretico-
rum receptatorum, fautorum, et ad
uocatorum ſuorum, ac eorundem
hæredes & poſteros, uſcꝫ ad ſecun-
dam progeniem, cunctis benefitijs
temporalibus publicis officijs et ho
noribus, imperiali authoritate pri-
uantes, ut in paterni memoria cri-
minis cõtinuo mœrore tabeſcant.
Vere ſcientes, quod Deus zelotes
eſt, peccata patrum in filios poten-
ter ulciſcens, nec quidem a noſtris fi
nibus duximus excludendum, ut ſi
qui pa

qui paternæ hæreſis non ſequaces, latentem patrum perfidiam reuelarint, quocũq; reatus illorum animaduerſione plectantur, prædictæ punitioni non ſubiaceat innocentia filiorum. Adhęc notum fieri uolumus, fratres Prædicatores & Minores, ꝓ fidei negotio in partibus imperij noſtri contra hæreticos deputatos. Cæteros quoq;, qui ad hæreticos iudicandos acceſſerint, niſi aliqui eorũ ab imperio fuerint proſcripti, eundo, morando & redeundo ſub noſtri imperij ſpeciali defenſione receptos, apud oẽs ſub ope ac recommendatione fidelium imperij eſſe uolumus inoffenſos. Vniuerſitati ueſtræ mandantes, quatenus quocunq;, & apud quemcũq; ueſtrum peruenerit, benigne reci-

piatis eoſdē, & perſonas eorum ab incurſu hęreticorum eis inſidiantiū conſeruantes indemnes, omne conſilium, ducatum, & auxilium impendatis pro acceptis coram Deo negotijs exequendis. Hæreticos uero, quos uobis oſtenderint ipſi in iuriſdictione ueſtra ſinguli capientes, diligenti cuſtodia detinete, ut poſt Eccleſiaſticæ damnationis iuditium pœnam ſubeant quam merentur, ſcituri, quod in ipſius executiōe negotij, gratum Deo, & laudabile nobis exequium conferetis, ſi ad expellēdam de partibus noſtri imperij nouam & inſolitam hęreticę prauitatis infamiā, opem & operam una cum eiſdem fratribus præſtiteritis efficacem: & ſi quis exinde foret negligens uel remiſſus, ac inutilis

tilis coram Deo, & in conſpectu no
ſtro poterit merito culpabilis appā
rere. Datum Paduæ &c.

Item alia de eodē. Cap. XXVI.

FRidericus &c. Inconſutilem tu-
nicam Dei noſtri diſſuere conā
tur Hæretici, & uocabuli uitio ſe-
uientes, quod ſignificationem de-
nunciationis, denūciat, in ipſius in
diuiſibilis fidei unitate nituntur in
ducere ſectionem, & oues a Petri cu
ſtodia, cui paſcendę a paſtore bono
ſunt creditę, ſegregare. Hi ſunt lupi
rapaces intrinſecus, eo uſq; manſue
tudinem ouiū prætendentes, quo-
uſq; ouile poſſint ſubintrare Domi
nicum, quod poſt ipſorum interi-
tum deſiderant demoliri: hi ſunt an
geli peſſimi, hi prauitatū ſunt filij

a patre nequitię & fraudis authore, ad ſimplices animas deſtinati. Hi colubri, qui columbas decipiũt, hi ſerpentes, qui latenter uidentur inſerpere, & ſub mellis dulcedine, uirus euomere, ac uitæ cibum ſe ſimulant miniſtrare, a cauda feriunt, & mortis periculum, uelut quoddam duriſſimum uenenum immiſcent. Horum ſectæ ueteribus, ut non in publicum prodeant, non ſunt uocatę nominibus, uel quod eſt forte nephandius nõ contentę, ut uelut ab Arrio Arriani, uel a Neſtore Neſtoriani, aut a ſimilibus ſimilia nuncupentur. Sed in exemplum martyrum, qui pro fide catholica martyrium ſubierunt, Patarenos ſe nominant, uelut expoſitos paſſioni. Huiuſmodi uero miſeri Patareni, a quibus

bus abeſt ſancta credulitas diuinitatis æternæ, ſub uno nequitię, inſimul tres offendunt, Deū uidelicet, proximos, & ſeipſos: Deum, dum Dei fidem & conſilium non cognoſcunt: decipiunt proximos, dum ipſis ſpecie ſpiritualis alimoniæ hæreticę prauitatis oblectamenta miniſtrant: crudelius etiam ſęuiunt in ſeipſos, dum poſt animarum diſpendiū, corpora deniq; ſeueræ mortis illecebris, quam per agnitionem ueram, & uerę fidei firmitatē poſſent euadere, uitæ prodigi, & necis inprouidi ſectatores inuoluunt, & q̊d eſt ipſo dicto duriſſimum, ſuperſtites etiam non terrentur exemplo. Contra tales, Deo, ſibi, & hominibus ſic infeſtos, continere non poſſumus motus noſtros, quin debitę

ultionis in eo gladium exeramus, tanto ipſos inſtantius perſequentes quanto in euidentiorem deduſionem fidei Chriſtianæ, propter Romanam Eccleſiã, quæ caput eſt omnium Eccleſiarum, iudicatur ſuperſtitionis ſuæ ſcelera latius exercere, dinoſcuntur adeo, quod ab Italiæ finibus, præſertim a partibus Lombardię, in quibus pro certo perpendimus, ipſorum nequitiam latius abundare, iamq; uſq; ad regnũ noſtrum Siciliæ, ſuæ perfidiæ riuulos deriuarunt, quod acerbiſſimum reputãtes, ſtatuimus in primis, ut crimen hęreſis, & damnatæ ſectę cuiuſlibet, quocũq; cenſeantur nomine ſectatoris, prout in ueteribus legibus eſt indictum, inter publica crimina numerentur, immo crimine

lęſæ

læſæ maieſtatis noſtræ, debet ab omnibus horribilius iudicari, quod in diuinę maieſtatis iniuriam noſcitur attentatum, quamuis in iudicij poteſtate, alter alterum non excellat: nã ſicuti perduellionis crimen perſonas adimit dãnatorũ, & bona dãnat, poſt obitum memoriam defunctorũ, ſic in prædicto crimine, quo Patareni notantur, per omnia uolumus obſeruari, & ut ipſorũ nequitia, in qua Dominum non ſequuntur, ſed in tenebris ambulabant, detegatur, nemine etiam deferente, inueſtigari uolumus diligenter huiuſmodi ſcelerum patratores, & per Officiales noſtros, ſicut & alios malefactores inquiri, ac uinculis detineri inquiſitione uocatos, & ſi leuis ſuperſtitionis argumẽto tegantur,

a uiris Eccleſiaſticis & Prælatis exa-
minari iubemus, per quos ſi inuen
ti fuerint a fide catholica ſaltem in ar
ticulo deuiare, ac per ipſos paſtorali
more cõmoniti, tenebroſi Diabo-
li relictis inſidijs, noluerint agnoſce
re Deum lucis, ſed in erroris conce-
pta inſtantia perſeuerent, præſentis
noſtræ legis edicto damnatos mor
tẽ pati Patarenos, alioſq; hæreticos
quocunq; nomine cenſeãtur decer-
nimus, quod adfectant ut uiui in cõ
ſpectu hominum comburantur, flã
morum cõmiſſi iudicio, ut anima-
rum incendia patiantur; nec dole-
mus, quod in hoc ſatisfacimus ipſo
rum uoluntati, ex quo pœnam ſolũ
modo, nec fructum alium cõſequũ-
tur erroris, apud nos pro talibus ne
mo interuenire præſumat, quod
ſiqui

ſiqui fecerint, in ipſum noſtrę indi-
gnationis aculeos, non immerito
conuertemus. Datum &c.

¶ Itē alia ſuper eodē. Cap. XXVII.

FRidericus &c. Patarenorum & cōplices receptatores, ſeu quocunq; modo fautores, qui ut alios poſſint eximere, de ſe uelut inprouidi non formidant, publicatis omnibus bonis eorum religandos in perpetuum eſſe cenſemus, & ipſorum filij ad honores aliquos nullatenus admittantur: ſi tamē aliquis fautorum huiuſmodi detexerit aliquem Patarenū, cuius perfidia manifeſte probatur & liquet, in fidei præmium quam agnouit, famæ priſtinę de imperiali clementia, reſtitutionis beneficium in integrum cōſequatur.

Incipiunt Capitula conſtitutionis contra Patarenos, Speroniſtas, Leoniſtas, Arrianiſtas, Circunciſtos, Paſſaginos, Ioſeppinos, Carraceñ. Albaneñ. Franciſcos, Bannaroles, Comiſtas, Valdeñ. Burgaros, Cõmimellos, Barrinos, & Ortoleuos, & cum illis de aqua nigra, & omnes Hæreticos utriuſq; ſexus, quocũq; nomine cenſeantur, perpetua damnamus infamia, diffidamus atque bannimus, cenſentes, ut bona taliũ confiſcentur, nec ad eos ulterius reuertantur: ita, quod filij ad eorum ſucceſſiones peruenire nõ poſſint, cum longe ſit grauius æternã, quã temporalẽ offendere maieſtatem. Qui autem inuenti fuerint ſola ſuſpitione notabiles, niſi ad mandatũ Eccleſiæ, iuxta conſiderationem, cõ

ſuetudiuem

ſuetudinem ſuſpitiõis, qualitatēq; perſonæ, propriam innocentiam, propria purgatiõe monſtrarint tan quã infames, & bãniti ab omnibus habeantur: ita, quod ſic banniti per annum permanſerint, extunc eos ſicut Hæreticos condemnamus. Statuimus etiam hoc edicto in perpetuum ualituro, ut Poteſtates & Cõſules, ſeu Rectores, quibuſcũq; fungantur officijs, quod pro defenſione fidei præſtent publice iuramentum, quod de terris ſuæ iuriſdictioni ſubiectis, uniuerſos Hæreticos ab Eccleſia denotatos, bona fide, p uiribus exterminare ſtudeant, ita quodammodo quandocunq; quis fuerit in perpetuam poteſtatē, uel temporalē aſſumptus, hoc teneatur Capitulum iuramento firmare, alio

quin neq; pro poteſtatibus, neq; p
cõſulibus habeantur, eorumq; ſen-
tentias extunc decernimus inutiles
& inanes. Si uero dominus tempo-
ralis requiſitus & monitus ab Eccle
ſia, terram ſuam purgare neglexerit
ab hæretica prauitate, poſt annum
a tempore monitionis elapſum, ter
ram ſuã exponimus a catholicis oc-
cupandam, qui eam exterminatis
Hæreticis abſq; ulla contradictione
poſſideant, & in fidei puritate con-
ſeruent, iure domini temporalis,
dummodo ſuper ijs nullam prẹſtet
obſtaculum, neq; aliquod impedi-
mentum opponat, eadem nihilomi
nus lege ſeruata cõtra eos, qui non
habent dominos principales. Cre-
dentes præterea receptatores, defen
ſores, & fautores hæreticorum ban

nimus:

nimus: ſtatuentes, ut ſi quis poſtq̃ quilibet talium fuerit fidelium com munione notatus, ſatisfacere con-tempſerit infra annum, extunc ipſo iure ſit factus infamis, & ad publica officia ſeu cõſilia, uel ad tractatus ali quos eligendos, nec ad teſtimoniũ admittatur, ſit etiã abinteſtabilis, ut nec teſtamenti liberam habeat fa cultatem, nec ad hęreditatis alicuius ſucceſſionem accedat. Nullus ei prę terea ſuper quocũq; negotio, ſed ip ſe alijs reſpondere cogatur: quod ſi iudex extiterit, eius ſententia nullã obtineat roboris firmitatẽ, nec cauſ ſæ aliquę ad eius notitiam perferan tur: ſi fuerit aduocatus, eius patroci nium nullatenus admittatur: ſi ta-bellio, eius inſtrumenta cõfecta per manum illius, nullius penitus ſint

momẽti. Adiicimus inſuper, quod hæreticus per hæreticum conuinci poſſit, & quod domus Patarenorꝝ, receptatorum, defenſorum & fautorũ, ſiue ubi docuerint, ſiue ubi aliis manus impoſuerint, deſtruantur, nullo tẽpore reparandę. Datũ &c.

¶ Fridericus, uniuerſis mundi Principibus, de ſiniſtris rumoribus Terræ ſanctæ. Cap. XXVIII.

ET ſi tam iuſta quam uehemens cauſſa doloris, & motus fuerit in nobis, cum ad præſentiam noſtram frater S. a uenerabili patre patriarcha Antiocheno dilecto amico noſtro præſentium baiulus literarum acceſſit, ipſum tamen infeſte uidere nequiuimus, qui mittentem affectione quãdam diligimus ſingulari.

ri. Verum enim tunc temporis cor
dis noſtri neruũ pertigerat rumor
infeſtus, & ſubitæ nuncius tempe-
ſtatis, qui Goheſminorum peſtem
ab originalibus ſedibus Tartarea
peſte depulſam, uelut molem ingẽ
tem, per abrupta mõtium decliuiũ
fulminis ictibus deuolutam in ſan-
ctam ciuitatẽ irruiſſe crudeliter nũ-
ciauit, quæ forte deſolationis ſuæ tẽ
pore habitatore continuo ſolito de
fenſori, cateruatim undiq; concur-
rentibus colebatur, dederatq; con-
curſui famoſi cauſſam loci longis re
tro temporibus a Chriſticolis maxi
me deſiderata ſecuritas in ſiniſtris
auſpitijs, diebus illis obtenta quarũ
dam occaſione treugarũ, quas Sol-
danus Damaſci, & Nahaſar Solda-
nus Tracti, qui prius hoſtes & ad-

uerſarij fuerant, concordiam inui-
cem facientes, ipſam cum Chriſtia
nis ea conditione fecerunt, quod to
ta regni Hieroſolymitani terra, cu-
ius partem Chriſtiani poſſederant
trans Iordanẽ, retentis ſibi uillis &
montanis, integra reſtitueretur, &
Chriſtiani, Soldanis eiſdẽ in expũg
natiõe Soldani Babyloniæ deberẽt
aſſiſtere toto poſſe, qua confœdera
tione, tanq̃ in ſui pernitiẽ inita, Sol
danus accinctus prædictam gentẽ
Barbaricã Goheſminorum per de-
ſerta uagantem, & uelut fera in ſal-
tibus ante uenabula fugientem, ad
ſuæ defenſionis auxilium conuoca
uit, qui ſibi reputãtes oblatum præ
ſidium potius quam petitum, ad de
ſignata loca ſubito, non minus taci-
ti, quam celeres peruenerunt, ut in-
uiſos

tiſos hoſtes aduenisſe maturius nō ſtrorū uigilantia nouerit quam uen turos. Sicq́ꝫ factum eſt, ut Chriſtia norum exercitu, cum Soldanis præ dictis in grauamen, Soldani Babilo nię apud Gazaram commorāte, pa triarcha Hieroſolymitanus, de par tibus tranſmarinis, ad partes illas athleta nouus acceſſit. Quo ſuper ueniente perfidæ gentis metu de ci uitate Hierololymitana, una cum Magiſtris domorum, & hoſpitalis militiæ templi, & uniuerſis habita toribus ciuitatis eiuſdem, tanquam de humano pręſidio deſperatis, no ctis ſilentio ſalubriter procedenti bus, uerſus Ioppem emerſo iā fere medietatis itineris ſpacio, ad cuiuſ dam uanę, ſeu potius callidę procu ratę uocis auditum, quæ Goheſmi

norum natiõe deuicta, ſecurum pe
regrinis & ciuibus reditum pro-
mittebat, omnis regionis & incola
tus affectione ſeducti, confeſtim ad
uictoriam potius quam ad patriam
redierũt. Nondum eiſdem infra ſe-
pta domorum reſpirantibus a labo
re, priuſquam fere ſarcinulas ſuas et
itineris impedimẽta deponerẽt. Ec
ce, quod multitudo gentis hoſtilis,
quam dinumerare nemo poterat,
uniuerſam faciẽ terræ occupans, ſic
inprouiſo, ſic ſubito cõtinuatis im-
pugnatorum agminibus circunde-
dit ciuitatem, ut nec in defenſione
præſidiũ, nec in fuga cõſilium obſeſ
ſis fidei noſtræ, pugilibus laxaret:
ambigẽtibus aũt eis, cuiuſmodi ge
nus mortis eligerent ex prædictis,
tandem & ſi nulla uia ſecurior, ſaltẽ
uiſa

uiſa eſt uia dilatior, ut per fugæ re-
mediũ, aliquos a perſequentiũ ocu-
lis cauernę mortis imminentis ab-
ſconderēt, & noctis circuitu aliqui
manus occidentiũ feſſas euaderent,
uel ut ſaltem unum ex omnibus cla
dis & periculi nunciũ reſeruarent:
non defuit tamen inter tot aduena-
rum hoſtium milia ductor & cogni
tor uiarum indigena, qui ſufficien-
tes inſidiantium turmas, uelut per
ſyluarum anguſta uenatores per in
euitabilia loca diſpoſuit, in quorũ
manus, quanto celerius fugerent,
tanto rapidius caderent fugientes.
Sed fefellit, o prohdolor, euētus rei
miſerandę conſilium, quia tãquam
in rete paratum auibus, ſic omnes
ſeptem milia fere hominum gladiũ
inciderũt, & teſtantibus ſanguinis

occiſorum per ualles montiū, ſicut profluentis aquę decurſibus, nulla prorſus extiterit pugna, ſed cædes. Infantes autem et uirgines inuētos, in urbem beatam nequiter reduxerunt. Senes, infirmos & debiles, & moniales, ad fugę laborem inhabiles in urbe relictos, in ipſorū, quin potius in ipſius Dei noſtri conſpectu ſepulchro Dñi uiolato, q̊d fuerat fidei Chriſtianæ uiſibile nutrimentum, miſerabiliter occiderunt. Poſt hæc, ad reconciliationem tanti diſſidij, & totius rei publicę, ac fidei Chriſtianæ uindictam, armauit, ut dicitur, uniuerſaliter omnes orientalis plagæ chriſticolas, ut ſic magis prouiſa eſſet & tuta religio, Soldanorū Damaſci & Tracti cōſortio, quod tamen iuſto timore nō caret,

de

de quorum euentu uelit altiſſimus Deus, pro cuius cauſſa certatur, q̊d præcurrentis famæ pernities ſubſequentis rei proſperitate uincatur, anima tamen noſtra, propter præteritorum caſuum, & futurorū euentuum, mecum in amaritudine poſita, boni nuncij uerbū, de terra longinqua ſitienter expectat, eoq; magis anxiamur in ſpiritu, quo iuſtiori dolore torquemur in mente, uelut qui ſcimus hęc potius contigiſſe culpa, quam facto. Dudum etenim uiro ſpectabili ciuitatē Cornubiæ, dilecto ſororio ueſtro, cum honorabili comitiua nobilium tranſalpina in ultramarinis partibus uices agente noſtras, de cōſilio Magiſtrorum hoſpitalis, & ſanctæ Mariæ Theutonicorum, et totius Chriſtia

norum exercitus pro parte noſtra, qui iura dilecti filij noſtri C. in Romanorum regem electi, ſemper Augusti, & regni Hieroſolymitani hęredis, eiuſdem regis & regni moderamine fungebatur, cum Soldano Babylonię ſupradicto, treugas fideliter & prudenter inijt, quas Magiſter domus militiæ templi, cum cęteris terræ nobilibus indigenis, & ciuibus Acconeñ. ad ſpeciale noſtrę celſitudinis odium, nõ ad commune bonum habendo reſpectum, acceptare nullatenus uoluerunt, quin potius more diſparium aurigarum in diuerſis hincinde partibus detrahendo uehiculum, tandem prout euentus rerum edocuit, in præcipitium deuium uectores & ſarcinam deduxerunt. Hęc uos latere non credimus

dimus, fuiſſe præcipuam immo ſo-
lam originem morbi præſentis, &
cauſſam, quæ Soldanus Babylonię
continuis etiam iniurijs poſtmo-
dum laceſſitum, ad quęrenda remo-
ta ſuffragia, & ad deſperanda coe-
git. Hæc quandoq; Ciſmarinorum
nobilium animos a deuotione ſedu-
cant, qui diuinitus inſpirati ad reli-
quiarum illius terræ ſalutem uotis
ardentibus aſpirabãt, qui quanquã
res & perſonas exponerent pro prę-
dictis, propterea tamen ab ipſis in-
iuriari ſibi indignum æſtimant, &
reputãt indecorum, dum ipſorum
conuentiones & treugę deluſoriæ
reputant, propter ea iſtu d quã pri-
mum ad ſolicitudinem noſtram ge-
rentem curam negotij tranſmarini
peruenit, peruigili ſemper, & con

tinua meditatione penſamus, quali
ter cum terræ primatibus, licet no-
bis & noſtræ fidei, uel ꝓpter perfe-
ctę diſcordiã inimicitię palliatę, cu-
iuſdã amicitiæ fœdera traheremus,
& potiſſime cum Soldano Babylo-
niæ, qui terræ diſſidio pœna maio-
rum, & huiuſmodi locorum habili
tate uicinior habebatur, ad hoc nos
nullius familiaritatis intrinſeca pro
uocauit affectio, ſed cauta prouiſio-
ne deſperare prædictos neceſſario
cogeremus, & ne particularia me-
tuenda diſſidia ſuas conflare poten-
tias cogerentur in unum, priuſquã
tẽporis opportunitate captata, pa-
catis Italiæ partibus inter nos & Ec
cleſiam unione ſecuta, quam, teſte
ſupremo iudice, ſemꝑ habuimus,
ne unanimibus uotis, & uotiuis

præſidijs uacare poſſemus humani generis diſcriminis, auidus ſubtiliter hactenus impediuit. Igitur ueſtra circunſpectio non miretur, ſi Romanum Principem, & Hieroſolymitañ. ad iracundiam uehementẽ tam ſiniſtri caſus infeſta relatio, quadam indignitate commouit, uobis autem & cæteris terræ Principibus Eccleſiaſticis & mundanis in Ciſmarinis delitijs exiſtentibus, Barbarorum nequitia fides noſtra deprimitur, crudelitatibus hoſtium fideliũ reliquię trucidantur, peruerſorum iniurijs pulchritudo templi Dominici deturpatur, illic pro fide noſtra ſeruanda confligitur, & a uincentibus palma uictorię, & a cadentibus corona martyrij, hilariter expectatur, a nobis bella geri placuit nullos

habitūra triumphos. Ideoq; qūum talibus eſſemus iuſta turbatione cō moti, per prædictum fratrem S. nū cium eiuſdem patriarchę, quem tā Ciſmarini, quam tranſmarini diſcri minū radix, & cauſſa non latent, & qūem uelut præclarum membrum Eccleſiæ, nulla labes ſuſpitiōis aſper git, certam & acceptabilem formā pacis accipere credebamus, quam ſaluis noſtris, & ſacri imperij noſtri iuribus, quæ minorare ſacrilegium credimus, tolerare poſſemus, quā etiā licet uulneratum uniuerſalis ne gotij commodū, uix ammodo tem peſtiuum accipiat, utile tamen & ne ceſſarium forſitan reportabit.

¶ Regi de aduentu Tartarorū, & conqueritur ei de Papa, propter cuius impedimentum nō poteſt eis obuiare. Cap. XXIX.

HOnor imperij, qui propter turbationes temporum, ualde fuerat in Italia diminutus, per quē noſtra, & exultatio Principum ad ſui reformationem tenuit in eiſdē partibus occupatos, ut quibuſlibet delitijs & regijs opportunitatibus prætermiſſis, perſonæ noſtrę ac noſtrorum fidelium cōtinuatis laboribus perquam plures annos ęſtiuis temporibus, & hyemalibus minime parceremus, regnum hæreditariū noſtrę matris auguſtę obuentiōes, & commoda undecūq; perueniūt, præter mores regnantium cæterorum, qui bona hęreditaria commodis ſpecialibus & priuatis attribuunt, pro re publica & augmento imperij, tam in rebus quā in diuitijs, & perſonis inceſſabiliter exponen-

tes: ita, quod authore Domino, cu- ius preuia dextera fœliciter in omni bus triũphamus, ad id labores no- ſtri tranſacti temporis peruenerũt, ut deuictis fere in totũ hoſtibus, & imperio noſtro ſubactis, ualde mo- dici tẽporis reſtat labor, in quo ſpe- ramus, ad perfectionem uotorum communium, & proſperum totius operis Italiæ complementũ, trium- phaliter pro noſtro & cõmuni ho- nore Principum penitus perueni- re. Quia uero pridie auditis rumo ribus nationes Barbariæ Tartaro- rum, quod regnũ Vngariæ ſubitis ingreſſibus inuaſiſſet, cogitauimus proximo ardente pariete rebus no- ſtris conſultius ſuccurrendum, ad hæc prompta expoſita uoluntate ue lut qui cum proprio ſuadente nego

tio,

tio, tum totius Chriſtianitatis ſub‐ſidio, & tuitione catholicæ fidei re‐quirēte, ad quam tuendam ex com‐miſſa nobis imperialis officij diſpē‐ſatiōe tenemur, debemus inimicis fidei Chriſtianæ totis uiribus obui are. Sed ſumma neceſſitas neceſſariȩ cauſſam dilationis induxit, ut rem tam arduam imperij, nos principa‐liter & ſpecialiter cōtingentes, belli cis tot armorum laboribus in effu‐ſionem Germanici ſanguinis acqui ſitam, & ad finem proximum Ger‐manis enſibus iam deductam non deberemus obmittere per breuiſſi‐mam horam temporis inperfectā; ut quod eſſet detentius & facile con tigiſſet, Italicis gentibus in abſentia Dominorum ſuorū utentibus mo‐re ſuo, tātus labor, & effuſæ diuitiȩ

ꝑceſſu noſtro in irritũ cecidiſſent; & recidiua negotij grauiora nobis, & imperio iterata pericula remanerent. Aliud etiã urgens & euidens impedimentum occurrit, quod creſcente inter nos & Romanum Pontificem, ab olim orto diſſidio experientia præteriti temporis ſuggerit uenturo tremori, ut iuſtus timor, qui cadere ualeat in conſtantem, recte moueat mentẽ noſtram, ne nobis uenientibus ad confuſionẽ hoſtium Barbarorum familiaris & domeſticus hoſtis, uelut quondam nobis partes ultramarinas adeũtibus pro ſeruitio Ieſu Chriſti, animatis quibuſdam rebellibus noſtris marinis prædonibus, qui libenter occaſionem abſentiæ noſtræ captarant, inuaderent regnum noſtrum, cum

fami

ſamiliaris peſtis ſit leuior ad nocendum: propter quod de te, ac de cæteris Principibus non abſq; admiratione publica, totius loquitur lingua mundi, quod audito & cognito infauſto aduentu infideliũ Tartarorum, qui ad exterminium Eccleſiæ & imperij, & totius cladẽ Chriſtianitatis aſpirant, prçuiſa deliberatiõe Principum, ad ſedem Apoſtolicã nuncios miſimus ſpeciales, ſupplicaturos Summo Pontifici, ut tot impedimenta, quæ uerbis & opere nobis oppoſuit, & opponere non deſiſtit, inſpecta neceſſitate occidentalis prouinciæ reuocaret, & nos ad publicæ fidei, & Chriſtianorum defenſionem uenire permitteret, etiã inoffenſos, ut moram noſtrã, quã iuſte cauſaris, tu uel alij Principes

arguere non poſſetis, ſi pro diutur-
nis guerris, ac humiliatione rebel-
lium, exhauſtis theſauris noſtris,
& uiribus tot annorum laboribus
fatigati, tam pro ea tueri, quam ab
inimici hominis inſidijs precauere,
ac inſtanti diſſenſioni finem impo-
nere compellamur, atrio noſtro, in
tranquillitatis ſecuritate diſpoſito,
reparatis opibus, ac uiriũ copijs ad
interitum communium hoſtiũ po-
tentius acceſſuri. Quapropter om-
nibus prætermiſſis fœlices greſſus
noſtros direximus uerſus urbẽ, ita
quod Romañ. partibus uicinamur
intendẽtes eſſe cõtenti ueteribus &
heredit arijs imperij iuribus, que diu
Auguſti predeceſſores noſtri gene
ris & honoris, tam imperij quã re-
gnorum propria poſſiderunt, qui-
bus

bus tam diu neglectis per te & alios Principes, notari merito poteramus, ad pacem uero quam ſemper affectauimus, inſtãtem operam adhibemus, quæ per nos fuiſſet olim & ſæpius procurata, niſi frequẽs noſtra petitio, aures & animum pertinacis hominis induraret, et inde nutriret diſcordiam, unde concordiã poſtularet. Speramus autẽ per præſentem greſſum noſtrum, mundo acquirere bonum pacis, & ſtatu Italiæ pacifice reformato, ac regno noſtro in Dei ſecuritate dimiſſo, tam onuſti diuitijs, quam gentium multitudine conſtipati, cum expectata benedictione ſacroſanctę matris Eccleſiæ ueniemus, ita quod Domino exercituum nos iuuante, quo duce,

quo præuio, miniſtrata nobis a cœlo uictoria, qua de cunctis inimicis noſtris conſueuimus triumphare, Tartarorum multitudinem deuincemus. Tuam igitur induſtriam exhortamur, quatenus interim, cũ toto tuarum conatu uirium, dilecto filio noſtro C. in Romanorum regẽ electo, potẽter aſſurgas, ad reprimẽdos impetus aduerſariorum communium, & ingreſſus, ut eis non liceat campum liberum inuenire, donec nos cũ potentia maxima, ad eorũ confuſionẽ ultimã ueniemus.

¶ De eodem. Cap. XXX.

PErfectę ſolicitudinis zelus, quo ſicut pater imperij, ſtatum eiuſdem diligere cogimur, & tueri propenſius

penſius nos inducit, non tam ma-
nifeſta pericula, quam ſuſpecta ue
reri, nec prouiſionem differre caute
lę, quouſque certitudinem rei, per oc
cultę fidei teſtimoniũ adſequamur,
ſed quanto maiora timentur eſſe di
ſpendia, tanto promptior & perfe-
ctior debet eſſe cautela. Infeſtam igi
tur nobis, & infauſtam omnibus fa
mã de Tartarica tempeſtate finibus
imperij iam uicina per uos, quos ex
uicinitate loci primos inuenit, ad
uos certius & ordinatius deducen-
dam, uobis idcirco deſcribimus,
ne ſuper tanto diſcrimine taciti ui
deamur, aduertimus enim iſta iam
dudum, ſed quanquam audita
decredere ueremur, nec credere de
lectaret, ipſa tamen longe moder-

nis remota tẽporibus putabamus; tum propter itineris remoti diſtantiam, tum propter quampluriũ fortium Principum & populorum occurſum, qui uenientium Tartarorum armis & furijs occurrebãt. Sed ecce deletis in totum terræ Principibus, quos obices inuenerunt, et ad iuga perpetuæ ſeruitutis pauciſſimis admodum, & inferioribus reſeruatis, iã uerſus fines Romani imperij propinquare dicuntur, & ad religionis & fidei noſtræ matrem ſacroſanctam Romanam Eccleſiam prophanandam, & urbem regiam imperij noſtri caput, iure dominij, uel iniuria noſtra potius poſſidendam, a Tartaris, prout firmiter creditur, aſpiratur. Verum quantumlibet

libet haberemus, ut diximus, ex reſiſtentia remota fidutiam, ne præoccupari tam ſubito crederemus, in totum tamen ſolicitudo noſtra non exijt prouidentiæ futuræ cõſilium, quin multis retro temporibus penſaremus, qualiter nos contra huiuſmodi infauſti caſus, ſi diebus noſtris ita contingeret, pararemur. Sicq; nos quãtumuis inuitos oportuit eiſdẽ præferre præſentia, & manifeſta prępõnere diſpẽdia præſumptiuis, propter hoc etenim Romanũ Pontificẽ multis obſequijs, multiſq; blanditijs nobis efficere nitebamur unanimem, ſed quod dolẽtes referimus, & reminiſcimur lachrymoſi, uenenoſi ſerpẽtis antiqui perfidiã, intantum cauſſæ noſtræ præ/

ualuit, quod in totius fere mundi pernitiem, ſubiectorum noſtrorũ fidem in perfidiam tranſtulit, & nobis maternæ dulcedinis prohdolor ubera nouercauit, propter q̃d etiã in totũ fere uitæ noſtræ delitijs abdicatis, quas regni noſtri Siciliæ nobis amœnitas offerebat, per aſpera maris & montiũ Germaniã repetẽtes, & ad cõgregandas ibidem dominij noſtri uires, & cõſolidandas in unum, poſt domitam & oppreſſam H. primogeniti noſtri dementiã, qui ſibi contra nos ſedem aſſum pſerat, aquilonis circa fertilis Italiæ partes direximus greſſus noſtros, uires noſtras eduximus, et noſtrorũ, ut pacatis undiq; dominij noſtri partibus, & rebellibus om̃ibus, ad mandata

mandata noſtra ſubactis, tanto ue-
locius, tantoq; ſecurius ad extermi-
nium tempeſtatis Tartaricę imperi
alis dextera conſurgeret, quanto po
tentius & quietius imperaret. Oc-
currit ueruntamen doloroſa de prę
teritę rei geſtę memoria, quod trãſ-
fretantibus nobis dudum in Terrę
ſanctæ ſubſidium, & Sarracenorũ
excidium, qui non minus fidem no
ſtram quam Tartariæ perſequun-
tur. Iſte Chariſſimus pater noſter
Mediolaneñ. ac ſuorum compliciũ
mentibus iniquitate diſſutis, regnũ
noſtrum Siciliæ uiolenter inuaſit,
et q̃d horribilius eſt auditu, nobis
ibidem agentibus, omnibus Chri-
ſti fidelibus, ne nobis in Chriſti cru
cifixi negotio ferrent, uel præberẽt

auxilium interdixit. Non eſt enim leuitatis hic timor, qui poteſt cadere in conſtantẽ, uelut præteriti temporis ad futurũ, & ex tot ſimilibus offenſis aſſumptus, uellemus etenĩ tam glorioſa præteritorum memoratione foueri, quod illam gerimus de patre fidutiam, illam de ſubditis conſtantiã haberemus, quod in ſpe paterni cõſilij, et fide firmiſſima ſubiectorum, cuncta poſt terga poſſemus ſecure relinquere, & ad exterminium Tartarorum poſtpoſitis omnibus feſtinare. Ecce ueriſimiliter opinamur, quod fama diſſenſionis huiuſmodi non modicam Tartaris præſtat audaciã, ut in ſeipſum diuiſum, fidei noſtræ regnum facilius deſoletur. Audito ueruntamẽ

per uenerabilem Varmaceñ. Epiſcopũ legatum ad nos regis Vngariæ, tã magna de Tartarorum militum tẽpeſtate, uijs & iugis montiũ maturatis, uerſus Romã direximus greſſus noſtros, ubi deuotione nec minus potentia noſtra de uicino cõſpecta, ſi apud Summum Pontificem, quæ ſunt patris inuenerit filius, & apud Apoſtolicã Sedem pro tanta fidei neceſſitate conſilium, nõ dubitabit nullatenus, nec retardabit Romanus Auguſtus, catholicus imperator, ac rebelliũ indytus Dominator, pro tanta fidei neceſſitate corpus exponere, & totius potentię ſuæ uires offerre. Vos deniq; patres conſcripti, quibus eſt peſtis ipſius fama clarior, quia cauſſa uici

nior nobis proſequẽtibus imperij noſtri cauſſam, quia dum patria & auita regna recepimus, non aliena per iniuriam uſurpamus, uias omnes inueniatis & modos, qualiter una nobiſcum & cũ alijs terræ Principibus, quos ad hæc per literas noſtras & nuncios cogitamus pro tantę neceſſitatis articulo ad deſtructione communium hoſtium ualeatis, præſertim cum diuina potentia, nõ tam tueri uelit Romanum imperiũ, quam augeri. Ecce enim, quod rex Vngariæ regnum noſtræ ditioni ſubiecit, dummodo defenſionis noſtræ clipeo protegatur.

¶ Vniuerſis Prælatis, ut compeſcant Papam a ſuis illicitis motibus. Cap. XXXI.

In

IN exordio naſcentis mundi, pro uida & ineffabilis Dei prouiden- tia, cui cōſilia nō cōmunicāt aliena; in firmamento cœli duo ſtatuit lu- minaria, maius & minus: maius, ut præeſſet diei: minus, ut præeſſet no cti, quę duo ſic ad propria officia in regione Zodiaca offeruntur, & ſi ſe multotiens ex obliquo reſpiciant, unum tamē alterum non offendit: immo, quod eſt ſuperius, inferiori ſuam communicat claritatem. A ſi- mili, eadem æterna prouiſio, in fir- mamento terræ, duo uoluit ineſſe regimina, ſacerdotiū ſcilicet & im- perium: unum ad cautelā, reliquū ad tutelam, ut homo, qui erat in du obus componentibus diutius diſſo lutus, duobus retiaculis frenaret.

& ſic fieret pax orbi terræ omnibus exceſſibus limitatis. Sed ſedēs in cathedra peruerſi dogmatis, phariſæus unctus oleo nequitiæ, præ participibus ſuis, noſtri tēporis, Romanus Pontifex, quod de cœleſtis ordinis emulatione deſcendit, euacua renititur, & credit forte cum ſuperioribus conuenire, quę natura, non uoluntate ducuntur, noſtræ maieſtatis iubar, intendit ducere in eclipſim, dum ueritate in fabulam commutata, plenę mēdatijs ad diuerſas mundi partes, Papales mittuntur Epiſtolæ, de complexione nō de ratione, accuſantes noſtræ fidei puritatem. Scripſit enim ſolo nomine Papa nos beſtiam aſcendentem de mari, plenam nominibus blaſphemiæ,

miæ, pardicꝫ uarietatibus circūſcri-
ptam. Et nos ipſum beluam illam aſ
ſerimus, de qua legitur: Exibit alius
equus rufus de mari, & qui ſedebat
ſuper eum, ſumebat pacem de ter-
ra, ut uiuentes inuicē ſe interficiāt.
Nam a ſuæ promotiōis tempore,
iſte pater non miſericordiarum, ſed
diſcordiarum, deſolationis, & non
cōſolationis ſolicitus ꝓcurator, to-
tum mundum ad ſcādala excitauit,
& ut uerba ſua recto ſenſu interpre-
temur, ipſe draco magnus, qui ſedu
xit uniuerſum orbē, Antichriſtus
eſt, cuius nos dixit eſſe preambulū,
& alter Balaam conductus ſuo pre-
cio, ut malediceret nobis, Princeps
uel Principes tenebrarū, qui abuſi
ſunt Prophetis. Hic eſt angelus pro

ſiliens de abyſſo, habens phyalas plenas amaritudiue, ut mari & terræ noceat, inſeruit enim falſus Chriſti uicarius fabulis ſuis, nos Chriſtianæ fidei religionem recte non colere, ac dixiſſe tribus ſeductoribus mundũ eſſe deceptum, quod abſit de noſtris labijs proceſſiſſe, cũ manifeſte confiteamur unicum Dei filium coæternum, & coæqualẽ patri, ac ſancto ſpiritui, Dominũ noſtrũ Ieſum Chriſtum, ab initio & ante ſecula genitum, proceſſu temporis miſſum in terris, in ſubſidium generationis humanæ, non de potentia ordinata, ſed de potẽtia ordinante, qui eſt de glorioſa uirgine matre natus, paſſus poſtmodum, & mortuus ſecundum carnem, & alteram na

turam

turam quam aſſumpſit in utero ma
tris, uirtute Deitatis, a morte poſt
triduum ſurrexiſſe. Machometi ue
ro corpus in aere pendere didici-
mus, obſeſſum demonibus, animã
inferni cruciatibus deditam, cuius
opera tenebroſa fuerunt, & contra
legem excelſi. Moſen uero, amicum
Dei & familiarẽ, uera docente pagi
na fuiſſe tenemus, in monte Synai
cũ ipſo tenentem colloquia, cui Do
minus rubũ, per quem ſigna & mi-
rabilia fecit in Aegypto & Hebrai-
co populo, lex tradita declaratur ip-
ſum poſtmodum uocatum, ad glo-
riam cum electis. In ijs & alijs accuſa
tor noſter, & emulus ponens aduer
ſus filium, matris Eccleſiæ ſcandalũ
contra nos mendaces & uenenoſas

notas mundo inſcripſit. Sed ſi recti
tudo ſenſus Apoſtolici non fuiſſet
intrinſecus impedita, nõ præpoſuiſ
ſet impetum rationi, qui domina-
tur in ipſo, talia non ſcripſiſſet, nec
ad ſuggeſtionem illorum qui tenẽt
lucem tenebras, & dicunt malum
bonum, qui ſuſpicãtur mel eſſe fel,
per locum ab opinione, qui eſt de-
bilis & infirmus, cũ uerum eſſe fal-
ſum, cum nõ eſſe conuertatur. O-
pinio uero ſic indifferens ad utrũq;
uno gradu diſtãs a fide in huiuſmo
di Papalis conſcientiæ hoſtium in-
fringi minime debuiſſet. Super qui
bus omnibus, uehemẽter cogimur
admirari, & noſtrę mentis quietem
multa uexat turbatio, quod uos qui
eſtis Eccleſiæ fundamẽta, columnę,
rectitudinis

aſſeſſores, Petri urbis ſenatores, & orbis cardines, nõ flexiſtis motum iudicis fulminantis, quemadmodũ ſuperiores planetæ faciunt, qui ad retardandam magni corporis uelocitatem contrarijs motibus opponũtur. Reuera imperialis fœlicitas Papali ſemper inpugnatur inuidia, unde Simonides interrogatus, cur inuidos non haberet. Reſpondit, quia nihil fœliciter geſſi: & quia proſpera nobis Deo benedicto cuncta ſuccedunt, pręſertim cum Lombardos rebelles noſtros ad mortem proſequimur, quos ipſe prædeſtinauit ad uitam. Hæc eſt cauſſa quare Pontifex ipſe Apoſtolicus ingemiſcit, & nunc non de conſilio ueſtro fœlicitati noſtræ inſtituerit

obuiare, uerum de poteſtate ligan
di & ſoluendi, forte ipſe Dominus
gloriatur & pungit. Sed ubi uirtus
deficit poteſtatis, ibi ſubſeruit ab-
uſus, hoc in eo intelligitur, qui re-
giç poteſtatis magnus princeps, exi
mius Prophetarum, reſtitutionem
poſcebat ſpiritus principalis, quia
polluerat officij dignitatem. Sed ſe-
cundum quod indiſſolubilia non
ſoluuntur, ita & inlegibilia non le-
guntur, quod ex eo manifeſte pro-
batur, quia Sacra ſcripta inſtruunt,
mortificant animas quæ non mori-
untur, & uiuificant quç non uiuūt.
Poteſt ergo quç non ſunt digna po
tentiæ quantum & quando. Nam
cum Deus omnia poſſit, eſt aliud
quod non poteſt. Sane, ſi uerus eſ-
ſet Pon

ſet Pontifex, innocens, inpollutus, ſegregatus a peccatoribus, habere tur, nõ iurgiorum uictimæ, ſed hoſtiarum pacificarum pacificus immolator, & poneret incenſum odoris, nõ doloris, nec Pontificium in maleficium cõmutaret. Si uerus eſſet Pontifex, uerbũ prędicatiõis nõ traheret in fructum diſſenſiõis, nec ex hoc accuſabimur hoſtis Eccleſiæ matris noſtræ, quę facta eſt in genere ſuo, quam cum reuerentia colimus, & amplectimur cum honore diuinis ſacramentis ornatam, perſonas tamen ſingulares, & corruptioni ſubiectas, a medio recedentes, penitus reprobamus; & quia iniuriæ non ſunt tranſitoriæ, quæ noſtræ maieſtati iugiter inferuntur, & ani-

mũm ſuper ijs nõ lenire poſſumus, nec debemus undiq;, noſtram potentiam relaxare cogimur ad uindictam. Vos uero qui eſtis uiri ad ſaniora conſilia conſtituti, ſenſus & rationis excellentiam obtinentes, rugientem aduerſarium noſtrum a proceſſu, cuius deteſtabile fuit initium, penitus reuocetis, rerum conſequentias, ex cauſſis præcedẽtibus attendentes, alioquin utraque terra ſentiet, qualiter in perſecutorem, ac conſequentes Principes, et fautores procedat Auguſtus, & qualiter ferro Cæſareas inferat ultiones.

¶ Fridericus, fidelibus ſuis, de ſeruitijs collatis Eccleſiæ per eum, & de creatione noui Pontificis.

Cap. XXXII.

Quod

QVod ad publicę notitię fores, quæ poſt firmatam, utinã me lioribus auſpicijs, pacem inter nos & Eccleſiam cõtigerunt, inſinuatio noſtra ſero perduxerat, cauſſa fuit tractatus de conſummatione conti-nuus, & firma fidutia de Summi cõſtantia ſacerdotis. Sed nec minus hoc calami noſtri tardauit officiũ, dum ſanctius credebamus ſub hilaritatis ſpecie, tua uota ſuſpendere, quam conceptam de pace lætitiam, amaritudinis nuncius occuparet. Quia tamẽ ulterius obumbrare nõ poſſumus, quod tacentibus omnibus ipſarum rerum euidẽtia loquitur, & diſſimulare diutius fama pręambula non permittit. Ecce quod ueritatis ſtylo deſcribimus, quod te

ſte teſtium omnium: primo, ſi tem pus & cauſſa permitterent, ualde li bétius taceremus. Parcat igitur no bis communis auditus, & tuus, ſi cauſſæ noſtræ iuſtitiam præſcribi ſpacio temporis non ſinamus, præ ſertim cum eo ſe non porrigat no ſtræ uoluntatis intentio, uel ſcriptu rę, quod derogare cuiuſquam famę uel iuri per detractiõis obloquiũ in tendamus, ſed præſentibus literis, innocentiam noſtram purgare ſuffi ciat, ut in nullo prorſus inficiat alie nam: quãtum autem & qualiter ad præſentis guerræ diſcrimen, tan quam ouis ad occiſionem, & agnus ad uictimam tracti ſumus inuiti, de uotionem tuam noſtræ manſuetu dinis literæ ſæpius docuerunt. Sed

& præ

& præteritum animi noſtri propo-
ſitum, ſubſequens uoluntatis iudi
tium declarabit, dum ſublato de me
dio quondam G. Summo Pontifi
ce, qui uelut paternæ dilectionis ig
narus, in filiũ ultricãs tanti diſcrimi
nis origo fuit & cauſſa, quaſi præte
ritarũ irarũ obliti, ne dum ſumus
filiali compaſſione uiduitatem Ec-
cleſiæ perſecuti, uerum etiam ad re-
ſtituendam ſibi noui ſponſi ſolatiũ
opem & operam dedimus efficacẽ,
ſtuporem ſenſibus omnium indu-
centes: ita, quod deſiderium noſtrũ
in erectionem noui pugilis admo-
dum mirabantur. Angebat nos ta-
men uniuerſalis mali compaſſio, &
firma fidutia de ſubſtituendo paſto
re pacifico delectabat. Quapropter

ſicut te latere nõ credimus, noſtros reſerauimus carceres, quos in noſtrum exterminium temere nauigãtium copia repleuerat Prelatorum, exercitus ſoluimus, quibus urbem urbium caput præ foribus cenſeamus, fratres per diuerſa loca diſperſos, in unum reduci parata uiarum ſecuritate curauimus, ut Eccleſiæ de paſtore liberius, nobis & mundo facilius de paſtore prouiderẽt, quorum uotis in iſtum Summum Pontificem inſpiratione diuina, ſicut noſtra tenere debet opinio concordatis, gauiſi ſumus gaudio magno ualde, probabiliter æſtimantes orthodoxam, & uniuerſalẽ Eccleſiam radio noui luminis illuſtratã, Romanum imperium noua iuſtitiæ lege,

genera-

generatione lætatum, quod de ſe filium genuit, quem & patrem orbis & fidei fore merito gloriatur. Igitur offerẽtibus nobis cum perſonæ meritis, tum innocentiæ noſtræ iuſtitia, prorſus indubitabilem ſpem de pace, curſim ad ipſam ꝓceſſimus, offerentes eandem priuſquam præſtolaremur oblatamq; demum qualiter non ſolum noſtra, ſed omnium ſit expectatio, prohdolor perſonaꝝ ac temporum iniquitate fruſtrata, ne narrationis unius longę cõtexta, tam aures tuæ quam oculi etiam faſtidirẽt: Eiuſdem cauſſæ proceſſum & ſeriem alteri paginę duximus cõmittendam, ut uelut mutato ferculo perfecta lectura præſentium noua nourũ perceptio, ueſtrum delectet auditum.

¶ Fridericus, de promotione Papæ, ſcribit ſibi, ſignificans ſe paratũ mandatis ipſius, per nuncios & legatos. Cap. XXXIII.

AVdita ſummis expetita conſilijs, & ardẽtibus deſiderijs expectata, noui ſubſtitutione Pontificis, in uenerab. fratrũ et Cardiñ. uolũtate cõcordi, et unica generalis uoti poſtulatiõe Pontificis de authore promoti, tanto maior acceſſit ex ueſtra promotione iocunditas, quanto ſubtractum dulce filij nomen, quod uiduitas matris abſtulerat, in data nobis noui ſubrogatione Pontificis, non immerito gaudere poſſumus reſtitutum, ut paterno nomini piæ prouiſionis omen adueniat, per quod expectãti filio, & no

uercalem

uercalem quodammodo dudū in‑
iuriam iam perpeſſo, dicat recte ma
ter Eccleſia: fili, ecce pater tuus, in
cuius affectione filius reſpirabit: &
ad patrem filius econuerſo reſpon‑
deat: pater, ecce filius, quem mater‑
na ubera lactauerunt, in cuius obſe
quijs pia paternitas requieſcat. Da‑
tum eſt enim uobis e cœlo Innocen
tij prædeſtinata ſorte uocabulum,
quod per uos nocentiam contrahi
conſultius innuat, & pie ſuadeat in
nocentiam cōſeruari. Quapropter
ad reuerendum patrem Innocentiū
Apoſtolicę ſedis antiſtitem per fra‑
trem G. uenerabilem Magiſtrum
domus ſanctæ Mariæ Theutonico
rum in Hieruſalem Anſaldum de
amari ſacri imperij, ac regnorū Hie

ruſalem, Siciliæ ammiratum, Magiſtros Petrũ de Vineis, & Thadæũ de Sueſſa, magnos curiæ noſtræ iudices, & Magiſtrum R. Porcaſtrellum Decanum, Capellanum, fideles noſtros, quos de latere noſtro, ad ueſtrã præſentiam deſtinamus, noſtræ Serenitatis nuncios & legatos conceptę ſpiritum deuotionis exponimus, & in eorum affatibus tam deuote quam hilariter nos ueſtro conſpectui præſentamus. Iidẽ uero nuncij noſtri, tanquam intime conſcij uoluntatis noſtræ & deuotionis, ad patrem ueraces erunt interpretes, tam nos quam potentiam noſtram, imperium ac regna noſtra, et quicquid in bonis noſtris conſiſtit, ueſtris beneplacitis ad honorem

norem Eccleſiæ, ac fauorem omni-
modum Eccleſiæ libertatis, quantũ
cum Deo ſaluis iure & honore im-
perij, & noſtrorum regnorum poſ
ſumus obnixius offerẽtes, illam ad
uos, utinam reuerendi patris bene
uolentiam relaturi, per quam er
ga debitam patris reuerentiam
ad omnem honorificentiam
filialem totis affectibus, ac
expertis effectibus plus
quam aliquis alius de
uotus filius effun
damur.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

FINIS.

Haganoæ, per Iohannem Secerium.
Anno M. D. XXIX.

